

UČNI NAČRT

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

SLOVENŠČINA

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

MAGYAR MINT ANYANYELV

MAGYAR MINT MÁSODIK NYELV

MATEMATIKA

TUJI JEZIK

LIKOVNA UMETNOST

GLASBENA UMETNOST

SPOZNAVANJE OKOLJA

ŠPORT

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

UČNI NAČRT

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE: slovenščina, slovenščina kot drugi jezik, magyar mint anyanyelv, magyar mint második nyelv, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja, šport

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

	1. razred	2. razred	3. razred
slovenščina	210	210	210
slovenščina kot drugi jezik	105	140	140
magyar mint anyanyelv	210	210	210
magyar mint második nyelv	105	140	140
matematika	140	140	175
tuji jezik	70	70	70
likovna umetnost	70	70	52,5
glasbena umetnost	70	70	70
spoznavanje okolja	105	105	87,5
šport	105	105	105

PRIPRAVILA PREDMETNO KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Katarina Dolgan, Zavod RS za šolstvo dr. Nina Novak, Zavod RS za šolstvo, dr. Bogdana Borota, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Mateja Dagarin Fojkar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Nataša Dolenc Orbanič, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Mojca Dolinar, Zavod RS za šolstvo, Anja Frank, OŠ Dragotina Ketteja llirska Bistrica, dr. Katarina Grom, OŠ Log - Dragomer, dr. Irena Hergan, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Nina Jelen, OŠ Ivana Skvarče Zagorje, Roberta Kalc, Zavod RS za šolstvo, Mihaela Kerin, Zavod RS za šolstvo, dr. Polonca Legvart, OŠ bratov Polančičev Maribor, dr. Vida Manfreda Kolar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Simona Marinič, OŠ II Murska Sobota, dr. Sandra Mršnik, Zavod RS za šolstvo, Tanja Müller, OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled, mag. Nada Nedeljko, Zavod RS za šolstvo, mag. Marta Novak, Zavod RS za šolstvo, Barbara Oder, OŠ Kajetana Koviča Poljčane, Andreja Perkovič, OŠ Gustava Šiliha Laporje, Katarina Podbornik, Zavod RS za šolstvo, doc. Robert Potočnik, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Marija Ropič Kop, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, mag. Urša Rozman, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Nataša Tomec Eržen, OŠ Dravljje, Mateja Trampuš, OŠ Zadobrova, dr. Marina Volk, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, Vesna Vršič, Zavod RS za šolstvo, mag. Sandra Vuleta, OS Dragomirja Benčiča - Brikina Hrpelje, Darja Krivec, Zavod RS za šolstvo, dr. Matej Plevnik, Univerza na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju, Maja Bencek, Zavod RS za šolstvo, Marjeta Graj, Dvojezična osnovna šola I Lendava, Lidiya Rudaš, Dvojezična osnovna šola I Lendava, Polona Klopčič, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Katja Križnik Jeraj

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2026

SPLETNA IZDAJA

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/OS_DV_IS/Ucni_nacrt_za_prvo_vzgojno-izobrazevalno_obdobje_dvojezicno_pomurje_2025.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [276203267](#)

ISBN 978-961-03-1352-6 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 248. seji, dne 20. 11. 2025 določil učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje za izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja za predmete slovenščina, slovenščina kot drugi jezik, Magyar mint anyanyelv, Magyar mint második nyelv, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja in šport.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – BREZ PREDELAV

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

The diagram shows a page layout for a lesson plan. It features a large blue border. At the top center, there is a wavy line followed by the text "IME TEME" in a large, bold, blue font. Below this, there is a small blue box with the text "OBVEZNO". To the left of this box, the text "Vrsta teme: Obvezno Izbirno" is written. Below "IME TEME", there is a section titled "OPIS TEME" in a small blue box. To the left of this section, the text "Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev." is written. Below "OPIS TEME", there is a section titled "DODATNA POJASNILA ZA TEMO" in a small blue box. To the left of this section, the text "Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo." is written. At the bottom left of the page, there is a wavy line followed by the text "8 Osnovna šola | Slovenščina". To the right of this text, the text "Številka strani, program izobraževanja, predmet" is written.

IME TEME

OBVEZNO

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiorem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similit tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti comnihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipisa

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaejed quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- » Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- » Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- » **Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- » **Ut fuga. Nemperum fuga.**
- » Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- » Omnim ut doluptur, quam consequ.
- » *Obisquamet faccab incium repernam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- » *Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- » Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- » *Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

- laborerat voluptiurem
- veligna tessint
- laborerat voluptiurem
- veligna tessint
- veligna tessint
- laborerat voluptiurem
- veligna tessint

9 Osnovna šola | Slovenščina

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

POVEZOVALNI CILJI

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Učeneec:

I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)

I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*

O: *Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant.* **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)

I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solores dolorum, quidit ad qui dolorerun.*

O: *Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant.* **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)

Povezovalni cilji se lahko uresničujejo pri vseh predmetih.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

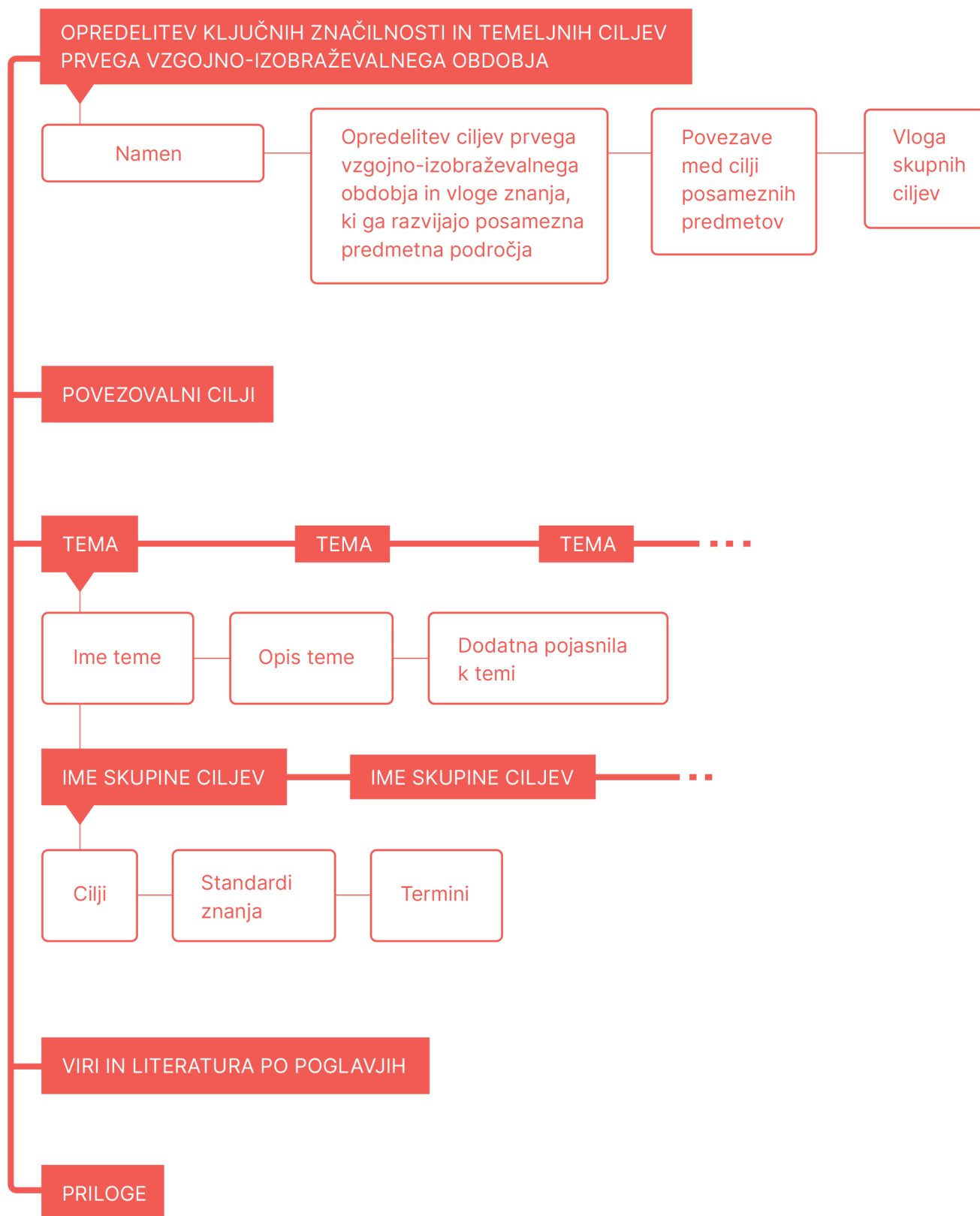
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA

KAZALO

OPREDELITEV KLJUČNIH ZNAČILNOSTI IN TEMELJNIH CILJEV PRVEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA	13
Namen	13
Opredelitev ciljev prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja in vloge znanja, ki ga razvijajo posamezna predmetna področja....	14
Vloga skupnih ciljev	18
POVEZOVALNI CILJI	21
Šolsko okolje in medsebojni odnosi	22
Učenje učenja	24
Rutine	25
Igra in gibanje	26
Jezik in kultura	27
Digitalni svet	28
SLOVENŠČINA	29
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	30
OPISMENJEVANJE.....	31
Predopismenjevanje	32
Začetno opismenjevanje	33
SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO	34
Sporazumevanje	34
Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje besedila	36
Besedilo, besedilne vrste, besedilne skupine	38
SLOVENSKI JEZIK V PROSTORU IN DRUŽBI	40
Slovenski jezikovni prostor in slovenski jezik v družbi	40
Jezikovne zvrsti slovenskega jezika.....	42
UVOD V JEZIKOVNI SISTEM.....	43
Besedišče	43
Skladnja	45
Pravopis.....	46
Pravorečje.....	47
KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV	48
Književna besedila	48
Prvine književnih besedil	50
Bralna kultura	52
ZVRSTI KNJIŽEVNOSTI IN PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL	53
Pesništvo	53
Pripovedništvo.....	55
Dramatika	56
Predelave književnih besedil	57
(PO)USTVARJANJE OB KNJIŽEVNIH BESEDILIH ..	58
Govorno in pisno (po)ustvarjanje.....	58
Interpretativno branje	60
KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU	61
Ustvarjalci in njihova književna dela ter slovstvena folklor	62
Literarnovedni izrazi.....	63
SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK	64
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	65
OPISMENJEVANJE.....	66
Predopismenjevanje	66
Začetno opismenjevanje	68
SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO	69
Besedilo, besedilne vrste, besedilne skupine	69
Sporazumevanje	71
Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje besedila	72
SLOVENSKI JEZIK V PROSTORU IN DRUŽBI	74
Slovenski jezikovni prostor in slovenski jezik v družbi	74
Jezikovne zvrsti slovenskega jezika.....	76
UVOD V JEZIKOVNI SISTEM.....	77
Besedišče	77
Skladnja	79
Pravopis	80
Pravorečje.....	81
KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV	82

Književna besedila	82	SZÉPIRODALMI SZÖVEGEKKEL VALÓ ISMERKEDÉS	116
Prvine književnih besedil	84	Epikai szövegek	116
Bralna kultura	86	Lírai szövegek.....	118
ZVRSTI KNJIŽEVNOSTI IN PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL	87	Drámai szövegek.....	119
Pesništvo	87	Egyéb (rajzfilm, színház, bábelőadás)	120
Pripovedništvo.....	89	MAGYAR MINT MÁSODIK NYELV	121
Dramatika	90	TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK.....	122
Predelave književnih besedil	91	SZÖVEGÉRTÉS.....	123
(PO)USTVARJANJE OB KNJIŽEVNIH BESEDILIH ..	92	Hallott szöveg értése.....	124
Govorno in pisno (po)ustvarjanje.....	92	Audiovizuális anyagok megértése	125
Interpretativno branje	94	Olvasott szöveg megértése.....	126
KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU	95	SZÖVEGALKOTÁS	127
Ustvarjalci in njihova književna dela ter slovstvena folklor.....	96	Szöbéli szövegalkotás.....	128
Literarnovedni izrazi.....	98	Írásbéli szövegalkotás	129
MAGYAR MINT ANYANYELV	99	INTERAKCIÓ	130
TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK	100	Szöbéli interakció.....	130
MOTIVÁLÓ ÉS JÁTÉKOS BEVEZETÉS	101	Írásbéli interakció	132
Motiváló és játékos bevezetés a magyar nyelv és irodalom tanulásába.....	101	KÖZVETÍTÉS, TÖBBNYELVŰ ÉS MULTIKULTURÁLIS KOMPETENCIA.....	133
AZ ÍRÁS ÉS OLVASÁS ELŐKÉSZÍTÉSE.....	103	Közvetítési tevékenységek	133
Írás-előkészítés	103	Többnyelvű és multikulturális kompetencia	135
Olvasás-előkészítés	104	KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIÁK.....	136
BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ.....	105	Nyelvi kompetenciák.....	136
Kommunikáció.....	105	Szociolingvisztikai és pragmatikai kompetenciák	138
Beszédértés	106	A MAGYAR NYELV HANGJAI ÉS BETŰKÉSZLETE	139
Beszéd és szóbéli szövegalkotás	107	A magyar nyelv hangjai és betűkészlete	139
OLVASÁS ÉS SZÖVEGÉRTÉS	108	MATEMATIKA.....	141
Olvasástechnika	108	TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	142
Szövegértés.....	110	ARITMETIKA IN ALGEBRA	143
ÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS.....	111	Naravna števila in število 0	144
Írás.....	111	Računske operacije z naravnimi števili in številom 0	146
Írásbéli szövegalkotás	112	Racionalna števila	148
NYELV	113	Zaporedja	149
Anyanyelvi ismeretek.....	113	GEOMETRIJA IN MERJENJE	150
A nyelv mint a kulturális örökség hordozója	115	Geometrijski elementi	151

Prostorska vizualizacija in orientacija	153	TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	190
Transformacije	154	IZVAJANJE IN GLASBENO UDEJSTVOVANJE	191
Merjenje	155	Petje in ritmična izreka	191
STATISTIKA, KOMBINATORIKA IN VERJETNOST	157	Igranje na glasbila	194
Statistika	158	Glasbena kultura in ljudska glasbena dediščina	196
Kombinatorika	160	POSLUŠANJE	197
Verjetnost	161	Doživljanje in spoznavanje glasbe	198
MNOŽICE	162	Doživljajsko-analitično poslušanje in raziskovanje	200
Razvrščanje	162	USTVARJANJE	201
TUJI JEZIK	164	Ustvarjanje v glasbi	201
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	165	Izražanje doživetij	203
SPREJEMANJE	166	GLASBENI JEZIK	204
Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva	167	Glasbeni jezik in glasbeno opismenjevanje	204
Bralno razumevanje	168	Glasbeni razvoj	206
TVORJENJE	169	SPOZNAVANJE OKOLJA	207
Ustno izražanje	170	TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	208
Pisno izražanje	171	SKUPNOSTI	209
INTERAKCIJA	172	Jaz	209
Ustna interakcija	172	Organiziranost skupnosti	211
Pisna interakcija	173	ČAS	213
Spletna interakcija	174	Časovne predstave	214
OPISMENJEVANJE PRI TUJEM JEZIKU	175	Dediščina	215
Fonološko in glasovno zavedanje	176	PROSTOR	216
Začetno opismenjevanje v tujem jeziku	177	Prostorska orientacija in kartografsko opismenjevanje	216
RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	178	Življenje v pokrajini	218
Medkulturno in raznojezičnojezično ozaveščanje	178	Mobilnost	219
LIKOVNA UMETNOST	180	ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA	220
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	181	Snovi	220
LIKOVNI JEZIK	182	Gibanje, svetloba, zvok	222
Likovni jezik	182	Pojavi	223
LIKOVNE TEHNIKE	184	Živa bitja	224
Likovne tehnike	185	ROČNA DELA	226
LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU	186	Ročna dela	227
Likovne vsebine v prostoru in času	187	ŠPORT	229
GLASBENA UMETNOST	189	TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA	230

GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE	231	A MAGYAR NYELV HANGJAI ÉS BETŰKÉSZLETE	249
Osnove gibanja	233	OPIS TEME	249
Elementarne igre	236	šport	249
Ustvarjalne in ritmične gibalne dejavnosti ..	237	GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE	249
Gibalne dejavnosti v naravnem in grajenem okolju	238	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	249
POMEN GIBANJA	239		
Pomen gibanja	239		
ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE	241		
Odgovorno ravnanje in sodelovanje.....	243		
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH... 245			
slovenščina	245		
Opisnjenjevanje	245		
PREDOPISNENJEVANJE	245		
Sporazumevanje in besedilo	246		
SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA	246		
Književna besedila in odziv	247		
PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL.....	247		
Književnost v prostoru in času.....	247		
USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA.....	247		
PRILOGE	248		
magyar mint második nyelv	248		
SZÖVEGÉRTÉS.....	248		
DODATNA POJASNILA ZA TEMO	248		
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	248		
SZÖVEGALKOTÁS	249		
OPIS TEME.....	249		
INTERAKCIÓ.....	249		
OPIS TEME.....	249		
KÖZVETÍTÉS, TÖBBNYELVŰ ÉS MULTIKULTURÁLIS KOMPETENCIA	249		
OPIS TEME.....	249		
KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIÁK	249		
OPIS TEME.....	249		

OPREDELITEV KLJUČNIH ZNAČILNOSTI IN TEMELJNIH CILJEV PRVEGA VZGOJNO- IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA

NAMEN

NAMEN UČNEGA NAČRTA ZA PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

Namen Učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje je učencem zagotoviti pridobitev temeljnega in povezanega znanja, razvoj socialnih veščin za aktivno sodelovanje v skupnosti, pozitivnega odnosa do okolja, učenje za ohranjanje zdravja in dobrobiti v sedanjosti in prihodnosti.

Celostni pristop k učenju v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju upošteva individualne razlike učencev, omogoča in dopolni poznavanje, razumevanje ter uporabo znanja. Učencem omogoča vpogled v lastni napredek ter postavi temelje za razvoj odgovornosti do lastnega učenja. Učenci pridobivajo boljše razumevanje povezav med različnimi predmetnimi področji, razvijejo sposobnost prenosa znanja med različnimi situacijami in konteksti ter krepijo motiviranost za učenje, razvijajo veščine, jih uporabljajo in se učijo prilagajati različnim situacijam.

Usvajanje temeljnega znanja učencem omogoča, da lahko znanje po vertikali nadgrajujejo v nadaljevanju šolanja (branje, pisanje in računanje). To znanje je ključnega pomena za razvoj nadaljnega razumevanja in poglobljanja znanja.

Povezovanje znanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju poteka na treh ravneh: znotraj predmetov (povezovanje različnih skupin ciljev ali posameznih ciljev znotraj predmeta), med predmeti (povezovanje skupin ciljev ali posameznih ciljev različnih predmetov), nad predmeti (povezovanje povezovalnih ciljev s predmetno-specifičnimi cilji).

OPREDELITEV CILJEV PRVEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA IN VLOGE ZNANJA, KI GA RAZVIJAJO POSAMEZNA PREDMETNA PODROČJA

TEMELJNI CILJI PRVEGA VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA OBDOBJA

Temeljni cilji prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja se uresničujejo skozi osem predmetov (slovenščina, madžarščina, matematika, tuji jezik, likovna umetnost, glasbena umetnost, spoznavanje okolja, šport) in skozi povezovalne cilje. Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje vključuje teme, cilje in standarde znanja, ki spodbujajo razširjajo in nadgrajujejo spontano otroško raziskovanje sveta ter zagotavljajo slehernemu posamezniku celostno, miselno in čustveno aktivno učenje smiselno učenje v aktualnem in socialnem kontekstu.

Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje sledi specifikam učenja učencev na prehodu iz vrtca v šolo in v začetku šolanja, pri čemer cilji upoštevajo učenčev:

- » telesni in gibalni razvoj, ki je odvisen od individualnih razvojnih značilnosti, potrebo po gibanju in po igri ter gibanju na prostem;
- » socialno-čustveni in moralni razvoj ter razširitev učenčevih odnosov iz domačega okolja v širše šolsko okolje, s poudarkom na zavedanju učenčeve potrebe po udeležbi, usmerjanju tekmovalnosti v sodelovanje, potrebe po druženju z vrstniki ter izgradnji socialne mreže z vrstniki in odraslimi, na oblikovanju odnosa do starejših, kakor tudi otrokovo sprejemanje vrednot na osnovi težnje po razumevanju sveta okoli sebe in organiziranju svoje socialne izkušnje;
- » kognitivni razvoj in zagotavljanje pogojev za spodbujanje učenja v območju bližnjega razvoja ob ustrezno zahtevnih dejavnostih, učenčeve radovednosti in postavljanja vprašanj, ustvarjalnosti ter učenja skozi igro in odkrivanja skozi konkretne izkušnje, omogočanje priložnosti za razvoj govora ter govornih zmožnosti in s tem mišljenja, ubeseditve konkretnih izkušenj, širjenje besedišča, izbiranje ustreznega načina sporazumevanja in sporočanja.

Učni načrt je podlaga za načrtovanje in pripravo pouka v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, ki poleg ciljev posameznega predmeta vključuje cilje, ki omogočajo celostni, osmišljen in medpredmetni pristop k pridobivanju znanja. Cilji učnega načrta vodijo k postopnemu in individualiziranemu prehajanju od učenčevih porajajočih se zmožnosti zgodnjega učenja do standardov znanja ob koncu vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja bo učenec zmožen:

- » ubesediti svoje izkušnje in misli, se sporazumevati in sporočati v slovenskem knjižnem jeziku in z ustreznim besediščem;
- » poslušati in brati z razumevanjem ter se odzvati nebesedno ali s tvorjenjem krajših govornjenih in pisnih besedil (predvidenih s tem učnim načrtom) v slovenskem, učenčevem prvem jeziku in tujem jeziku;
- » svoje izkušnje in prebrano ter slišano kritično presojati;
- » uporabiti temeljne spoznavne postopke za usvajanje znanja (opazovati, primerjati, ravnati s podatki, sklepati, sporočati);

- » z lastnimi strategijami reševati probleme iz vsakdanjega življenja;
- » skrbeti za lastno zdravje in dobrobit z zadostno mero gibanja in obvladovanja lastnega telesa ter biti pri tem gibalno učinkovit;
- » raziskovati umetnost in se izražati skozi umetnost, interpretirati, izraziti lasten potencial in interes;
- » izkazati osnovne digitalne veščine za digitalno državljanstvo (poiskati podatke, jih shraniti, ponovno poiskati, prvih korakov komuniciranja in sodelovanja s pomočjo digitalne tehnologije, izdelovanja digitalne vsebine in upoštevanja avtorske pravice, skrbeti za varnost na spletu);
- » preizkušati učinkovite strategije učenja (opisati, povzeti situacije in podatke s svojimi besedami, izluščiti pomembne podatke, prikazati odnose med pojavi, pojmi, izdelati vizualno predstavitev vsebine) in uporabiti tiste, ki mu omogočajo učenje.

Temeljni cilji se udejanjajo skozi smiselno povezovanje predmetnih ciljev posameznih predmetov s povezovalnimi cilji.

VLOGA PREDMETOV V UČNEM NAČRTU ZA PRVO VZGOJNO-IZBORAŽEVALNO OBDOBJE

Pouk vsakega predmeta je del programa in postavlja temelje za vertikalno nadgradnjo v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Temeljni nameni pouka posameznega predmeta v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju so opisani v nadaljevanju.

Slovenščina

Slovenščina je učni jezik, zato se s cilji, vsebinami in dejavnostmi tesno povezuje z drugimi učnimi predmeti, ki potekajo v slovenskem jeziku. Cilji tega predmeta se uresničujejo z jezikovnim in književnim poukom v okviru vseh sporazumevalnih dejavnosti: poslušanja, branja, govorjenja in pisanja. Cilji slovenščine se uresničujejo ob individualiziranem, postopnem in sistematičnem razvijanju zmožnosti branja in pisanja, poslušanja in govorjenja. Učenci razvijajo bralno kulturo, ki je temelj bralne pismenosti in temelj vseh drugih vrst pismenosti. Razvijajo pojmovanje branja kot vrednote in motivacijo za vseživljenjsko prostočasno branje.

Pri jezikovnem pouku se učenci opismenjujejo in usposablajo za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku, še posebej v njegovi knjižni zvrsti ter razvijajo zavest o pomenu slovenščine (kot prvega/maternega ali drugega jezika). Učenci sprejemajo, razčlenjujejo in vrednotijo razvojni stopnji ustrezna umetnostna in neumetnostna besedila ter tvorijo različna govornjena in zapisana besedila. Ob njih izkustveno spoznavajo značilnosti besedilnih vrst in usvajajo osnove jezikovnega sistema.

Književni pouk v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju temelji na komunikacijskem modelu književne vzgoje in zajema naslednje cilje: spodbujanje interesa za leposlovno branje, razvijanje zmožnosti ustvarjalnega dialoga s književnimi besedili, odkrivanje estetske vrednosti književnosti, spodbujanje veselja do inovativne in ustvarjalne rabe jezika ter poglobljanje v poetiko avtorskih književnih del in opusov.

V prvem razredu je enakomerno razporejen odstotek ur, ki so namenjene jezikovnemu (50 %) in književnemu pouku (50 %). V drugem in tretjem razredu pa je odstotek ur, namenjenih jezikovnemu pouku, višji (60 %).

Jezikovnemu in književnemu pouku je v prvem razredu namenjenih 50 odstotkov ur predmeta, v drugem in tretjem razredu pa je odstotek ur jezikovnega pouka večji, tj. 60 odstotkov.

Slovenščina kot drugi jezik

Cilji predmeta slovenščina kot drugi jezik se uresničujejo z jezikovnim in s književnim poukom v okviru vseh sporazumevalnih dejavnosti: poslušanja, branja, govorjenja in pisanja. V središču je individualizirano, postopno in sistematično razvijanje zmožnosti branja in pisanja, poslušanja in govorjenja.

Pri jezikovnem pouku se učenci opismenjujejo in usposablajo za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku, še posebej v njegovi knjižni vrsti ter razvijajo zavest o pomenu slovenščine kot drugega jezika. Učenci sprejemajo, razčlenjujejo in podoživljajo razvojni stopnji ustrezna umetnostna in neumetnostna besedila ter tvorijo različna govorjena in zapisana besedila. Ob njih izkustveno spoznavajo značilnosti besedilnih vrst in usvajajo osnove jezikovnega sistema.

Književni pouk v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju temelji na komunikacijskem modelu književne vzgoje in zajema naslednje cilje: spodbujanje interesa za leposlovno branje, razvijanje zmožnosti ustvarjalnega dialoga s književnimi besedili, odkrivanje estetske vrednosti književnosti, spodbujanje veselja do inovativne in ustvarjalne rabe jezika ter poglobljanje v poetiko avtorskih književnih del in opusov.

Madžarščina kot materinščina

V dvojezičnih osnovnih šolah Prekmurja madžarščina ni prisotna le kot učni predmet, temveč tudi kot jezik poučevanja, zato je njeno čim bolj poglobljeno poznavanje izjemno pomembno tudi z vidika ostalih predmetov. Znotraj predmeta se jezikovna in književna vzgoja uresničujeta s poslušanjem, branjem ter ustnim in pisnim tvorjenjem neumetnostnih in književnih besedil, približno v enakem razmerju.

Učenci usvojijo madžarski knjižni pogovorni jezik, razvijajo ustne in pisne komunikacijske spretnosti; z branjem in pisanjem svoji starosti primernih umetnostnih in leposlovnih besedil razvijajo spretnosti razumevanja in tvorjenja besedil. Postanejo sposobni kulturnega jezikovnega izražanja v različnih govornih situacijah, hkrati pa postavijo temelje za sposobnost učinkovitega učenja.

Učenci ob spoznavanju leposlovnih del bogatijo svoj duševni in čustveni svet ter tako postopoma postanejo bralci. Predmet ima pomembno vlogo pri ozaveščanju pomena maternega jezika ter tudi ohranjanju jezikovne in kulturne identitete.

Madžarščina kot drugi jezik

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole pri predmetu madžarščina kot drugi jezik madžarski jezik poučujemo v realnih življenjskih situacijah ter vzgajamo razgledanega uporabnika jezika, ki vsakodnevno jezikovno in kulturno raznolikost v Prekmurju doživlja kot nekaj naravnega, s tem pa se uči strpnosti do drugih jezikov, kultur in narodov. Dejavnosti in strategije na področjih razumevanja in tvorjenja besedil, interakcije, posredovanja, večjezičnosti in multikulturalnosti ter komunikacijske jezikovne kompetence v vseh fazah učenja spodbujajo aktivno vlogo učenca.

Pri učenju tega predmeta se učenec seznanja z vsakdanjim, avtentičnim jezikom; dejavnosti pri pouku ga spodbujajo k reševanju koristnih nalog, ki temeljijo na sodelovanju in niso usmerjene zgolj na slovnico. Do konca 3. razreda s spoznavanjem knjižnega pogovornega jezika postane na ravni A1 Skupnega evropskega referenčnega okvira funkcionalni uporabnik jezika v vsakdanjih sporazumevalnih situacijah. Ozavešča področja rabe lokalne različice madžarskega jezika in knjižne pogovorne madžarščine ter dobi vpogled v madžarsko kulturno zgodovino in književnost.

Matematika

Pri pouku matematike v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je poudarek na razvoju številskih predstav in pridobivanju občutka za števila in odnose med števili. Učenci se učijo izražati v ustreznem matematičnem jeziku in uporabljati ustrezne simbole. Pri reševanju matematičnih problemov in problemov iz vsakdanjega življenja uporabljajo računske postopke in različne strategije reševanja. Razvijajo si prostorske predstave in spretnosti merjenja ter poznavanja lastnosti geometrijskih elementov. Učijo se zbiranja, presojanja in predstavljanja podatkov z ustreznimi prikazi ter njihovega interpretiranja.

Pouk matematike temelji na dejavnostih, ki povezujejo znanja znotraj predmeta in medpredmetno, kar učencem pomaga pri uporabnosti matematike v vsakdanjem življenju in trdnejši izgradnji matematičnih konceptov. Dejavnosti naj učencem omogočajo, da razvijajo matematično mišljenje, matematično pismenost in pozitiven odnos do matematike.

Tuji jezik

Učenci pri pouku tujega jezika razvijajo začetno sporazumevalno zmožnost v tujem jeziku. Spoznavajo različnost jezikov in kultur ter razvijajo raznojezično in medkulturno zmožnost. S sprejemanjem besedil ter pri interakciji z drugimi v vsakdanjih situacijah postopoma razvijajo celostno sporazumevalno zmožnost. Pouk tujega jezika temelji na dejavnostih, ki razvijajo strategije slušnega in vidnega razumevanja ter ustnega izražanja. Povezujejo se z dejavnostmi začetnega opismenjevanja, kasneje pa z dejavnostmi in strategijami branja ter pisanja v tujem jeziku.

Likovna umetnost

Likovna umetnost je medij za učenčevo izražanje notranjega doživljanja okolja, dogodkov ter sveta, kot ga dojemata, razume in čuti. Ob likovnem izražanju doživetja spoznava likovni jezik ter likovne materiale in orodja - likovne tehnike. Pri načrtovanju učne enote učitelj smiselno načrtuje likovno nalogo za učenca na podlagi vseh treh tem hkrati, s čimer zavestno krepi kognitivno, psihomotorično in afektivno področje učenčeve osebnosti. Pri tem lahko učitelj likovno nalogo zasnuje na osnovi likovnega pojma ali likovnih materialov in pripomočkov – likovne tehnike ali likovnega motiva. Učenci ob spontanem likovnem izražanju spoznavajo večplastnost likovnega dela (vsebinsko plast v doživetju, ki ga izrazijo z likovnim motivom, in oblikovno plast, ki jo spoznavajo ob usvajanju likovnega jezika, spoznavanja likovnih pojmov, ter tehnološko (materialno) plast, ki jo spoznavajo ob uporabi izbranih likovnih materialov in pripomočkov, s čimer razvijajo ročne spretnosti.

V Dvojezičnih osnovnih šolah na narodno mešanem območju Prekmurja se Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, predmet likovna umetnost, prilagodi tako, da se pri pouku ohranja slovensko in madžarsko likovno zapuščino in spoznava madžarske likovne umetnike in njihova likovna dela. Glede na manjše število ur v 3. razredu (1,5 ure na teden) se priporoča izvedba manjšega števila likovnih del. Pri izbiri likovnih tehnik, pojmov in motivov se priporoča sistematično izbiro, od lažjega k težjemu, glede na število ur.

Glasbena umetnost

Pri pouku glasbene umetnosti je učencem omogočen neposredni stik z glasbeno umetnostjo in kulturno dediščino v spodbudnem in varnem učnem okolju, v katerem sami ter skupaj z učiteljem in vrstniki glasbo doživljajo, spoznavajo, izvajajo, poslušajo, ustvarjajo in se ob njej izražajo. Z aktivnim sodelovanjem v glasbenih

dejavnostih in glasbenim udejstvovanjem v šoli in zunaj nje razvijajo glasbene sposobnosti in spretnosti, izgrajujejo temelje za glasbeno in kritično mišljenje, spoznavajo izrazna sredstva in glasbeni jezik ter se učijo glasbo brati, pisati in vrednotiti. V skupnosti se učenci vzgajajo kot aktivni sooblikovalci glasbene kulture današnjega časa. Spoznavajo in ozaveščajo vlogo glasbe v vsakdanjem življenju in njen pomen pri izgrajevanju lastne identitete in identitete naroda, zato je ohranjanje in spoznavanje slovenske glasbene umetnosti in kulture pomemben gradnik predmeta glasbene umetnosti.

V Dvojezičnih osnovnih šolah na narodno mešanem območju Prekmurja se Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, predmet glasbena umetnost, prilagodi tako, da se pri pouku ohranja slovensko in madžarsko glasbeno zapuščino in ob slovenskih ljudskih pesmih in plesih se poje in pleše tudi madžarske ljudske pesmi in plese. Ni sprememb v številu ur.

Spoznavanje okolja

Pri Spoznavanju okolja učenci raziskujejo, kako sta narava in družba povezani in med seboj soodvisni. Učenci spoznavajo, kako delujejo skupnosti in kako lahko sami sodelujejo in prispevajo kot osveščeni, trajnostno naravnani državljani. Spoznavajo tudi različna življenjska okolja, njihove značilnosti ter soodvisnost med živimi bitji in okolji. Učenci razvijajo ročne spretnosti in izdelujejo izdelke (vodeno).

V Prilagojenem predmetniku za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja je predvideno manjše število ur v 3. razredu (1,5 ure na teden) za realizacijo ciljev Spoznavanje okolja, zato imajo učitelji večjo avtonomijo pri izbiri ciljev iz učnega načrta za Spoznavanje okolja. Odprto zapisani cilji v učnem načrtu omogočajo večjo izbiro, kar je še posebej pomembno na narodno mešanih območjih, v katerih učitelji smiselno izbirajo cilje, glede na okoliščine in jih prilagajajo specifikam učnega okolja.

Šport

Pouk športa je namenjen celostnemu razvoju učenca. Namen predmeta je razvoj in ohranjanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti ter usvajanje gibalnega/športnega znanja ob upoštevanju telesnih in osebnostnih značilnosti, razumevanje gibanja in športa ter usvajanje življenjskih veščin. S spodbujanjem redne, organizirane in kakovostne športne vadbe pomembno prispevamo k oblikovanju celovite osebnosti in odnosov. Pouk športa je zasnovan tako, da se prepletajo in povezujejo telesni, gibalni, senzorni, miselni, čustveni in socialni razvojni procesi.

Učenec je skozi celovit in sistematičen proces vključen v usvajanje in doseganje gibalne pismenosti kot ene ključnih razvojnih nalog posameznika.

Struktura učnega načrta predmeta šport se skozi tri teme - Gibalna učinkovitost in gibalno znanje, Pomen gibanja, Odgovorno ravnanje in sodelovanje - prepleta z razvojem področij gibalne pismenosti.

V Dvojezičnih osnovnih šolah na narodno mešanem območju Prekmurja se Učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, predmet šport, prilagodi tako, da se pri pouku ohranja slovensko in madžarsko plesno zapuščino ter ob slovenskih ljudskih plesih pleše tudi madžarske ljudske plese. Ni sprememb v številu ur.

VLOGA SKUPNIH CILJEV

SKUPNI CILJI

Med predmetno-specifične cilje, didaktična priporočila, lahko pa jih prepoznamo tudi v standardih znanja, so smiselno vtakani skupni cilji splošnega izobraževanja, ki so v posebnem kurikularnem dokumentu (Skupni cilji ..., 2023) razvrščeni na pet področij: Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost, Trajnostni razvoj, Zdravje in dobrobit, Digitalna kompetentnost in Podjetnost. Pri načrtovanju učnih dejavnosti je priporočljivo, da se učitelj najprej seznanj z opisi področij skupnih ciljev ter s samimi skupnimi cilji, saj tako pridobi boljši vpogled v celoto. Učenci v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju ne bodo dosegali vseh ciljev posameznih področij, temveč zgolj tiste, ki so označeni v predmetno-specifičnih ciljnih predmetov učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje.

Področje skupnih ciljev **Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost** je opredeljeno skozi tri podpodročja – jezik, državljanstvo ter kultura in umetnost –, ki gradijo posameznikova jezikovna znanja in zmožnosti, individualno vpetost v lokalno, nacionalno in globalno okolje ter razvijanje kulturne zavesti za izzive današnjega časa in družbe prihodnosti.

Podpodročje **jezika** poudarja pomen uresničevanja nekaterih skupnih ciljev s področja jezika pri vseh predmetih. Jezik je namreč sredstvo za izražanje identitete, čustev, izkušenj ter posredovanje znanja in poučevanja ali učenja. Znanje jezika (jezikov) je prvi pogoj za uresničevanje ciljev posameznih predmetov, hkrati pa se sooblikuje pri prav vseh predmetih. Poudarja tudi potrebo po jasni povezanosti ciljev učnega jezika s cilji tujih/drugih jezikov, pomen branja kot eno najmočnejših orodij za razvoj analitičnega in kritičnega mišljenja ter odgovornost za razvijanje bralne pismenosti. Jezik posamezniku omogoča razvoj komunikacijskih in jezikovnih zmožnosti.

Podpodročje **državljanstvo** temelji na dejstvu, da so v sodobnih družbah posamezniki državljani določene države in imajo zato določene pravice in odgovornosti. Že v najzgodnejšem otroštvu lahko otroke postavljamo v neposredne interakcije z vrstniki in odraslimi, s čimer se začne oblikovanje osebnosti posameznika ter prevzemanje vrednot in skupnih družbenih norm, katerih temelj so človekove pravice in dolžnosti (spoštovanje drugega, pravic drugega, zavedanje lastnih pravic ipd.)

Podpodročje **kultura in umetnosti** je sklop duhovnih, materialnih, intelektualnih in čustvenih značilnosti, ki označujejo družbo ali družbeno skupino. Vključuje umetnost, literaturo, način življenja, temeljne človekove pravice, običaje in verovanja. Predstavlja okvir in način delovanja med drugimi z besedami, zvokom, podobami, gibanjem, spomeniki, predmeti in tradicionalnim znanjem. Pri tem spodbujamo participativen pristop in trajnostno sodelovanje s profesionalnimi kulturnimi ustanovami, umetniki, kulturnimi delavci ter širše - z okoljem na polju znanosti, ekonomije, gospodarstva in drugih socialnih okolij.

Skupni cilji **trajnostnega razvoja** so odziv na vse večje potrebe po opolnomočenju učencev za učinkovito soočanje in odzivanje na lokalna ter globalna vprašanja in izzive. Gre za vseživljenjski proces, ki prispeva k razvoju spoznavnih, socialnih, emocionalnih in vedenjskih vidikov ter ciljev učenja. Učence opolnomočimo z znanjem, spretnostmi, vrednotami in stališči, ki jim omogočajo sprejemanje odločitev in odgovorno delovanje za okoljsko celovitost, gospodarsko uspešnost in družbeno pravičnost. Poudariti je treba, kako lahko vsak učenec samostojno in v okviru razredu ter šolske skupnosti, pa tudi v širšem okolju, deluje v smeri sprememb za trajnost in vpliva na družbeno preobrazbo, ki vodi v trajnostno prihodnost.

Pri udejanjanju skupnih ciljev področja **zdravje in dobrobit** ima učitelj pomembno vlogo. Ustvarja namreč učno okolje, v katerem spodbuja celostni razvoj učencev in krepi njihovo duševno, telesno in socialno dobrobit.

Cilji področja **Digitalna kompetentnost** omogočajo učinkovitejše sodelovanje v družbi in gospodarstvu ter lažje soočanje z izzivi sodobnega časa. Biti digitalno kompetenten oz. pismen pomeni biti sposoben razumeti medije, poiskati informacije, se kritično odločati o najdenih informacijah ter komunicirati z drugimi z uporabo različnih digitalnih orodij in aplikacij - torej znati uporabljati digitalno tehnologijo.

Cilji področja **Podjetnost** se odražajo v skrbi za lastni osebni razvoj in spodbujajo priložnosti za proaktiven prispevek k družbenemu razvoju. Razvijanje podjetnosti pri učencih pomembno prispeva k njihovi pripravljenosti na prihodnost, je temelj za osebni razvoj in razvoj odgovornega državljana ter vključuje aktivnosti vseživljenjske karijerne orientacije. Za uspešen razvoj podjetnostne kompetence mora imeti učenec priložnost reševanja avtentičnih izzivov, od razvoja (lastnih) idej do prepoznavanja priložnosti za ali zgolj predloge ali ustvarjanje rešitev.

POVEZOVALNI CILJI

POVEZOVALNI CILJI

ŠOLSKO OKOLJE IN MEDSEBOJNI ODNOSI

CILJI

Učenec:

○: spoznava osebe v šolskem okolju in vzpostavlja dobre medsebojne odnose, razvija odgovoren odnos do samega sebe, soljudi in narave;

SC (3.3.1.1)

○: uči se spoštljive komunikacije z drugimi in uporablja pravila vljudnega izražanja (pozdrav, zahvala, opravičilo);

SC (1.1.5.1)

○: razvija zavedanje varnega in podpornega okolja v šoli ter ga soustvarja;

SC (3.3.3.2)

○: spoznava raznolikost kultur in jezikov in razvija zavedanje, da raznolikost bogati;

SC (1.1.3.2 | 3.3.1.2 | 3.3.1.1)

○: uči se prepoznavati, poimenovati in izražati lastna čustva ter prepoznavati čustva drugih in se na njih primerno odzivati;

SC (3.1.1.1)

○: uči se tehnik sproščanja, ohranjanja pozornosti in koncentracije;

SC (3.1.2.1)

○: razvija zmožnost samostojnega govorjenja, pogovarjanja in izražanja svojih misli ter idej v različnih situacijah in v različnih vlogah;

SC (1.1.2.2 | 1.1.3.2 | 1.2.2.1)

○: uči se pravil sodelovanja v skupini, vrednoti svoj prispevek in prispevek drugih pri skupinskem delu;

SC (1.2.3.1)

○: sodeluje v dejavnostih medgeneracijskega povezovanja;

SC (1.2.3.2 | 3.1.5.1 | 3.3.3.1 | 3.3.4.1 | 3.3.1.2)

○: orientira se na sebi, v prostoru in na ravnini;

○: ozavešča slušno zaznavo v prostoru in s svojim ravnanjem prispeva k zmanjševanju hrupa v okolju.

UČENJE UČENJA

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost razumevanja enostavnih in kompleksnejših navodil;

SC (3.1.2.4)

O: zbira in beleži informacije;

SC (3.1.2.4)

O: uči se enostavnih strategij pomnjenja;

SC (3.1.3.1)

O: s svojimi besedami pove, kaj se uči in kaj mora znati, da bi bo nalogo uspešno rešil;

SC (3.1.2.4)

O: uči se načrtovati svojo pot učenja, ravnati v skladu z načrtom in spremljati, kaj je pri reševanju ali izvajanju naloge že naredil in kaj še mora;

SC (3.1.3.2 | 5.3.2.1)

O: uči se prepoznavati napake, jih sprejemati kot priložnost za učenje in jih popravljati;

SC (5.3.3.1 | 5.2.1.1 | 3.1.2.2)

O: krepi in ohranja svojo radovednost in razvija ustvarjalnost;

SC (1.3.4.1 | 3.1.4.1 | 5.1.2.1)

O: ob raziskovanju zbira podatke, jih prikazuje s prikazi in jih interpretira;

O: razvija spretnosti opazovanja, primerjanja, urejanja, razvrščanja, prirejanja, napovedovanja;

O: rešuje izzive povezane s finančno vsebino, presoja o finančnih zmožnostih in odločitvah ter razvija odnos do denarja in potrošniških navad.

SC (5.2.5.1 | 5.2.5.3)

RUTINE

CILJI

Učenec:

○: upošteva navodila in sodeluje v dejavnostih dnevnih rutin v šolskem okolju;

SC (3.1.2.4)

○: uči se pripraviti delovni/učni prostor in skrbi, da je urejen;

SC (3.1.2.4)

○: razvija razumevanje trajanja dejavnosti (ob uporabi urnikov, koledarja);

SC (3.1.3.3)

○: razvija skrb za zdravo telesno držo in ustrezno držo pripomočkov;

SC (3.2.4.1 | 3.2.1.4)

○: razvija samostojnosti in vztrajnost pri opravljanju nalog;

SC (3.1.3.3)

○: ozavešča pomen počitka/odmora;

SC (3.2.1.3 | 3.2.4.1 | 3.2.3.1)

○: skrbi za osebno higieno, razvija odnos do prehranjevanja in pitja vode;

SC (3.2.1.1 | 3.2.4.1 | 3.2.2.2 | 3.2.2.3)

○: ločuje odpadke in zmanjšuje njihovo nastajanje.

SC (2.2.2.1)

IGRA IN GIBANJE

CILJI

Učenec:

- O:** prosto se igra in ob tem razvija socialne interakcije s sovrstniki ter prevzema odgovornost za svoje ravnanje;
SC (3.1.4.2 | 3.2.1.3)
- O:** z gibanjem izraža svoje občutke in razpoloženja, sodeluje v gibalnih dejavnostih in vključuje gibanje za pridobivanje znanja in spretnosti;
SC (3.2.1.1 | 3.2.1.2 | 3.2.1.3 | 3.2.1.4)
- O:** sodeluje v dejavnostih učenja na prostem;
SC (3.1.1.1)
- O:** uči se varnega ravnanja v šolskih situacijah in upoštevati pravila iger;
SC (3.2.4.2)
- O:** spoznava osnove prve pomoči (prepoznavanje nujnih situacij, osnovni postopki ravnanja).
SC (3.2.4.1)

JEZIK IN KULTURA

CILJI

Učenec:

- : razvija interes za poslušanje in branje raznovrstnih besedil;
SC (1.1.1.1 | 1.1.2.1 | 1.1.5.1)
- : razvija interes za obiskovanje knjižnice in spoznava njeno vlogo;
SC (1.3.5.1)
- : ozavešča pomen branja in razvija bralno kulturo;
SC (1.1.4.1)
- : uči se pozornega poslušanja in postavljanja smiselnih vprašanj ter odzivanja nanje;
SC (1.1.5.1 | 3.3.2.1)
- : prepozna vire informiranja (časopisi, televizija, radio, plakati, spletne objave idr.) in ozavešča pomen zanesljivih informacij;
- : sodeluje na prireditvah (razstave, proslave, predstave, športni dogodki, literarna srečanja, filmske produkcije) in se vanje primerno vključuje;
- : bogati besedišče in ga uporablja pri sporazumevanju;
SC (1.1.2.1)
- : ozavešča rabo knjižnega jezika (izreke) in prepozna okoliščine za njeno rabo;
- : spozna raznolikost kultur in jezikov in razvija zavedanje, da raznolikost bogati.

DIGITALNI SVET

CILJI

Učenec:

O: spoznava digitalne naprave, se zaveda, da naprava deluje na osnovi človekovih/človeških navodil in z njimi ustrezno dela (vklop in izklop digitalnih naprav, zagon programov ...);

SC (4.5.1.1)

O: uporablja osnovno programsko opremo glede na cilje oz. namen opravljanja naloge oz. cilja;

O: uči se shranjevati podatke in ponovno dostopati do njih;

SC (4.1.3.1)

O: sestavlja navodila kot zaporedje korakov (z digitalno napravo ali brez nje) in jih preizkuša;

SC (4.3.4.1)

O: uči se odgovornega in varnega načina uporabe digitalnih naprav in varnosti na spletu;

SC (4.4.3.1 | 4.4.2.1 | 4.2.6.1)

O: uči se komunicirati in sodelovati na daljavo z uporabo digitalne tehnologije;

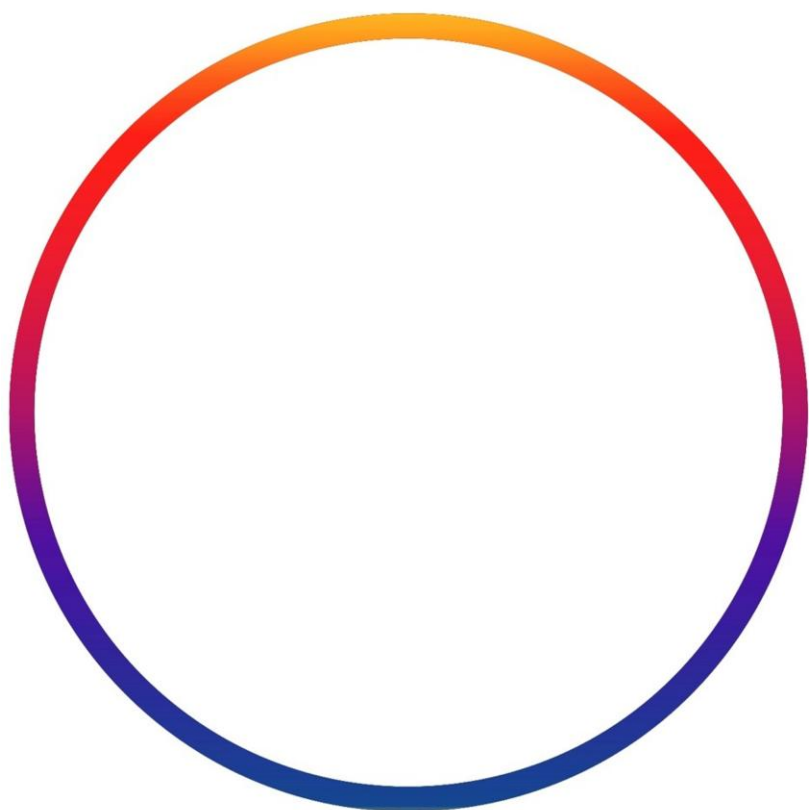
SC (4.2.1.1 | 4.2.2.1 | 4.2.4.1 | 4.2.5.1)

O: ustvarja preproste digitalne vsebine.

SC (4.3.2.1 | 4.3.3.1)

SLOVENŠČINA

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

OPISMENJEVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obravnava cilje predopismenjevanja in začetnega opismenjevanja. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju se sočasno prepletajo sporazumevalne zmožnosti poslušanja in govorjenja ter branja in pisanja. Dejavnosti poslušanja in govorjenja potekajo v vsakdanjih učnih situacijah, s poudarkom na načrtnem razvijanju besedišča in glasovnega zavedanja. Skozi celotno prvo vzgojno-izobraževalno obdobje učitelj spodbuja glasovno zavedanje, saj vsi učenci nimajo enako razvite ravni glasovnega zavedanja, ima pa to v prvih letih šolanja pomemben učinek na začetno branje in pisanje (zlogovanje, prepoznavanje začetnega in končnega glasu v besedi, glasu znotraj besede). Namen razvijanja predopismenjevalnih spretnosti je ustrezna priprava učenca na začetni proces učenja branja in pisanja. Predopismenjevalne spretnosti učitelj razvija načrtno, individualizirano, sistematično in postopno, pri čemer uporablja različne oblike in metode dela. Te se nanašajo na: vidno zaznavanje, glasovno zavedanje, grafomotorične poteze, ki tvorijo prvine črk in števk, orientacijo, držo telesa in pisala.

Predbralne in predpisalne dejavnosti so povezane z razvijanjem interesa in motivacije za branje, s konceptom tiska ter s krepitvijo pozitivnega odnosa do različnih vrst bralnih gradiv. Pomembno je, da učitelj pri vsakem učencu ob vstopu v 1. razred diagnostično preveri stopnjo razvitih predopismenjevalnih spretnosti, ki so potrebne za začetno učenje branja in pisanja, ter na podlagi teh ugotovitev prilagodi proces začetnega opismenjevanja.

Opismenjevanje učencev v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju poteka načrtno, sistematično in individualizirano. Pomembno je, da obravnavano črko spoznavajo v kontekstu sočasnega branja in pisanja, kar jim omogoča funkcionalno razumevanje usvajanja črk. V tretjem razredu učenci nadaljujejo z izboljševanjem branja do stopnje avtomatizacije, obenem pa gradijo bralno razumevanje in razvijajo kompleksnejše pisanje besedil.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci v začetku 1. razreda nadgrajujejo predopismenjevalne spretnosti, ki so jih predhodno razvijali v predšolskem obdobju. Te naj bodo organizirane v obliki didaktičnih iger, sodelovalnega učenja in učenja z odkrivanjem. Učenci sodelujejo v manjših skupinah, v parih ali se učijo individualno. Učitelj frontalno obliko dela v razredu uporablja, ko učencem podaja skupna navodila in usmeritve. Učitelj napredek učencev na področju predopismenjevalnih spretnosti le spremlja in jih ne ocenjuje, saj so te pogoj za prehod v začetno opismenjevanje. Proces opismenjevanja oz. učenja branja in pisanja poteka načrtno in po korakih od prehodnega, samostojnega, do poglobljenega. V prvem razredu poteka sistematična obravnava velikih tiskanih črk, v prvem ali drugem razredu malih tiskanih črk, v drugem razredu pa pisanih črk. Učitelj prilagaja sistematično obravnavo črk glede na predznanje učencev. Pri učencih se ta proces odvija različno hitro, zato

zahteva postopen, individualiziran in diferenciran pristop. Učitelj organizira raznovrstne učne dejavnosti glede na ugotovljeno učenčevo predznanje, jih prilagaja ter spremlja napredek učenca. Učenci do konca tretjega razreda usvojijo tehniko branja in pisanja do avtomatizacije in tekoče berejo besedila v obsegu do najmanj 400 besed ali več. Branje učenca konec tretjega razreda poteka v govorni hitrosti, v enakomernem ritmu, brez daljših premorov ali ponovitev že prebranih besed ter z ustrežno izraznostjo. Branje besedila mora biti natančno in razločno ter razumljivo poslušalcu. Razumevanje prebranega besedila učenec izkaže z aktivnim sodelovanjem pri pogovoru o prebranem besedilu ter z ustreznim ustnim ali pisnim odzivom, pri čemer izraža svoje mnenje in povezuje vsebino z lastnimi izkušnjami.

PREDOPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija govorno-jezikovne zmožnosti v spodbudnem učnem okolju s sošolci in učitelji;
SC (3.3.1.1 | 2.1.2.1 | 2.4.2.1 | 3.1.1.2)
- : zaznava in izgovarja glasove knjižnega jezika ter širi besedišče;
SC (1.1.2.2 | 1.1.2.1)
- : spoznava elemente koncepta tiska;
SC (1.1.4.1)
- : razvija glasovno zavedanje (slušno pozornost, slušno pomnjenje, slušno razločevanje, slušno razčlenjevanje);
- : razvija vidno zaznavanje in zavedanje (vidno pozornost, vidno pomnjenje, vidno razlikovanje);
- : prepozna in poimenuje črke slovenske abecede ter jih povezuje s pripadajočimi glasovi;
- : razvija orientacijo na sebi, na drugi osebi, v prostoru, na ploskvi, v bralnem gradivu;
- : razvija pravilno držo telesa in pisala.
SC (1.1.4.1)

TERMINI

◦ glas ◦ črka ◦ zlog ◦ beseda ◦ poved ◦ knjiga ◦ avtor ◦ ilustrator ◦ naslov

ZAČETNO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- : spozna in veččutno izvaja poteze črk, jih zapisuje in vzpostavlja asociativno zvezo glas - črka;
- : sistematično usvaja tiskane in pisane črke, hkrati razvija tehniko branja in pisanja ter razvija jezikovno zmožnost;
- : piše črke, zloge, besede, povedi, besedila in zapisano polglasno in glasno prebere;
- : ponovno bere isto besedilo in ob tem razvija tekočnost branja;
- : razvojni stopnji primerno razvija branje z razumevanjem;
- : spremlja svojo spretnost branja in pisanja ter predlaga izboljšave.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-izkaže opismenjenost tako, da:

- » prebere in napiše povedi s tiskanimi črkami (1. razred) in pisanimi črkami (2. razred);
- » polglasno ali glasno bere s tiskanimi in pisanimi črkami zapisana besedila;

-tekoče prebere besedilo v obsegu najmanj 400 besed tako, da:

- » bere v govorjeni hitrosti z redkimi premori ali ponovitvami, natančno, razločno, v enakomernem ritmu in izrazno (3. razred);

-izkaže razumevanje prebranega besedila.

TERMINI

○ glas ○ črka ○ zlog ○ beseda ○ poved ○ besedilo ○ branje ○ pisanje

SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema poslušanje, branje in pisanje neumetnostnih besedil različnih besedilnih vrst, sprejemanje in njihovo razumevanje ter tvorjenje in uporabo besedil v vsakdanjem delu in učenju. Skupina ciljev *Sporazumevanje* se osredotoča na razvijanje nebesednega in besednega dvogovornega sporazumevanja, kar vključuje pogovarjanje in dopisovanje. Druga skupina ciljev, *Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje besedila*, se osredotoča na delo z enogovornimi besedili. Cilje te teme učenci dosegajo s poslušanjem enogovornih neumetnostnih besedil, »branjem« naslikane zapovedi, prepovedi in opozoril ter govornim tvorjenjem le-teh, branjem prikazovalnih besedil ter govornim in pisnim tvorjenjem le-teh. Učenec se uči tvorjenja opisovalnih in pripovednih besedil po zgledu. Tvorjenje neumetnostnih besedil vključuje faze načrtovanja, ubesedilovanja in izboljševanja.

SPORAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

- razvija zmožnost nebesednega sporazumevanja;
SC (1.1.5.1)
- spozna pomen poslušanja in usvaja strategije uspešnega poslušanja;
SC (1.1.5.1 | 3.1.3.2 | 3.1.3.3)
- razvija zmožnost pogovarjanja z različnimi sogovorci (pogovarja se o znanih temah, izkušnjah in interesih) in usvaja temeljna načela dialoškega sporazumevanja (vikanje, tikanje, pozdravljanje, nagovor);
SC (1.1.5.1)
- razvija zmožnost tvorjenja povezovalnih neumetnostnih besedil po zgledu (pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka);
SC (1.1.5.1 | 4.1.3.1)
- usvaja zmožnost vrednotenja svojega poslušanja, pogovarjanja in govorjenja.
SC (1.1.4.1 | 3.3.2.1 | 3.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- zmožnost sporazumevanja pokaže tako, da:

- » razume nebesedna sporočila in jih tvori;
- » pozorno posluša sogovorca in se smiselno odziva;
- » sodeluje v pogovoru in upošteva načela dialoškega sporazumevanja;
- » tvori vabilo, voščilo ali čestitko (3. razred).

TERMINI

◦ besedni jezik ◦ nebesedni jezik ◦ vikanje ◦ tikanje ◦ pozdravljanje

SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost poslušanja (gledanja posnetih) in branja besedil ter usvaja značilnosti besedilnih vrst (opis, pripoved, novica, pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka);

SC (1.1.4.1)

○: uči se uporabe enostavnih bralnih učnih strategij za razumevanje prebranega;

SC (1.1.4.1)

○: spoznava pomen neumetnostnih besedil v vsakdanjem življenju;

○: po poslušanju (gledanju) in branju izkazuje razumevanje besedila;

SC (1.1.4.1)

○: razvija kritično odzivanje na besedilo;

SC (1.1.4.1)

○: postavlja raznolika vprašanja o določeni temi;

○: razvija zmožnost ustnega in pisnega tvorjenja ob urejenem in neurejenem nizu slikovnega gradiva, ob doživetih in domišljjskih dogodkih in ob opisovanju;

○: spoznava namen govornega nastopanja;

○: po zgledu prepozna pravila govornega nastopanja in sodeluje pri oblikovanju meril za načrtovanje, izvedbo in vrednotenje govornega nastopanja;

○: v pripravi na govorno nastopanje sodeluje pri izbiri teme in se navaja na izbiranje ustreznega gradiva;

○: ob učiteljevih vprašanjih prepozna bistvene podatke in pomembne podrobnosti iz besedila, oblikuje slikovni ali besedni zapis, se uri v predstavitvi, predstavlja izbrano temo;

○: razvija zmožnost vrednotenja svojega in sovrstniškega govornega nastopanja;

○: bere svoje besedilo z namenom, da ga izboljša;

○: razvija zmožnost vrednotenja svojega sprejemanja in tvorjenja neumetnostnih besedil ter na podlagi povratnih informacij načrtuje, kako bi jih izboljšal;

○: razvija in vrednoti čitljivost pisanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- izkaže razumevanje poslušane in prebranega besedila tako, da:

- » na podlagi vprašanj prepozna temo, okoliščine nastanka besedila (sporočevalca, naslovnika, kraj, čas) in sporočevalčev namen;
- » najde bistvene podatke in pomembne podrobnosti;
- » opiše zaporedje dogodkov;
- » sklepa na osnovi podatkov iz besedila;
- » s svojimi besedami povzame besedilo;
- » postavlja in odgovarja na vprašanja, vezana na besedilo;
- » vrednoti besedilo in utemelji svoje mnenje;

- v smiselnih okoliščinah tvori krajša in enostavnejša pisna besedila, kar izkaže tako, da:

- » naredi smiseln načrt tvorjenja besedila;
- » napiše razumljivo in zaokroženo besedilo;
- » napiše jezikovno in slogovno pravilno besedilo;
- » piše z rokopisno čitljivo pisavo;
- » odpravi napake v lastnem besedilu;

- govorno nastopi z vnaprej pripravljeno temo tako, da:

- » predstavi izbrano temo;
- » uporabi ustrezen govor (jezikovno in slogovno ustrezen);
- » po predhodno oblikovanih merilih vrednoti lasten govorni nastop in govorni nastop sovrstnikov.

TERMINI

◦ kraj ◦ čas ◦ govorni nastop ◦ pozdrav ◦ vabilo ◦ voščilo ◦ čestitka ◦ besedilo

BESEDILO, BESEDILNE VRSTE, BESEDILNE SKUPINE

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost poslušanja (in gledanja) besedilnih vrst (pripoved, novica, opis);
- SC (1.1.4.1)
- : razvija zmožnost pogovarjanja v osebnih in telefonskih pogovorih;
- : razvija zmožnost tvorjenja pripovedovalnih in opisovalnih besedil;
- : razvija zmožnost pisanja raznovrstnih besedil (vezana besedila, pripoved, opis);
- : razvija zmožnost branja z razumevanjem z različnimi vrstami neumetnostnih besedil (navadni ali elektronski dopis, seznam, novica, pripoved, opis);
- : razvija zmožnost govornega nastopanja z vnaprej napovedano temo in z različnimi besedilnimi vrstami (pripoved, obnova, opis).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-pokaže zmožnost sprejemanja (poslušanja in branja) tistih besedilnih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom:

- » **pripoved o življenju vrstnikov ali znanih osebnosti;**
- » novica o aktualnem ali zanimivem dogodku;
- » **opisi, povezani s temami drugih predmetnih področij** (npr. opis sebe (1. razred), živali ali druge osebe (2. razred), predmeta, delovnika/tedna (3. razred));
- » dopis v navadni ali elektronski obliki (3. razred) (pozdrav, voščilo, vabilo) za prijatelja oz. prijateljico, sorodnika oz. sorodnico; sms);
- » seznam (urnik 2. razred, kazalo 3. razred);

- pokaže zmožnost tvorjenja (pisanje) tistih besedilnih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom in jih je pred tem že prebral ali poslušal:

- » **vezana besedila (npr. pripoved ob neurejenem nizu slik, nadaljevanje prebranega besedila);**
- » besedila o dogodku;
- » besedila tiste vrste, ki so jo pred tem že prebrali, tj.: navadni ali elektronski dopis (pozdrav, voščilo, vabilo) za prijatelja oz. prijateljico, sorodnika oz. sorodnico;

» **opisi** (npr. opis osebe in njenega delovnika, živali, predmeta ...);

- pokaže zmožnost tvorjenja (govorno nastopanje) tistih besedilnih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom in jih je pred tem že prebral ali poslušal:

» **pripoved o tem, kar je doživel oz. je doživel izmišljeni otrok (3. razred);**

» obnova knjige/risanke/filma/posnetka s spleta;

» **opis** (npr. opis samega sebe (1. razred), živali ali druge osebe (2. razred), svojega delovnika/delovnika druge osebe, predmeta/igračke (3. razred)).

TERMINI

◦ pripoved ◦ novica ◦ opis ◦ seznam ◦ pozdrav ◦ voščilo ◦ čestitka ◦ vabilo ◦ besedilo ◦ sms

SLOVENSKI JEZIK V PROSTORU IN DRUŽBI

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci v okviru te teme ozaveščajo značilnosti slovenskega jezikovnega prostora, zavest o prvem jeziku v večjezičnem okolju, spoznavajo jezikovne zvrsti in okoliščine za njihovo rabo. Razvijajo in krepijo svojo jezikovno, narodno in državljansko zavest. S tem oblikujejo svojo jezikovno identiteto, učijo se uporabljati jezik za razmišljanje ter za sporazumevanje in povezovanje z drugimi. Jezik jim daje občutek pripadnosti in kulturne zavesti. Z jeziki se oblikuje kulturni prostor različnosti. Učenci spoznavajo okoliščine za rabo knjižnega in neknjižnega jezika, prednosti prvega jezika pred drugimi jeziki in svoje razmerje do slovenščine.

SLOVENSKI JEZIKOVNI PROSTOR IN SLOVENSKI JEZIK V DRUŽBI

CILJI

Učenec:

- spoznava položaj slovenščine kot državnega jezika v Republiki Sloveniji in razvija pozitiven odnos do svojega maternega [prvega] jezika;
- spoznava pomen in vlogo maternega [prvega] jezika in ga primerja z drugimi jeziki;
SC (1.1.3.2 | 1.2.1.1 | 1.3.5.1 | 1.3.2.1)
- prepozna različne jezike (tuj jezik, jezik okolja) in podobnosti/razlike slovenskega jezika z drugimi jeziki/prvimi jeziki sovrstnikov;
- spoznava smiselnost učenja jezikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » poimenuje svoj materni [prvi] jezik in ga loči od drugih jezikov, s katerimi je v stiku (maternih in tujih jezikov);
- » predstavi položaj slovenščine v Republiki Sloveniji.

TERMINI

- materni jezik
- tuji jezik
- državni jezik

JEZIKOVNE ZVRSTI SLOVENSKEGA JEZIKA

CILJI

Učenec:

- : spoznava okoliščine uporabe knjižnega jezika v nasprotju z rabo pogovornega jezika ali narečja;
- : uzavešča razlike v poimenovanju in načinu izgovorjave besed med knjižnim jezikom (uradne in formalne situacije) in neknjižnim jezikom (vsakdanje pogovorne situacije) ter okoliščine za njegovo rabo.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi okoliščine za rabo knjižnega jezika.

TERMINI

- knjižni jezik

UVOD V JEZIKOVNI SISTEM

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema je opredeljena kot uvod v jezikovni sistem in se v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju nanaša na razvijanje poimenovalne, skladenjske, pravorečne in pravopisne zmožnosti. **Poimenovalna zmožnost** se nanaša na pravilno poimenovanja predmetov, oseb, krajev, dejanj in drugih konceptov. Učenci se učijo pravilno uporabljati besede in izraze za različne stvari in pojme, razvijajo besedišče in razumevanje pomenov besed. **Skladenjska zmožnost** opredeljuje pravilno sestavljanje povedi in uporabo slovničnih pravil. Učenci se učijo pravilno strukturirati povedi, uporabljati pravilne slovnične oblike in razumejo, kako se besede med seboj povezujejo. **Pravorečna zmožnost** se navezuje na pravilno izgovorjene besed in povedi. Učenci pravilno izgovarjajo besede, uporabljajo pravilne naglase in intonacijo ter razvijajo fonološko zavedanje. **Pravopisna zmožnosti** se nanaša na pravilno pisanje besed in uporabo jezikovnih pravopisnih pravil. Pri tem učenci pravilno pišejo besede, uporabljajo ločila, velike začetnice in druge pravopisne norme. Učenci ob praktičnih primerih in ustreznem vodenju pridobivajo vsebinska in procesna znanja za razvoj in krepitev svoje jezikovne zmožnosti. Cilje te teme vključujemo v vse ostale teme slovenščine, tako pri jezikovnem kot pri književnem pouku.

BESEDIŠČE

CILJI

Učenec:

- razvija in utrjuje poimenovanje bitij, predmetov, dejanj idr. v slovenskem knjižnem jeziku;
SC (1.1.2.1)
- razlaga pomene besed/besednih zvez in ob tem spoznava spletni Šolski slovar slovenskega jezika;
SC (1.1.2.1)
- prepozna knjižne besede iz istega tematskega polja, z enakim pomenom, nadpomenke, podpomenke in protipomenke;
SC (1.1.2.2 | 3.1.3.2)
- prepozna in tvori besede/besedne zveze;
- tvori manjšalnice in ljubkovalnice, ženski par moškemu in obratno, samostalniške izpeljanke iz glagolov (za živega in neživega vršilca dejanja, za dejanje in prostor dejanja) ter pridevniške izpeljanke iz samostalnikov (za svojino in snovnost).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob besedilih izkaže poimenovalno zmožnost tako, da:

- » poimenuje bitja, predmete, dejanja ... na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami;
- » razloži dano besedo oz. besedno zvezo iz besedila;
- » k danim besedam priredi knjižne besede iz istega tematskega polja, z enakim pomenom, nadpomenke, podpomenke ter protipomenke;
- » tvori knjižne manjšalnice, ženski par moškemu poimenovanju in obratno ter samostalniške in pridevniške izpeljanke tistih vrst, ki so določene s tem učnim načrtom.

TERMINI

- slovar

SKLADNJA

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost tvorjenja pomensko in oblikovno ustreznih enostavnih in večstavčnih povedi;
- : razvija zmožnost upovedovanja povezanih dejanj glede na čas sporočanja in se navaja na rabo časovnih prislovov;
- : usvaja različne vrste povedi glede na končno ločilo;
- : izboljšuje praktično obvladovanje slovnice;
- : se uči prepoznavati in odpravljati napake v pomensko in oblikovno neustreznih povedih.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob delu z besedilom dokaže znanje s področja skladnje tako, da tvori pomensko in oblikovno ustrezne povedi in v njih pravilno uporablja:

- » samostalnike v pravilni sklonski obliki;
- » pridevnike v pravilnem spolu, številu in sklonu ter ustrezno opisno in obrazilno stopnjevanje;
- » glagole v pravilni osebni, časovni in naklonski obliki;
- » časovne prislove;
- » predloge;

-tvori povedi s piko, klicajem in vprašajem.

TERMINI

- poved

PRAVOPIS

CILJI

Učenec:

- : usvaja pisanje besed z nekritičnimi in kritičnimi glasovi (s polglasnikom, z y, z nezvočnikom na koncu ali sredi besede);
SC (3.1.3.2)
- : usvaja rabo velike začetnice;
- : usvaja pisanje besed skupaj in narazen (ločen zapis predloga in naslednje besede, nikalnice pred glagolom);
- : usvaja rabo ločil (pike, vprašaja, klicaja in vejice pri naštevanju);
- : piše glavne in vrstilne števnike do sto z besedo in številko;
- : uči se odkrivati in odpravljati pravopisne napake;
- : razvija čitljivost pisanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-pri tvorjenju povedi in besedil dokaže znanje pravopisa tako, da:

- » piše besede z nekritičnimi in kritičnimi glasovi;
- » uporabi ustrezno začetnico v začetku povedi, za slovenska lastna imena, svojilne pridevnike, izpeljane iz lastnih imen, znana slovenska zemljepisna lastna imena;
- » piše predlog ločeno od naslednje besede, nikalnico ločeno od glagola;
- » uporablja končna ločila (piko, vprašaj, klicaj);
- » uporablja vejico pri naštevanju besed;
- » piše glavne in vrstilne števnike (do 100) s številko in z besedo;

-pozna, razume in uporablja s tem učnim načrtom določene termine.

TERMINI

○ velika začetnica ○ pika ○ vprašaj ○ klicaj ○ vejica

PRAVOREČJE

CILJI

Učenec:

○: ob poslušanju razvija pravorečno zmožnost tako, da prepozna knjižno izreko in jo ločuje od izreke pogovornega jezika ali narečja;

SC (3.3.2.1)

○: razvija čim bolj knjižno izreko in razločno govorjenje.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-dokaže pravorečno zmožnost tako, da:

- » govori čim bolj knjižno, **razločno** in primerno glasno;
- » v govorjenih besedilih upošteva stavčni poudarek in intonacijo.

KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci s književnimi besedili razvijajo recepcijsko zmožnost z branjem/poslušanjem/gledanjem/uprizarjanjem in z govorjenjem/pisanjem ter razpravljanjem o njih. Sprejemanje književnih besedil v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju omogoča razvijanje prvotnega subjektivnega literarnoestetskega doživetja. V tem obdobju učenci spoznavajo različne literarne vrste in zvrsti.

Ob tem se oblikujejo skozi raznolike strategije branja in razumevanja besedil. Poleg tega je ključnega pomena tudi spodbujanje bralne kulture v literarnoestetskem spodbudnem okolju, ki omogoča razvijanje sposobnosti ustvarjalne komunikacije s književnim delom in o njem.

V času pouka berejo in poslušajo besedila, obiskujejo knjižnico, filmske, lutkovne in gledališke predstave ipd.

KNJIŽEVNA BESEDILA

CILJI

Učenec:

- : spozna raznovrstna književna besedila po izbiri učitelja in učencev;
- : zaznava in doživlja čustvene sestavine ob poslušanju interpretativnega branja in pripovedovanja književnih besedil;
SC (3.3.2.1)
- : razvija recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil;
SC (1.1.4.1)
- : primerja sporočila ilustracij in besedila v slikanici;
- : spozna domišljajska in realistična besedila ter avtorska besedila in folklorno književnost;
- : bere krajša književna besedila in izrazi svoja občutja o prebranem;
- : dostopa do književnosti v digitalnem okolju in se po njej premika z uporabo preproste navigacije.
SC (4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » zbrano posluša brano/posneto književno besedilo in se odzove nanj;
- » poimenuje različne vrste obravnavanih besedil;
- » prebere krajše književno besedilo in odgovarja na zastavljena vprašanja;
- » predstavi slikanico, ki je bila obravnavana pri pouku.

TERMINI

◦ književno besedilo ◦ slikanica ◦ ilustracija ◦ naslov ◦ avtor ◦ ilustrator

PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost predstavljanja književne osebe, vživljanja vanjo ter privzemanja njene vloge;
● SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- : prepozna glavno književno osebo in njeno vlogo v besedilu;
● SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- : ubeseduje/opisuje svojo predstavo književnih oseb in jih predstavlja na različne načine;
- : prepozna, navaja in presoja motive za ravnanje književnih oseb in izraža lastno mnenje ter ga utemeljuje;
● SC (3.3.4.1)
- : književno osebo primerja s svojimi vsakdanjimi izkušnjami in s podobami iz drugih književnih besedil;
● SC (4.3.1.1 | 4.3.2.1 | 4.1.3.1)
- : razvija zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa, svojo predstavo ubeseduje ter jo primerja s predstavami vrstnikov;
- : v besedilu in ilustracijah prepozna književni prostor in čas;
- : povezuje doživljanje in razumevanje književnega prostora in časa s svojimi izkušnjami iz vsakdanjega življenja in iz drugih književnih besedil;
- : ločuje realni in domišljjski svet, razlikuje pravljčni in realni književni prostor in čas;
- : razumevanje dogajanja v književnem besedilu razvija tako, da obnavlja zaporedje dogodkov in jih prikazuje s sličicami in s povedmi;
- : zaznava temo književnega besedila in jo vrednoti;
- : povzema sporočilo teme književnega besedila;
- : prepozna književna besedila na dano temo;
- : opredeli avtorja književnega besedila.
● SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **prepozna književne osebe, jih opiše s podatki iz besedila** in jih primerja med seboj;
- » **določi glavno književno osebo** in opredeli, kakšna je njena vloga v besedilu;

- » predstavi književno osebo z njenimi značajskimi in drugimi lastnostmi;
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o književni osebi;
- » **opredeli književni čas (nekoč - danes);**
- » **s podatki iz besedila/ilustracij ubesedi predstavo književnega prostora;**
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o književnem prostoru in času;
- » **ubesedi književno dogajanje v ustreznem zaporedju dogodkov (ob ilustraciji, ključnih besedah);**
- » prepozna temo književnega besedila (3. razred);
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o dogajanju in temi.

TERMINI

- glavna književna oseba
- književni prostor
- književni čas
- književno dogajanje

BRALNA KULTURA

CILJI

Učenec:

- : spoznava raznovrstno leposlovno bralno gradivo, razvija zanimanje za branje in vztrajanje pri branju;
SC (1.1.4.1 | 1.3.5.1 | 1.3.1.1)
- : uporablja različne lokacije bralnih virov (domača, šolska, splošna in digitalna knjižnica);
- : (ob skupnem branju) ozavešča pomen branja kot vrednote in razvija bralno kulturo;
SC (1.1.4.1)
- : razvija interes za sprejemanje raznovrstnih književnih besedil in jih priporoča vrstnikom;
SC (1.3.2.1)
- : razvija občutek sposobnosti branja različnih vrst besedil;
- : govori o svojih bralnih izkušnjah (npr. zakaj si je izbral določeno književno besedilo) in izraža svoje mnenje o prebranem.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Pri tej skupini ciljev ni standardov znanja.

TERMINI

- knjižnica
- knjižničar

ZVRSTI KNJIŽEVNOSTI IN PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL

OBVEZNO

OPIS TEME

Razumevanje književnih besedil v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju temelji na doživljanju literarnoestetskih vrednot in bogatenju bralne kulture. Kot najprimernejša metoda dela se tudi za to priporoča šolska interpretacija umetnostnega besedila, ki omogoča poglobljeno analizo različnih literarnih zvrsti (pesništvo, pripovedništvo, dramatika). Ta metoda pripomore k razvoju bralnih strategij in kritičnega mišljenja, saj učence vodi skozi sistematično razumevanje in interpretacijo, usmerja pozornost na posamezne prezrte značilnosti (ali sestavine) besedil in njihovo doživljanje besedil. Koncept razumevanja bralnega gradiva zajema orientacijo v bralnem gradivu, poznavanje in obvladovanje smeri branja, poznavanje tiskanih in digitalnih gradiv, povezovanje besednega in slikovnega dela v besedilu z različnimi kodami sporočanja, ki omogočajo celostno branje multimodalnih besedil. Tako učenci skozi šolsko interpretacijo spoznavajo bogastvo književnosti in razvijajo pozitiven odnos do branja. Učitelj načrtuje izbiro raznovrstnih umetnostnih besedil, ki bodo učencem omogočila doživljanje različnih literarnih zvrsti/vrst in tematik.

PESNIŠTVO

CILJI

Učenec:

- posluša/bere in doživlja pesmi ter v njih zaznava pesemske prvine (zvočnost, rimo in ritem);
- doživlja interpretativno prebrano pesem in se nanjo čustveno odziva;
- spoznava zgradbo pesmi (drugačna oblika kot druga besedila, kitice in verzi) in zaznava njene posebnosti (npr. likovna oblikovanost pesemskega besedila);
- prepozna temo pesmi ter opredeli tematsko (osrednjo) besedo v pesmi in niza svoje asociacije nanjo;
SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- primerja pesem na ravni teme z že poslušanimi oz. prebranimi besedili ter išče podobnosti in razlike;
- izbere pesem iz pesniške zbirke in svojo izbiro utemelji;

- : zaznava čustvene sestavine pesmi (vesela, žalostna) in čustveno obarvane besede;
- SC** (3.1.1.1)
- : povezuje zvočnost besede in zvočno slikanje (onomatopijo) s podobami, ki jih vzbuja besedilo;
- : ločuje pomensko podobne besede in razlaga pomen manj običajnih besed.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi zgradbo pesmi (število in dolžino kitic);
- » poišče rime v pesmi in tvori rime;
- » predstavi razpoloženje v pesmi;
- » s svojimi besedami izrazi razumevanje pesmi (tema, osrednja tematska beseda, naslov);
- » predstavi tematiko pesmi.

TERMINI

- pesem
- pesnik
- pesniška zbirka
- kitica
- rima

PRIPOVEDNIŠTVO

CILJI

Učenec:

- poslušča/bere in doživlja pripovedno književno besedilo;
 - spoznava, opisuje in povzema značilnosti različnih fantazijskih književnih vrst in realističnih zgodb;
 - ločuje pravljico od realistične pripovedi;
 - spoznava in prepoznava razlike med domišljjskim in realnim svetom v pripovednih književnih besedilih.
- SC (3.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna prvine pravljice;
- » loči pravljico od realistične zgodbe.

TERMINI

- pravljica
- realistična zgodba
- pisatelj

DRAMATIKA

CILJI

Učenec:

- : prepozna dramsko besedilo in ga loči od pripovednega in pesemskega besedila;
- : bere krajše dramsko besedilo, v besedilu razlikuje navedbo osebe od njenega dramskega govora;
- : se vživlja v književno osebo in pri tem poišče primeren glas zanjo ter ga po potrebi spreminja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna dramsko besedilo;
- » razlikuje dramski govor osebe od navedbe osebe in stranskega besedila/didaskalij.

TERMINI

- dramsko besedilo

PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL

CILJI

Učenec:

○: posluša in gleda ter izraža svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje lutkovne in gledališke predstave, igranega in animiranega filma ter radijske igre;

SC (1.3.1.1)

○: oblikuje domišljjsko predstavo oseb, na podlagi posebnosti njihove govorice in zvočne opreme, dogajalnega prostora in poteka dogajanja radijskega besedila;

SC (3.3.4.1)

○: spoznava gledališče kot kulturno ustanovo in vzpostavlja odnos do kulture in umetnosti;

SC (1.3.1.1 | 1.3.2.1)

○: zaznava in razume potek dogajanja v predstavi, opiše književne osebe ter kraj in čas dogajanja;

○: sporočilo predstave povezuje s svojimi izkušnjami (tudi z bralnimi);

SC (1.3.4.1)

○: prepoznava značilnosti in posebnosti igranega in animiranega filma ter se zaveda razlik med enim in drugim medijem;

○: vrednoti razliko med interpretacijo zgodbe v igranem in animiranem filmu glede na določene kriterije;

○: prepoznava gradnike vizualnih in zvočnih podob, ki so lahko nosilci pomenov;

○: spozna in bere izvirni strip in predelave;

SC (1.1.4.1)

○: primerja književne predelave besedil (strip, igrani in animirani film) z izvirnim književnim besedilom.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» s svojimi besedami razloži, zakaj se je v predelanem književnem besedilu nekaj zgodilo;

» izrazi razumevanje predelave književnega besedila (lutkovna ali gledališka predstava, igrani ali animirani film, radijska igra) in ga vrednoti.

TERMINI

○ lutkovna predstava ○ gledališka predstava ○ igralec ○ oder ○ radijska igra ○ animirani film ○ igrani film

(PO)USTVARJANJE OB KNJIŽEVNIH BESEDILIH

OBVEZNO

OPIS TEME

(Po)ustvarjanje ob književnih besedilih in medijskih predelavah je ključno za celostni razvoj učencev v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Učenci razvijajo govorno in pisno izražanje ter interpretativno branje. Učitelj je govorni in bralni zgled. Načrtuje dejavnosti, pri katerih učenci po poslušanih/prebranih književnih besedilih in gledanih priredbah književnih besedil ustvarjajo svoja književna besedila, ilustracije in dramatizacije. S tem razvijajo domišljijo, jezikovne spretnosti in ustvarjalnost ter poglobljajo razumevanje književnih besedil in medijskih predelav. Učitelj vodi učence pri primerjavi izvirnih del in medijskih predelav ter spodbuja njihovo kritično mišljenje in vrednotenje. Učenci razvijajo pozitiven odnos do književnosti in medijev, hkrati pa razvijajo lastno ustvarjalnost in sporazumevalno zmožnost.

Razvijanje zmožnosti govorjenja, tj. pogovarjanja in govornega nastopanja, učencev je proces, ki vsebuje več korakov. Učenci po zgledu (npr. učiteljevem nastopu, slišnem posnetku besedila) razmišljajo o slišnem (razločno in naravno govorjenje, ritem, hitrost, glasnost) in videnem (očesni stik, mimika obraza, kretnje rok, gibanje po prostoru) ter urijo govorjenje na podlagi iste oz. podobne teme. Učenci berejo polglasno, glasno in tiho. Z učenjem interpretativnega branja razvijajo odnos do književnih besedil in motiviranost za branje ter sproščeno naravno glasno branje. Učitelj jih spodbuja k večkratnemu branju istega besedila na različne načine.

GOVORNO IN PISNO (PO)USTVARJANJE

CILJI

Učenec:

- predlaga različne naslove za znana književna besedila in tvori naslov za svoje besedilo;
- razvija zmožnost obnove že slišanega/prebranega književnega besedila s svojimi besedami;
- razvija zmožnost tvorjenja govornega besedila o stvarnih in domišljijjskih svetovih;
- razvija zmožnost tvorjenja pravljice po zgledu klasične pravljice;
- razvija zmožnost tvorjenja realistične zgodbe;
- po vzorcu iz pesmi tvori ritmična besedila, rime, kitice (tudi onomatopoijo);
- iz besedila po vzorcu tvori besede, sopomenske nize, asociacije ob besedah, prilastke ob tematskem jedru, izmišlja si nove besede;

- : razvija zmožnost govornega nastopanja z vnaprej izbranim književnim besedilom;
- : uporablja različne multimodalne izraze (z besedami, sliko, glasbo, animiranimi podobami) za upodobitev svoje domišljajske predstave o književnih osebah, njihovem ravnanju, okoliščinah, kot so kraj, čas dogajanja, ki jih prepozna iz književnega besedila;
- SC (4.3.2.1 | 4.3.1.1 | 4.3.3.1)
- : razvija zmožnost predelave književnega besedila (zgodbo v pesem ali dramsko besedilo, pesem v zgodbo), oz. v drugi medij (npr. ilustrira pesem/zgodbo, tvori strip, slikopis, predstavo s prstnimi lutkami, kamišibaj, animirani film).
- SC (4.3.1.1 | 4.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- **tvori ustna in pisna besedila:**

- » **ob slikanici (z besedilom ali brez) s svojimi besedami pripoveduje zgodbo (1. razred);**
- » po poslušanem/gledanem/prebranem književnem besedilu ga obnovi/tvori izpuščeni del/njegovo nadaljevanje (2., 3. razred);
- » **po poslušanju/branju pravljice tvori njeno nadaljevanje (1., 2. razred)** oz. tvori pravljico z njenimi značilnostmi (3. razred);
- » realistično zgodbo, v kateri je dogajanje podobno tistemu iz njegovega sveta (3. razred);
- » **recitira/deklamira pesem (1. in 2. razred)** in s posebno govorico izraža razpoloženje (3. razred);
- » govorno nastopa z vnaprej izbranim književnim besedilom tako, da razločno in naravno govori ter upošteva zborna izreka;
- » predstavi svoje (po)ustvarjalno besedilo pesemskega, pripovednega ali dramskega besedila v različnih medijih (3. razred).

TERMINI

○ ilustracija ○ strip ○ slikopis ○ lutka ○ naslov

INTERPRETATIVNO BRANJE

CILJI

Učenec:

- : razločno bere z upoštevanjem zvočne prvine govora;
- : po zgledu razvija branje književnega besedila (npr. posnema razpoloženje književnih oseb in dogajanja);
- : po glasnem branju književnega besedila razvija vrednotenje svojega branja in branja sovrstnikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

- doživeto branje

KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema usvajanje književnega znanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, ki je ključno za razvoj bralne kulture in ljubezni do knjig. Procesno usvajanje književnega znanja vključuje postopno spoznavanje literarnih zvrsti, razumevanje osnovnih literarnih pojmov in razvijanje sposobnosti interpretacije besedil ter poustvarjanje književnih besedil. Učitelj naj spodbuja učence k aktivni rabi književnih znanj skozi različne dejavnosti, kot so poslušanje in odzivanje, branje, pripovedovanje, dramatizacija in poustvarjanje, npr. ustvarjalno pisanje. S tem učenci pridobivajo literarnovedno znanje, ki ga lahko uporabljajo v različnih kontekstih, kar krepi njihovo razumevanje in izražanje.

Učenci naj poslušajo in berejo tudi celotna avtorska dela, primerna njihovim zmožnostim in interesom.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci razvijajo zmožnosti razumevanja in doživljanja književnih besedil in pridobivajo literarnovedna znanja.

V šoli preberejo:

- » celovite kakovostne slikanice, ki so lahko kratke realistične zgodbe, kratke fantastične zgodbe, basni, mite, pripovedke idr. (od katerih naj bodo tudi take s problemsko tematiko),
- » vsaj eno zbirko slovenskih ljudskih pesmi,
- » vsaj eno celovito zbirko pravljic (npr. pravljice bratov Grimm),
- » besedila avtorjev otroške književnosti: Nika Grafenauerja, Otona Župančiča, Toneta Pavčka, Srečka Kosovela, Kajetana Koviča (poezijo in/ali prozo), Ele Peroci, Svetlane Makarovič, Lile Prap ter vsaj še eno besedilo sodobnega avtorja/sodobne avtorice po izbiri učitelja/učiteljice ter učencev in učenk (npr. Ferija Lainščka, Anjo Štefan, Primoža Suhodolčana, Petra Svetino),
- » vsaj eno kakovostno dramsko besedilo (ki si ga lahko ogledajo tudi kot predstavo).

USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA

CILJI

Učenec:

- : spozna avtorje otroške književnosti in njihova književna besedila/dela ter ilustratorje književnih del;
- : spozna slovstveno folkloro (ljudske pesmi (tudi izštevanka in zafrkljivke) in slovenske ljudske pravljice in pripovedke).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pozna**, razume in ovrednoti **književna besedila obvezno obravnavanih književnikov in književnic, izbrane slovenske ljudske pravljice ter pravljice bratov Grimm;**
- » **pozna**, razume in ovrednoti **vsaj eno besedilo sodobnega avtorja/sodobne avtorice po izbiri učitelja ter učencev;**
- » **pozna**, razume in ovrednoti **najmanj eno celovito kakovostno slikanico na posamezni razred ter najmanj eno kakovostno dramsko besedilo (lahko tudi predstavo);**
- » **pozna slovenske ljudske pesmi** in njihove značilnosti;
- » **uporabi ljudsko pesem v različnih kontekstih (npr. petje, recitiranje);**
- » **pozna slovenske ljudske pravljice in pripovedke** ter njihove značilnosti;
- » uporabi slovensko ljudsko pravljico in pripovedko v različnih kontekstih (npr. pripovedovanje, dramatizacija);
- » **uporabi izštevanko v igri.**

TERMINI

- ljudska pravljica
- ljudska pesem
- izštevanka
- pripovedka

LITERARNOVEDNI IZRAZI

CILJI

Učenec:

○: razvija razumevanje in uporabo literarnoteoretičnih pojmov.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-prepozna, razume in uporabi literarnoteoretične pojme:

- » naslov, pisatelj, pravljica, pripovedka, realistična zgodba, ilustrator, ilustracija;
- » pesnik, pesem, kitica (2. razred), rima (2. razred), izštevanka;
- » predstava (gledališka in lutkovna), igralec, oder, igrani film, animirani film;

-pozna, razume in uporablja s tem učnim načrtom določene termine.

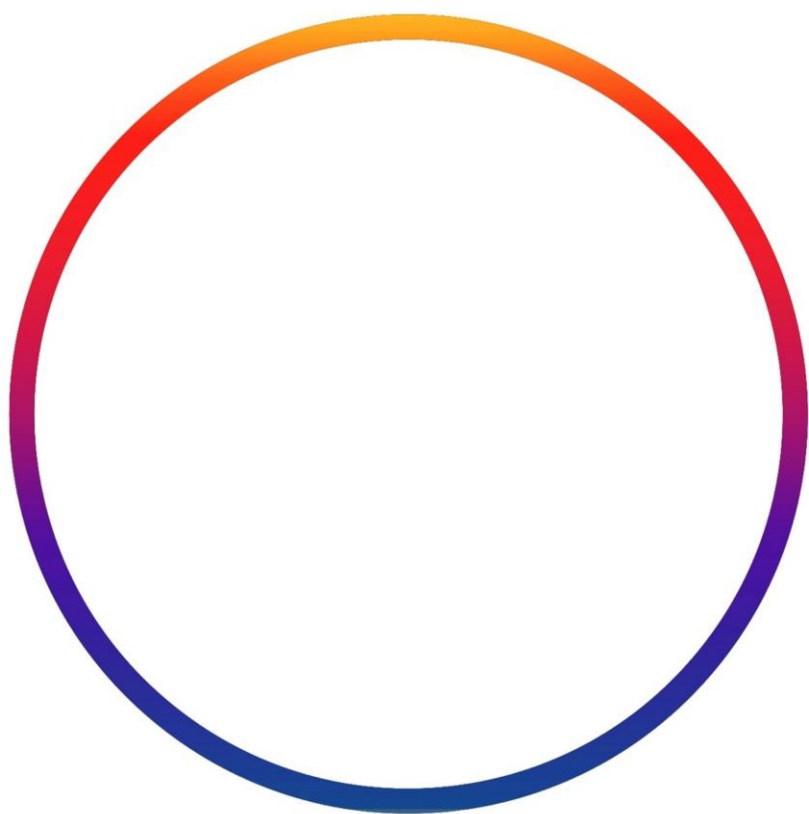
TERMINI

- naslov ◦ pisatelj ◦ pravljica ◦ pripovedka ◦ realistična zgodba ◦ ilustrator ◦ ilustracija ◦ pesnik ◦ pesem
- kitica ◦ rima ◦ izštevanka ◦ predstava ◦ igralec ◦ oder ◦ igrani film ◦ animirani film

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

OPISMENJEVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Proces opismenjevanja predstavlja eno temeljnih področij zgodnjega šolanja, ki vključuje predopismenjevanje in začetno opismenjevanje. Predopismenjevalne spretnosti se razvijajo z namenom, da učenci pridobijo ustrezno podlago za učenje branja in pisanja. To obsega spodbujanje glasovnega in vidnega zaznavanja ter razvoj finomotoričnih spretnosti in orientacije. Cilj začetnega opismenjevanja je, da učenci berejo in pišejo v slovenskem jeziku.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je posebna pozornost namenjena opismenjevanju. Namen le-tega ni le obvladanje tekočega branja in pisanja, temveč razvita zmožnost sporazumevanja v vidnem prenosniku ter razmišljanje, ustvarjanje, učenje in razvedrilo ob zapisanih besedilih. Cilj je omogočiti vsem učencem in učenkam, da spoznajo in dosežejo višjo raven t. i. kritične pismenosti.

PREDOPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija govorno-jezikovne zmožnosti v varnem in spodbudnem učnem okolju s sošolci in učitelji;
SC (3.3.1.1 | 2.1.2.1 | 2.4.2.1 | 3.1.1.2)
- : zaznava in izgovarja glasove slovenskega knjižnega jezika;
SC (1.1.2.2 | 1.1.2.1)
- : zaznava in izgovarja glasove slovenskega knjižnega jezika;
- : razvija vidno zaznavanje in zavedanje (vidno pozornost, vidno pomnjenje, vidno razlikovanje);
- : razvija orientacijo na sebi, na drugi osebi, v prostoru, na ploskvi, v bralnem gradivu;
- : razvija grafomotoriko.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

◦ glas ◦ črka ◦ beseda

ZAČETNO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- : sistematično usvaja tiskane in pisane črke, ki se razlikujejo od črk madžarske abecede, hkrati razvija tehniko branja in pisanja ter razvija jezikovno zmožnost.
- : piše črke, zloge, besede, povedi, besedila in zapisano glasno prebere;
- : razvija pravilno držo telesa in pisala;
- (1.1.4.1)
- : razvija čitljivost pisanja;
- : primerno razvojni stopnji razvija branje z razumevanjem.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-izkaže poznavanje glasov in črk slovenske abecede, tako da:

- » napiše povedi s tiskanimi črkami in pisanimi črkami;

-tekoče prebere besedilo v obsegu najmanj 300 besed, tako da:

- » bere v govornih hitrostih z redkimi premori ali ponovitvami, natančno, razločno, v enakomernem ritmu (3. razred);

- izkaže razumevanje prebranega besedila.

TERMINI

○ glas ○ črka ○ zlog ○ beseda ○ poved ○ besedilo ○ branje ○ pisanje

SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema poslušanje, branje in pisanje neumetnostnih besedil različnih besedilnih vrst, sprejemanje in njihovo razumevanje ter tvorjenje in uporabo besedil v vsakdanjem delu in učenju. Skupina ciljev, **Sporazumevanje**, se osredotoča na razvijanje nebesednega in besednega dvogovornega sporazumevanja, kar vključuje pogovarjanje in dopisovanje. Druga skupina ciljev, **Sprejemanje, razumevanje in tvorjenje neumetnostnih besedil** se osredotoča na delo z enogovornimi besedili. Cilje te teme učenci dosegajo s poslušanjem enogovornih neumetnostnih besedil, »branjem« naslikane zapovedi, prepovedi in opozoril ter govornim tvorjenjem le-teh, branjem prikazovalnih besedil ter govornim in pisnim tvorjenjem le-teh. Učenec se uči tvorjenja opisovalnih in pripovednih besedil po zgledu. Tvorjenje neumetnostnih besedil vključuje faze načrtovanja, ubesedilovanja in izboljševanja.

Skupina ciljev, Besedilo, besedilne vrste in besedilne skupine, se osredotoča na spoznavanje, sprejemanje, tvorjenje in kritično vrednotenje **različnih vrst besedil** ter s tem razvijanje sporazumevalne zmožnosti. Besedila so namenjena razvijanju in urjenju pravopisne zmožnosti ter razvijanju tehnike pisanja.

BESEDILO, BESEDILNE VRSTE, BESEDILNE SKUPINE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost poslušanja (gledanja posnetih) in branja besedil ter usvaja značilnosti besedilnih vrst (opis, pripoved, pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka, kazalo, seznam).

SC (1.1.4.1)

○: razvija zmožnost pogovarjanja v osebnih pogovorih;

○: razvija zmožnost govornega nastopanja z vnaprej napovedano temo in z različnimi besedilnimi vrstami (pripoved, obnova, opis).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» pozna značilnosti besedilnih vrst (opis, pripoved, pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka, kazalo, seznam).

TERMINI

◦ pogovor ◦ pripoved ◦ opis ◦ seznam ◦ navadni dopis ◦ pozdrav ◦ voščilo ◦ čestitka ◦ vabilo ◦ besedilo

SPORAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

- O:** spozna pomen poslušanja in usvaja strategije uspešnega poslušanja pri pogovoru;
SC (1.1.5.1 | 3.1.3.2 | 3.1.3.3)
- O:** razvija zmožnost pogovarjanja z različnimi sogovorci (pogovarja se o znanih temah, izkušnjah in interesih) in usvaja temeljna načela dialoškega sporazumevanja (vikanje, tikanje, pozdravljanje, nagovor);
SC (1.1.5.1)
- O:** razvija zmožnost tvorjenja povezovalnih neumetnostnih besedil po zgledu (pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka);
SC (1.1.5.1 | 4.1.3.1)
- O:** razvija zmožnost nebesednega sporazumevanja in pretvarjanja nebesednih sporočil v kratka besedna sporočila (zapovedi, prepovedi, opozorila);
SC (1.1.5.1)
- O:** usvaja zmožnost vrednotenja svojega poslušanja, pogovarjanja in govorjenja;
SC (1.1.4.1 | 3.3.2.1 | 3.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-zmožnost sporazumevanja pokaže tako, da:

- » razume nebesedna sporočila in jih tvori;
- » pozorno posluša sogovorca in se smiselno odziva;
- » sodeluje v pogovoru in upošteva načela dialoškega sporazumevanja,
- » tvori vabilo, voščilo ali čestitko (3. razred).

TERMINI

- besedno sporazumevanje
- nebesedno sporazumevanje
- vikanje
- tikanje
- pozdravljanje

SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost poslušanja (gledanja posnetih) in branja besedil ter usvaja značilnosti besedilnih vrst (opis, pripoved, pozdrav, vabilo, voščilo, čestitka);

SC (1.1.4.1)

○: uči se uporabe enostavnih bralnih učnih strategij za razumevanje prebranega;

SC (1.1.4.1)

○: spoznava pomen neumetnostnih besedil v vsakdanjem življenju;

○: po poslušanju (gledanju) in branju izkazuje razumevanje besedila;

SC (1.1.4.1)

○: razvija kritično odzivanje na besedilo;

SC (1.1.4.1)

○: postavlja raznolika vprašanja vezana na besedilo;

○: razvija zmožnost ustnega in pisnega pripovedovanja ob urejenem in neurejenem nizu slikovnega gradiva, ob doživetih in domišljjskih dogodkih;

○: razvija zmožnost govornega nastopanja z naprej pripravljeno temo in z različnimi besedilnimi vrstami (pripoved, obnova, opis);

○: spoznava namen govornega nastopanja/predstavljanja;

○: po zgledu prepozna pravila govornega nastopanja/predstavljanja in sodeluje pri oblikovanju/tvorjenju meril za načrtovanje, izvedbo in vrednotenje govornega nastopanja;

○: ob učiteljevih vprašanjih prepozna bistvene podatke iz besedila, oblikuje slikovni ali besedni zapis, se uri v predstavitvi, predstavlja izbrano temo;

○: razvija zmožnost vrednotenja svojega in sovrstniškega govornega nastopanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-izkaže razumevanje poslušanega in prebranega besedila tako, da:

» na podlagi vprašanj prepozna temo, okoliščine nastanka besedila (sporočevalca, naslovnika, kraj, čas) in sporočevalčev namen;

» najde bistvene podatke in pomembne podrobnosti;

» s svojimi besedami povzame besedilo;

-v smiselnih okoliščinah tvori krajša in enostavnejša pisna besedila, kar izkaže tako, da:

» napiše kratko, razumljivo in zaokroženo besedilo;

» napiše jezikovno in slogovno pravilno besedilo;

-govorno nastopi z vnaprej pripravljeno temo, tako da:

» **predstavi izbrano temo;**

» **uporabi ustrezen govor (jezikovno in slogovno ustrezen);**

» po predhodno oblikovanih merilih vrednoti lastni govorni nastop in govorni nastop sovrstnikov.

TERMINI

◦ kraj ◦ čas ◦ govorni nastop ◦ vabilo ◦ voščilo ◦ čestitka ◦ besedilo

SLOVENSKI JEZIK V PROSTORU IN DRUŽBI

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci v okviru te teme ozaveščajo značilnosti slovenskega jezikovnega prostora, zavest o prvem jeziku v večjezičnem okolju, spoznava jezikovne zvrsti in okoliščine za njihovo rabo. Tema izhaja iz skupnih ciljev Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

V dvojezičnem okolju se učenci učijo uporabljati slovenski jezik za sporazumevanje in povezovanje z drugimi. Na ta način bodo imeli učenci vedno večji občutek pripadnosti skupini v prostoru z jezikovno različnostjo. Učenci spoznava okoliščine za rabo knjižnega in neknjižnega jezika, prednosti prvega jezika pred drugimi jeziki in svoje razmerje do slovenščine.

SLOVENSKI JEZIKOVNI PROSTOR IN SLOVENSKI JEZIK V DRUŽBI

CILJI

Učenec:

- : spozna položaj slovenščine kot državnega jezika v Republiki Sloveniji in razvija pozitiven odnos do svojega maternega [prvega] jezika;
- : spozna pomen in vlogo maternega [prvega] jezika in ga primerja z drugimi jeziki;
SC (1.1.3.2 | 1.2.1.1 | 1.3.5.1 | 1.3.2.1)
- : prepozna različne jezike (tuji jezik, jezik okolja) in podobnosti/razlike slovenskega jezika z drugimi jeziki/prvimi jeziki sovrstnikov;
- : spozna smiselnost učenja jezikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » poimenuje svoj materni [prvi] jezik in ga loči od drugih jezikov (tujih jezikov, jezika okolja);
- » predstavi položaj slovenščine v Republiki Sloveniji.

TERMINI

◦ materni jezik ◦ tuji jezik ◦ državni jezik

JEZIKOVNE ZVRSTI SLOVENSKEGA JEZIKA

CILJI

Učenec:

○: spoznava okoliščine uporabe knjižnega jezika v nasprotju z rabo pogovornega jezika ali narečja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

○ knjižni jezik

UVOD V JEZIKOVNI SISTEM

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema razvijanje poimenovalne, skladske, pravorečne in pravopisne zmožnosti. Razvoj teh poteka individualizirano, postopno in sistematično. Na razvoju teh zmožnosti mora biti v celotnem prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju velik poudarek, saj na njih temelji sporazumevalna zmožnost učencev, katerih materni jezik ni slovenščina. Cilji teme se vgrajujejo v vse ostale teme pouka slovenščine, tako pri jezikovnem kot pri književnem pouku.

BESEDIŠČE

CILJI

Učenec:

○: razvija in utrjuje poimenovanje bitij, predmetov, dejanj idr. v slovenskem knjižnem jeziku;

SC (1.1.2.1)

○: razlaga pomene besed/besednih zvez in ob tem spoznava elektronski Šolski slovar slovenskega jezika;

SC (1.1.2.1)

○: prepoznava knjižne besede iz istega tematskega polja, z enakim pomenom, nadpomenke, podpomenke in protipomenke;

SC (1.1.2.2 | 3.1.3.2)

○: prepoznava in tvori besede/besedne zveze;

○: tvori manjšalnice in ljubkovalnice, ženski par moškemu in obratno, samostalniške izpeljanke iz glagolov (za živega in neživega vršilca dejanja, za dejanje in prostor dejanja) ter pridevniške izpeljanke iz samostalnikov (za svojino in snovnost) ipd.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob besedilih izkaže poimenovalno zmožnost tako, da:

» poimenuje bitja, predmete, dejanja ... na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami;

- » k danim besedam priredi knjižne besede iz istega tematskega polja, sopomenke, nadpomenke, podpomenke ter protipomenke;
- » tvori knjižne manjšalnice, ženski par moškemu poimenovanju in obratno ter samostalniške in pridevniške izpeljanke za svojino in snovnost.

TERMINI

- slovar

SKLADNJA

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost tvorjenja pomensko in oblikovno ustreznih enostavnih in večstavčnih povedi;
- : razvija zmožnost upovedovanja povezanih dejanj glede na čas sporočanja in se navaja na rabo časovnih prislovov;
- : usvaja različne vrste povedi glede na končno ločilo;
- : izboljšuje praktično obvladanje slovnice.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob delu z besedilom dokaže znanje s področja skladnje tako, da tvori pomensko in oblikovno ustrezne povedi in v njih pravilno uporablja:

- » samostalnike v pravilni sklonski obliki;
- » pridevnike v pravilnem spolu, številu in sklonu ter ustrezno opisno in obrazilno stopnjevane;
- » glagole v pravilni osebni, časovni in naklonski obliki;
- » časovne prislove;
- » predloge;
- » tvori povedi s piko, vprašajem in klicajem.

TERMINI

- poved

PRAVOPIS

CILJI

Učenec:

- : usvaja pisanje besed z nekritičnimi in kritičnimi glasovi (s polglasnikom, z Ÿ, z nezvočnikom na koncu ali sredi besede);
SC (3.1.3.2)
- : usvaja rabo velike začetnice;
- : usvaja pisanje besed skupaj in narazen (ločen zapis predloga in naslednje besede, nikalnice pred glagolom);
- : usvaja rabo ločil (pike, vprašaja, klicaja in vejice pri naštevanju);
- : piše glavne in vrstilne števniko do sto z besedo in številko;
- : uči se odkrivati in odpravljati pravopisne napake;
- : razvija čitljivost pisanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-pri tvorjenju povedi in besedil dokaže znanje pravopisa tako da:

- » piše besede z nekritičnimi in kritičnimi glasovi;
- » uporabi ustrezno začetnico v začetku povedi, za slovenska lastna imena, svojilne pridevnike, izpeljane iz lastnih imen, znanih slovenskih zemljepisnih lastnih imenih;
- » piše predlog ločeno od naslednje besede, nikalnico ločeno od glagola;
- » uporablja končna ločila (piko, vprašaj, klicaj);
- » uporablja vejico pri naštevanju besed;
- » piše glavne in vrstilne števniko (do 100) s številko in z besedo.

TERMINI

○ velika začetnica ○ pika ○ vprašaj ○ klicaj ○ vejica

PRAVOREČJE

CILJI

Učenec:

○: ob poslušanju razvija pravorečno zmožnost tako, da prepozna knjižno izreko in jo ločuje od izreke pogovornega jezika ali narečja;

SC (3.3.2.1)

○: razvija čim bolj knjižno in razločno govorjenje.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-dokaže pravorečno zmožnost tako, da:

- » govori čim bolj knjižno, **razločno** in primerno glasno;
- » v govorjenih besedilih upošteva stavčni poudarek in intonacijo.

KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci s književnimi besedili razvijajo recepcijsko zmožnost z branjem/poslušanjem/gledanjem/uprizarjanjem in z govorjenjem/pisanjem ter razpravljanjem o njih. Sprejemanje književnih besedil v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju omogoča razvijanje prvotnega subjektivnega literarnoestetskega doživetja. V tem obdobju učenci spoznavajo različne literarne vrste in zvrsti.

Ob tem se oblikujejo pričakovanja skozi raznolike strategije branja in razumevanja besedil. Poleg tega je ključnega pomena tudi spodbujanje bralne kulture v literarnoestetskem spodbudnem okolju, ki omogoča razvijanje sposobnosti ustvarjalne komunikacije s književnim delom in o njem.

V času pouka berejo in poslušajo besedila, obiskujejo knjižnico, filmske, lutkovne in gledališke predstave ipd.

KNJIŽEVNA BESEDILA

CILJI

Učenec:

- : spoznava raznovrstna književna besedila po izbiri učitelja in učencev;
- : zaznava in doživlja čustvene sestavine ob poslušanju interpretativnega branja in pripovedovanja književnih besedil;
SC (3.3.2.1)
- : razvija recepcijsko zmožnost, tj. zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil;
SC (1.1.4.1)
- : primerja sporočila ilustracij in besedila v slikanici;
- : spoznava domišljajska in realistična besedila ter avtorska besedila in folklorno književnost;
- : bere krajša književna besedila in odgovarja na vprašanja o prebranem;
- : dostopa do književnosti v digitalnem okolju in se po njej premika z uporabo preproste navigacije.
SC (4.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » posluša brano/posneto književno besedilo in odgovori na zastavljena vprašanja;
- » poimenuje različne vrste obravnavanih besedil;
- » prebere krajše književno besedilo in odgovori na zastavljena vprašanja;
- » predstavi slikanico, ki je bila obravnavana pri pouku.

TERMINI

- književno besedilo
- slikanica
- naslov
- avtor
- ilustracija
- ilustrator

PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL

CILJI

Učenec:

- : razvija zmožnost predstavljanja književne osebe, vživljanja vanjo, »poistovetenja« z njo ter privzemanja njene vloge;
 SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- : prepoznava glavno književno osebo in njeno vlogo v besedilu;
 SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- : prepoznava, navaja in presoja motive za ravnanje književnih oseb in izraža lastno mnenje ter ga utemeljuje;
 SC (3.3.4.1)
- : razvija zmožnost doživljanja in razumevanja književnega prostora in časa, svojo predstavo ubeseduje ter jo primerja s predstavami vrstnikov;
- : v besedilu in ilustracijah prepoznava književni prostor in čas;
- : ločuje realni in domišljjski svet, razlikuje pravljčni in realni književni prostor in čas;
- : razumevanje dogajanja v književnem besedilu razvija tako, da obnavlja zaporedje dogodkov in jih prikazuje s sličicami in s povedmi;
- : sodeluje pri uprizoritvi književnega besedila z igro vlog, pri čemer se vživlja v različne vloge;
- : zaznava temo književnega besedila;
- : opredeli avtorja književnega besedila.
 SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **prepozna književne osebe, jih opiše s podatki iz besedila** in jih primerja med seboj;
- » **določi glavno književno osebo** in opredeli, kakšna je njena vloga v besedilu;
- » predstavi književno osebo z njenimi značajskimi in drugimi lastnostmi;
- » tvori krajše zaokroženo besedilo o književni osebi (3. r.);
- » **opredeli književni čas (nekoč - danes);**
- » **s podatki iz besedila/ilustracij ubesedi predstavo književnega prostora;**
- » **ubesedi književno dogajanje v ustreznem zaporedju dogodkov (ob ilustraciji, ključnih besedah);**

- » uprizori književno dogajanje z igro vlog, pri kateri prevzame vlogo ene od književnih oseb;
- » prepozna temo književnega besedila (3. r.).

TERMINI

- glavna književna oseba
- književni prostor
- književni čas
- književno dogajanje

BRALNA KULTURA

CILJI

Učenec:

- : spoznava raznovrstno leposlovno bralno gradivo in razvija zanimanje za branje in vztrajanje pri branju;
SC (1.1.4.1 | 1.3.5.1 | 1.3.1.1)
- : ob skupnem branju ozavešča pomen branja kot vrednoto in razvija bralno kulturo;
- : uporablja različne lokacije bralnih virov (domača, šolska, splošna knjižnica, digitalna knjižnica).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

- knjižnica
- knjižničar

ZVRSTI KNJIŽEVNOSTI IN PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL

OBVEZNO

OPIS TEME

Razumevanje književnih besedil v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju temelji na doživljanju literarnoestetskih vrednot in bogatenju bralne kulture. Kot najprimernejša metoda dela se tudi tukaj priporoča šolska interpretacija umetnostnega besedila različnih literarnih zvrsti (pesništvo, pripovedništvo, dramatika). Ta metoda pripomore k razvoju bralnih strategij in kritičnega mišljenja, saj učence vodi skozi sistematično razumevanje in interpretacijo, usmerja pozornost na posamezne prezrte značilnosti (ali sestavine) besedil in njihovo doživljanja besedil.

Učitelj naj izbere raznovrstna književna besedila, ki bodo učencem omogočila doživljanje različnih tematik.

PESNIŠTVO

CILJI

Učenec:

- posluša/bere in doživlja pesmi ter v njih zaznava pesemske prvine (zvočnost, rimo in ritem);
- doživlja interpretativno prebrano pesem in se nanjo čustveno odziva;
- spoznava zgradbo pesmi (drugačna oblika kot druga besedila, kitice, verzi) in zaznava njene posebnosti (npr. likovna oblikovanost pesemskega besedila);
- prepozna temo pesmi ter opredeli tematsko (osrednjo) besedo v pesmi;
SC (3.3.4.1 | 3.3.4.2)
- zaznava čustvene sestavine pesmi (vesela, žalostna);
SC (3.3.1.1)
- povezuje zvočnost besede in zvočno slikanje (onomatopoijo) s podobami, ki jih vzbuja besedilo;
- razume dogajanje pesmi in njeno vsebino povzema s svojimi besedami.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi zgradbo pesmi (število in dolžino kitic) ,
- » poišče rime v pesmi in tvori rime,
- » predstavi razpoloženje v pesmih,
- » predstavi vsebino pesmi na svoj način.

TERMINI

◦ pesem ◦ pesnik ◦ pesniška zbirka ◦ kitica ◦ rima

PRIPOVEDNIŠTVO

CILJI

Učenec:

- : poslušča/bere in doživlja književno pripovedno besedilo;
 - : spoznava in opisuje značilnosti pravljice in realističnih zgodb;
 - : ločuje pravljico od realistične pripovedi;
 - : spoznava in prepoznava razlike med domišljjskim in realnim svetom v pripovednih književnih besedilih.
- SC (3.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna prvine pravljice,
- » loči pravljico od realistične zgodbe.

TERMINI

- pravljica ○ realistična zgodba ○ pisatelj

DRAMATIKA

CILJI

Učenec:

- : prepozna dramsko besedilo in ga loči od pripovednega in pesemskega besedila;
- : bere krajše predelano ali izvirno dramsko besedilo, v besedilu razlikuje navedbo osebe od njenega dramskega govora;
- : se vživlja v književno osebo in poišče primeren glas zanjo.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

- dramsko besedilo

PREDELAVE KNJIŽEVNIH BESEDIL

CILJI

Učenec:

- : posluša in gleda ter izraža svoje doživljanje, razumevanje in vrednotenje lutkovne in gledališke predstave, igranega in animiranega filma ter radijske igre;
- : spoznava gledališče kot kulturno ustanovo in vzpostavlja odnos do kulture in umetnosti;
- : zaznava in razume potek dogajanja v predstavi, opiše književne osebe ter kraj in čas dogajanja;
- : sporočilo predstave povezuje s svojimi izkušnjami (tudi z bralnimi);
- : prepozna gradnike vizualnih in zvočnih podob, ki so lahko nosilci pomenov;
- : spozna in bere izvirni strip in predelave.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

- lutkovna predstava
- gledališka predstava
- igralec
- oder
- radijska igra
- animiran film
- igrani film

(PO)USTVARJANJE OB KNJIŽEVNIH BESEDILIH

OBVEZNO

OPIS TEME

(Po)ustvarjanje ob književnih besedilih in medijskih predelavah je ključno za celostni razvoj učencev v prvem vzgojno izobraževalnem obdobju. Učenci razvijajo govorno in pisno izražanje ter interpretativno branje. Učiteljeva izbira književnih besedil in priprava učencev na poustvarjanje je pri slovenščini kot drugem jeziku ključna za uspeh učencev pri doseganju tega cilja. Učitelj načrtuje dejavnosti, pri katerih učenci po poslušanih/prebranih književnih besedilih in gledanih priredbah književnih besedil ustvarjajo svoja književna besedila, ilustracije in dramatizacije. S tem razvijajo domišljijo, sporazumevalno zmožnost, jezikovne spretnosti in ustvarjalnost ter poglobljajo razumevanje književnih besedil in medijskih predelav.

Razvijanje zmožnosti govorjenja, tj. pogovarjanja in govornega nastopanja učencev je proces, ki vsebuje več korakov. Učenci po zgledu (npr. učiteljevem nastopu, slišnem posnetku besedila) razmišljajo o slišnem (razločno in naravno govorjenje, ritem, hitrost, glasnost) in videnem (očesni stik, mimika obraza, kretnje rok, gibanje po prostoru) ter urijo govorjenje na podlagi iste oz. podobne teme. Učenci berejo polglasno, glasno in tiho. Z učenjem interpretativnega branja si razvijajo odnos do književnih besedil in motiviranost za branje ter sproščeno naravno glasno branje. Učence spodbuja k večkratnemu branju istega besedila na različne načine.

GOVORNO IN PISNO (PO)USTVARJANJE

CILJI

Učenec:

- razvija zmožnost obnove že slišnega/prebranega književnega besedila s svojimi besedami;
- razvija zmožnost tvorjenja govornega/pisnega besedila o stvarnih in domišljjskih svetovih;
- razvija zmožnost tvorjenja pravljice po zgledu klasične in avtorske pravljice;
- razvija zmožnost govornega nastopanja z vnaprej izbranim književnim besedilom;
- razvija zmožnost deklamiranja/recitiranja pesmi.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-tvori ustna in pisna besedila:

- » **ob slikanici (z besedilom ali brez njega) s svojimi besedami pripoveduje zgodbo (1. r);**
- » po poslušanem/gledanem/prebranem književnem besedilu ga obnovi/tvori njegovo nadaljevanje (2., 3. r);
- » govorno nastopa z vnaprej izbranim književnim besedilom tako, da razločno in naravno govori ter upošteva zborna izreko (2., 3. r.);
- » tvori pravljico z njenimi značilnostmi (3. r);
- » tvori realistično zgodbo, v kateri je dogajanje podobno tistemu iz njegovega sveta, (3. r);
- » doživeto **recitira (3.r) / deklamira pesem (1. in 2. r).**

TERMINI

- deklamacija pesmi
- recitacija pesmi
- govorni nastop

INTERPRETATIVNO BRANJE

CILJI

Učenec:

- : razločno bere/bere z upoštevanjem zvočne prvine govora;
- : po zgledu razvija branje književnega besedila (npr. posnema razpoloženje književnih oseb in dogajanja);
- : po glasnem branju književnega besedila razvija vrednotenje svojega branja in branja sovrstnikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

- doživeto branje

KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema usvajanje književnega znanja v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole, ki je ključno za razvoj bralne kulture in ljubezni do knjig. Procesno usvajanje književnega znanja vključuje postopno spoznavanje literarnih zvrsti, razumevanje osnovnih literarnih pojmov in razvijanje sposobnosti interpretacije besedil ter poustvarjanje književnih besedil. Učitelj naj spodbuja učence k aktivni rabi književnih znanj skozi različne dejavnosti, kot so poslušanje in odzivanje, branje, pripovedovanje, dramatizacija in poustvarjanje, npr. ustvarjalno pisanje. S tem učenci pridobivajo literarnovedno znanje, ki ga lahko uporabljajo v različnih kontekstih, kar krepi njihovo razumevanje in izražanje.

Učenci naj poslušajo in berejo celotna avtorska dela primerna njihovim zmožnostim in interesom.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci razvijajo zmožnosti razumevanja in doživljanja književnih besedil in pridobivajo literarnovedna znanja.

V šoli preberejo:

- » celovite kakovostne slikanice, ki lahko ponazarjajo kratke realistične zgodbe, kratke fantastične zgodbe, basni, mite, pripovedke idr. (od katerih naj bodo tudi take s problemsko tematiko),
- » vsaj eno zbirko slovenskih ljudskih pesmi,
- » vsaj eno celovito zbirko pravljic (npr. pravljice bratov Grimm),
- » besedila avtorjev otroške književnosti: Nika Grafenauerja, Otona Župančiča, Toneta Pavčka, Srečka Kosovela, Kajetana Koviča (poezijo in/ali prozo), Ele Peroci, Svetlane Makarovič, Lile Prap ter vsaj še eno besedilo sodobnega avtorja/sodobne avtorice po izbiri učitelja/učiteljice ter učencev in učenk (npr. Ferija Lainščka, Anjo Štefan, Primoža Suhodolčana, Petra Svetino),
- » vsaj eno kakovostno dramsko besedilo (ki si ga lahko ogledajo tudi kot predstavo).

Priporočeni avtorji in književna besedila za 1. VIO:

Predlagana besedila

- Spoznavanje književnih zvrsti (lirika, epika, dramatika) in vrst, v okviru teh preberejo vsaj po eno besedilo:

a) Poezija: Srečko Kosovel, Tone Pavček, Niko Grafenauer, Kajetan Kovič, Miroslav Košuta, Boris A. Novak, Bina Štampe Žmavc, Feri Lainšček, Anja Štefan, Peter Svetina, Andrej Rozman Roza, Lila Prap, Barbara Gregorič Gorenc, Borut Gombač, Vinko Möderndorfer, Jure Jakob, Ambrož Kvartič.

b) Kratka proza:

PRAVLJICE

- ljudske pravljice: slovenska ljudska (npr. Zverinice iz Rezije, Zlata ptica, Zlata ribica ...); ljudske pravljice drugih narodov (npr. Lonček, kuhaj!, Trije prašički, Zlatolaska in trije medvedi ...); zbirka Babica pripoveduje;
- avtorske pravljice: Kajetan Kovič: Maček Muri, Ela Peroci: Muca Copatarica, Svetlana Makarovič: Pekarna Mišmaš, Smetiščni muc, Sapramiška, Polonca Kovač: Zverinice z Večne poti, Feri Lainšček: Lučka, Bina Štampe Žmavc: Muc Mehkošapek, Ida Mlakar: Kako sta Bibi in Gusti ... (eno zgodbo iz serije), Nina Mav Hrovat: Posluh, jazbec gre, Aksinja Kermauner: Žiga špaget gre v žirni svet, Gaja Kos: Obisk, Vesna Radovanovič: Peteličnek (eno slikanico iz serije), Anja Štefan: Medved in klobuk, Gugalnica za vse (zbirka pravljič), Andrej Rozman Roza: O začaranem žabcu; brata Grimm: Žabji kralj, Zvezdni tolarji, Rdeča kapica, Hans Christian Andersen: Kraljična na zrnu graha, Grdi raček, Mala Morska deklica, Lio Lionni: Mali modri in mali rumeni.

PRIPOVEDKE

- ljudske pripovedke: slovenska ljudska (npr. Mojca Pokrajculja, Zlatorog, Povodni mož, Kako je nastalo Blejsko jezero ...); pripovedke drugih narodov (Kako je Evropa dobila ime);
- avtorske pripovedke: Andreja Peklar: Fant z rdečo kapico, Desa Muck: Kokoš velikanka.

BASNI

- basni: slovenske ljudske, basni drugih narodov; avtorske (npr. Slavko Pregl, Miroslav Košuta).

KRATKE ZGODBE

- kratke realistične zgodbe: Ela Peroci: Stara hiša številka 3, Boštjan Gorenc Pižama: Si že kdaj pokusil Luno?, Peter Svetina: Kako je gospod Feliks tekmoval s kolesom (eno slikanico iz serije), Slavko Pregl: O fantu, ki je lepo pozdravljal; O fantu, ki je iskal muco, Žiga X Gombač: Adam in tuba, Maša Ogrizek: Krasna zgodba, Neli K. Filipič: Kdo je kriv, da je zima bela in druge zgodbe; Jan De Kinder: Rdeča ali Zakaj zasmehovanje ni smešno;
- kratke fantastične zgodbe: Kajetan Kovič: Moj prijatelj Piki Jakob, Majda Koren: Protideževna juha, Skuhaj mi pravljico, Tina Arnuš Pupis: Božo in Vili, Na gozdni južini, Jana Bauer: Kako objeti ježa, Ding dong zgodbe; Primož Suhodolčan: Tina in medvedja moč, Primož in bajk (eno knjigo iz serije o športnikih), Maurice Sendak: Tja, kjer so zverine doma, Quentin Blake: Benjamin;
- informativno-leposlovna kratka proza: Polonca Kovač: Zeliščiča male čarovnice, Lila Prap (eno slikanico iz serije o živalih), Manica K. Musil: Arhitekta bova, Cvetka Sokolov: Bilo je nekoč na deželi.

c) Srednje dolga proza

- realistične povesti: Desa Muck: Anica (eno knjigo iz serije), Nataša Konc Lorenzutti: Kakšno drevo zraste iz mačka, Kdo je danes glavni, Jutri bom siten kot pes (živalski realizem), Andrej E. Skubic: Trio Golaznikus (serija), Sebastijan Pregelj: Zgodbe s konca kamene dobe (serija);
- fantastične pripovedi: Primož Suhodolčan: Živalske novice (eno knjigo iz serije), Bina Štampe Žmavc: Ure kralja Mina, Jana Bauer: Groznovilca, Carlo Collodi: Ostržek, Pamela Lyndon Travers: Mary Poppins.

č) **dramatika**: vsaj eno kakovostno dramsko besedilo (lahko tudi kot predstavo).

USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA

CILJI

Učenec:

- spoznava avtorje otroške književnosti in njihova književna besedila/dela ter ilustratorje književnih del;
- spoznava slovstveno folkloro (ljudske pesmi (tudi izštevanke in zafrkljivke) in slovenske ljudske pravljice in pripovedke).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pozna**, razume in ovrednoti **književna besedila obvezno obravnavanih književnikov in književnic, izbrane slovenske ljudske pravljice ter pravljice bratov Grimm;**

- » **pozna**, razume in ovrednoti **vsaj eno besedilo sodobnega avtorja/sodobne avtorice po izbiri učitelja ter učencev**;
- » **pozna**, razume in ovrednoti **najmanj eno celovito kakovostno slikanico na posamezni razred ter najmanj eno kakovostno dramsko besedilo (lahko tudi predstavo)**;
- » **pozna slovenske ljudske pesmi** in njihove značilnosti;
- » **uporabi ljudsko pesem v različnih kontekstih (npr. petje, recitiranje)**;
- » **pozna slovenske ljudske pravljice in pripovedke** ter njihove značilnosti;
- » uporabi slovensko ljudsko pravljico in pripovedko v različnih kontekstih (npr. pripovedovanje, dramatizacija);
- » **uporabi izštevanko v igri.**

TERMINI

- ljudska pravljica
- ljudska pesem
- izštevanka
- pripovedka

LITERARNOVEDNI IZRAZI

CILJI

Učenec:

○: razvija razumevanje in uporabo literarnoteoretičnih pojmov.

SC (1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-prepozna, razume in uporabi literarnoteoretične pojme:

- » naslov, pisatelj, pravljica, pripovedka, realistična zgodba, ilustrator, ilustracija;
- » pesnik, pesem, kitica (2.razred), rima (2.razred), izštevanka;
- » predstava (gledališka in lutkovna), igralec, oder, igrani film, animirani film;

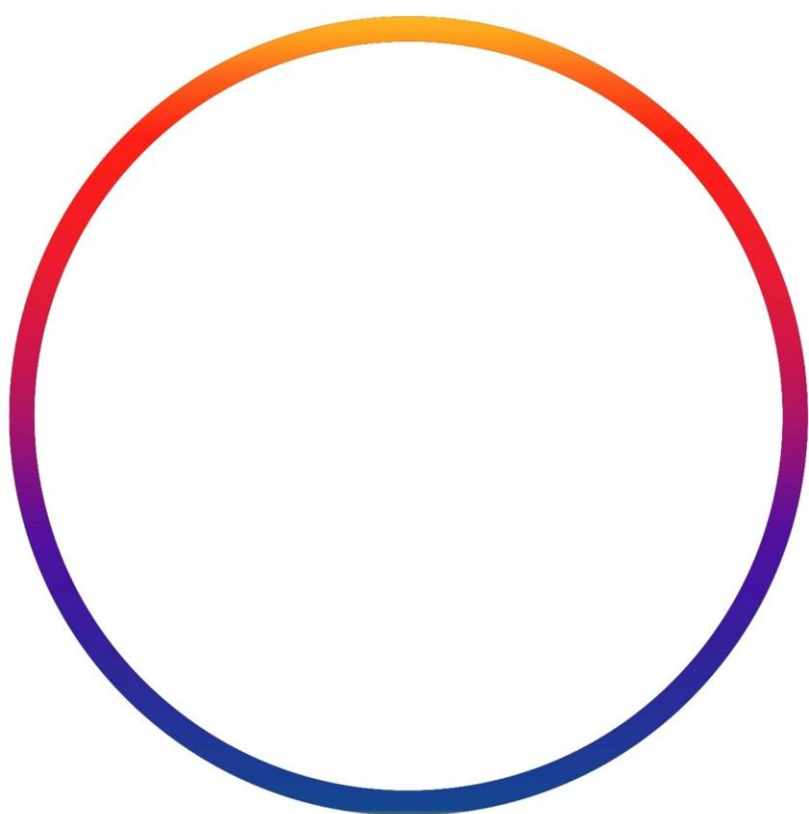
-pozna, razume in uporablja s tem učnim načrtom določene termine.

TERMINI

- naslov ◦ pisatelj ◦ pravljica ◦ pripovedka ◦ realistična zgodba ◦ ilustrator ◦ ilustracija ◦ pesnik ◦ pesem
- kitica ◦ rima ◦ izštevanka ◦ predstava ◦ igralec ◦ oder ◦ igrani film ◦ animirani film

MAGYAR MINT ANYANYELV

ELSŐ NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ

TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK

MOTIVÁLÓ ÉS JÁTÉKOS BEVEZETÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A témakör céljai tömbösítve az első osztály első–második hónapjában valósulnak meg, elemeiben azonban végigkísérik a teljes nevelési-oktatási szakaszt. Célja az anyanyelv mint tantárgy megszerettetése, fő feladata az örömszerzés, a közös munkára való ráhangolás, a nyelvhasználat tudatosítása, a mesék és versek világába való tudatos bevezetés.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A tanév első két hónapjában az anyanyelv megszerettetése, a tanulók aktív bevonása és a közös munka örömteli megélése a cél, a nyelvhasználat tudatosításával és az élményszerű tanulás biztosításával.

A tanítás során kiemelt szerepet kapnak a játékos, kooperatív és drámapedagógiai munkaformák, amelyek elősegítik a nyelvi fejlődést és a kommunikációs készségek fejlesztését. A tanulók szabadon, különböző módokon (szóban, mozgással, rajzzal) fejezhetik ki gondolataikat és érzéseiket. A tevékenységeket a tanár differenciáltan tervezi, figyelembe véve az egyéni képességeket, hogy minden tanuló sikerélményben részesüljön.

A mesék, mondókák, mozgásos és drámajátékok alkalmazása segíti a nyelvi készségek spontán fejlődését. A beszéd, az írás és az olvasás előkészítése játékos formában történik, természetes helyzeteket teremtve. Az élményszerű tanulás és az aktív részvétel biztosítja a tanulók motivációját és hosszú távú érdeklődését az anyanyelv iránt.

MOTIVÁLÓ ÉS JÁTÉKOS BEVEZETÉS A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANULÁSÁBA

CÉLOK

A tanuló:

- váljék érdeklődővé a mesék, versek és gyermekelőadások befogadása iránt;
- fejlessze a figyelmes meghallgatás/megtekintés képességét;

- : vegyen részt drámapedagógiai és egyéb játékokban;
- : ismerje fel és tudja kifejezni érzéseit, gondolatait, ezáltal fejlessze az önbizalmát és az önbecsülését;
SC (3.1.1.1 | 3.1.2.2)
- : fejlessze a közös munkához szükséges képességeket, és higgyen abban, hogy pozitívan tudja befolyásolni az embereket és a helyzeteket;
SC (2.4.2.1 | 5.2.1.1)
- : motiváljon másokat a közös feladatok megoldására.
SC (5.2.4.1)

AZ ÍRÁS ÉS OLVASÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A témakör céljai az első osztály második-harmadik hónapjában valósulnak meg. Ebben az előkészítő időszakban a tanárok megfigyelik a tanulókat, majd a megfigyelések alapján célirányosan és differenciáltan, szükség szerint személyre szabottan fejlesztik a részképességeiket. A középpontban az írás előkészítése, a tanulók tájékozódási és finommotorikus képességének fejlesztése, valamint az olvasási készséghez és az olvasástechnikához szükséges készségek és részképességek fejlesztése áll, külön hangsúllyal a hangoztatáson.

ÍRÁS-ELŐKÉSZÍTÉS

CÉLOK

A tanuló:

- fejlessze a nagymozgást és a finommotorikát, stresszoldóként is;
SC (3.2.1.3)
- legyen képes tájékozódni a saját testén, térben és síkon;
- fejlessze az irányok megfigyelésének, a személyek és dolgok helyzete meghatározásának képességét;
- fejlessze a hasonlóságokon és különbségeken alapuló csoportosítás képességét;
- sajátítsa el a helyes testtartást, a ceruza és más írószerek fogását;
SC (3.2.1.4)
- tanulja meg az egyes betűelemek vázolását.

FOGALMAK

○ hang ○ jel ○ bal ○ jobb ○ szótag ○ szó

OLVASÁS-ELŐKÉSZÍTÉS

CÉLOK

A tanuló:

- : lapozzon nyomtatott anyagot;
- : látogasson el könyvtárba, és szerezzen tapasztalatokat, élményeket a könyvtárban igénybe vehető szolgáltatásokról;
- : tudatosítsa és bővítse tér- és időbeli relációs szókincsét;
- : állapítsa meg és fejezze ki események időbeli sorrendjét, tárgyak térbeli helyzetét;
- : fejlessze a fonémahallást, a szótagolási, valamint az analizáló-szintetizáló képességét (szavak bontása és építése);
- : érzékelje a szavak hosszúságát, különböztesse meg a rövid és hosszú szavakat;
- : vegyen részt az auditív ritmus fejlesztésére irányuló játékokban;
- : ismerje fel a szavakban a hangok és a szótagok helyét.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » a szavakat szótagokra bontja.

FOGALMAK

◦ jel ◦ hang ◦ szótag ◦ betű ◦ szó ◦ bal-jobb

BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A témakör céljai koncentrikusan bővülve valósulnak meg a nevelési-oktatási szakasz ideje alatt, a többi témakörbe ágyazódva vagy önállóan. Legfőbb célja, hogy a tanulók eredményesen részt vegyenek a tantermi, majd fokozatosan az azon kívüli kommunikációban, hogy tudjanak és merjenek megnyilvánulni, értsék és alkalmazzák az alapvető nem nyelvi kommunikációs eszközöket, és törekedjenek az udvariasságra.

KOMMUNIKÁCIÓ

CÉLOK

A tanuló:

○: tudjon különböző beszélgetőtársakkal életkorának megfelelő beszédhelyzetekben részt venni, törekedjen a tiszteletteljes megnyilvánulásra;

○: ismerje meg és használja a megszólítási és köszönési formákat, tudjon bemutatkozni kortársaknak és felnőtteknek;

!: *különböztesse meg a tegezést és a magázást;*

○: ismerje meg és használja az udvarias kérési és tudakozódási formákat, tudjon köszönetet és gratulációt kifejezni.

SC (5.2.4.2)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» tud **megszólítani, köszönni, bemutatkozni**, megfelelően használja a tegezést és a *magázást*;

» tud **udvariasan kérést, tudakozódást, köszönetet és gratulációt** kifejezni.

FOGALMAK

○ köszönési forma ○ udvariassági kifejezés ○ bemutatkozás ○ köszönet ○ gratuláció

BESZÉDÉRTÉS

CÉLOK

A tanuló:

○: értse meg a tanári és tanulói közléseket a tanár–tanuló, tanuló–tanuló interakciókban, tudjon értelemszerűen ezekbe bekapcsolódni, illetve ezekben részt venni, tudatosítva a magyar nyelv használatát;

SC (3.3.2.1)

○: fejezze ki másokkal való egyetértését és egyet nem értését;

○: fejlessze a nem verbális kommunikáció (tekintet, mimika, gesztikuláció, testtartás) felismerésének és értelmezésének képességét;

○: ismerje fel a sértő beszédet, és törekedjen annak kiküszöbölésére.

SC (1.1.5.1)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» megérti a **szóbeli utasításokat, párbeszédet kezdeményez**, kérdéseket tesz fel.

FOGALMAK

◦ kérdés ◦ válasz

BESZÉD ÉS SZÓBELI SZÖVEGALKOTÁS

CÉLOK

A tanuló:

- fejlessze a hangok helyes ejtését, a megfelelő hangsúly és hanglejtés alkalmazásának képességét;
- fejlessze megnevezési képességét önmagára és szűkebb környezetére vonatkozóan;
- spontán nyilatkozzon meg mindennapi témákról;
- alkosson képről/képsorról összefüggő mondatokat;
- előre meghatározott szempontok alapján, felkészülés után összefüggően meséljen élményeiről, egy napjáról/hetéről, feladatairól, tevékenységeiről, önmagáról, családtagjairól, barátjáról/osztálytársáról, kedvenc állatáról, játékaról, helyiségről;

I: *gyakorolja a nyilvános szereplést.*

SC (3.3.5.3)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » a hangokat az időtartamnak megfelelően ejti;
- » képes számára ismerős témáról megadott szavak vagy képek, képsorok segítségével felkészülés után szóban rövid elbeszélő és leíró szöveget alkotni.

FOGALMAK

- mondat

OLVASÁS ÉS SZÖVEGÉRTÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A témakör céljai az első harmad mindhárom osztályában valósulnak meg. Célja, hogy serkentse az olvasás iránti pozitív viszony kialakítását és a szövegértési képességek fejlesztését. A leírt célok és tevékenységek gyermekbarát módon támogatják a tanulókat az olvasás világában, az önálló olvasás útján való haladásban, ezzel gazdagítva a szókincsüket és a szövegértési készségüket is. A változatos műfajú és típusú szövegek olvasásával a tanulók bővítik ismereteiket a világról, gazdagítják szó- és kifejezőkészségüket, valamint fejlesztik az önismeretüket.

OLVASÁSTECHNIKA

CÉLOK

A tanuló:

- állapítsa meg a hangok helyét és sorrendjét a szavakban;
- ismerje fel az azonos betűket és szótagokat a szavakban;
- figyelje meg a hosszú és rövid magán- és mássalhangzók jelölését;
- gyakorolja a hangösszevonást, betűket szintetizáljon szótagokká, szavakká;
- hangosan és némán olvasson nyomtatott és írott betűs mondatokat, életkorának megfelelő rövidebb szöveget;
- **SC** (1.1.4.1)
- hangos olvasásnál törekedjen a tiszta hangképzésre, a szavak és szó szerkezetek helyes hangsúlyozására, a mondatfajták megfelelő hanglejtésére.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » ismeri és olvassa a nyomtatott (2. o.) és írott (3. o.) betűket;
- » tud felkészülés után hangosan és némán olvasni rövidebb, életkorának megfelelő szövegeket.

FOGALMAK

◦ betű ◦ szótag ◦ szó ◦ mondat ◦ szöveg

SZÖVEGÉRTÉS

CÉLOK

A tanuló:

O: hangosan és némán olvasson személy- és állatleírást, egyszerű leírást, receptet, rövid utasítást, üdvözetet, képeslapot, gratulációt, meghívót, plakátot, szórólapot;

O: figyelje meg a szöveg megformáltságát;

O: értse meg a hallott/olvasott szöveg szó szerinti jelentését, és állapítsa meg a lényeges adatokat;

SC (4.1.3.1)

O: válaszoljon a szövegre vonatkozó kérdésekre;

I: fogalmazzon meg kérdéseket az olvasott szöveggel kapcsolatban.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» megérti a szöveg alapvető adatait, és azt úgy bizonyítja, hogy **válaszol a szövegre vonatkozó kérdésekre.**

FOGALMAK

◦ személyleírás ◦ állatleírás ◦ utasítás ◦ üdvözet ◦ képeslap ◦ gratuláció ◦ meghívó ◦ plakát ◦ szórólap

ÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A témakör az írás- és szövegalkotási készség fejlesztésére fókuszál. A tanulók az 1. és 2. osztályban elsajátítják az írás alapvető elemeit, majd fokozatosan nem művészi szövegtípusokkal ismerkednek. Az elsajátított ismeretek alapján önállóan szövegeket alkotnak.

ÍRÁS

CÉLOK

A tanuló:

- értse meg a hang és a betű különbségét, valamint kapcsolatát, a tanult betűket kösse a megfelelő hanghoz;
- gyakorolja a nyomtatott és írott kis- és nagybetűk önálló írását, ügyelve a megfelelő elrendezésre, nagyságra és a szépírásra;
- szavakat, mondatokat, rövidebb szövegeket másoljon;
- tollbamondás után szavakat, mondatokat és rövid szövegeket írjon;
- állapítsa meg a mondatok szavainak számát;
- figyelje meg a mondatok helyesírását (mondatkezdő nagybetű, mondatvégi írásjel).

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » ismeri és írja a kis és nagy nyomtatott (2. o.) és írott (3. o.) betűket;
- » nyomtatott és írott betűkkel szöveget másol, tollbamondás után ír, önállóan ír.

ÍRÁSBELI SZÖVEGALKOTÁS

CÉLOK

A tanuló:

- tanári irányítással sajátítsa el a szövegalkotáshoz szükséges vázlatkészítés lépéseit;
- szerezzen tapasztalatokat adatok és információk gyűjtésében más személyektől és egyéb forrásból;
SC (4.1.1.1)
- a nyelvhelyességre és a tetszetős írásképre ügyelve, a műfaji követelményeknek megfelelően készítsen képleírást, írjon rövid történetet, egyszerű leírást, üdvözetet, képeslapot, gratulációt, meghívót;
SC (1.1.1.1)
- adott szempontoknak megfelelően alkosson szöveget, azt ellenőrizze és szükség szerint javítsa ki;
- a szövegalkotás során életkorának megfelelően fejlessze a kritikus gondolkodást;
SC (3.1.4.2)
- adott/megbeszélte szempontok alapján értékelje saját és társai szövegét.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » tud minta alapján meghívót, üdvözetet és **képeslapot** írni;
- » **tud képről, képsorról néhány összefüggő mondatot alkotni.**

FOGALMAK

◦ leírás ◦ történet ◦ üdvözet ◦ képeslap ◦ gratuláció ◦ meghívó

NYELV

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A témakör az első harmadban elvárt nyelvhasználathoz szükséges alapvető nyelvtani ismereteket tárgyalja. Először a magyar ábécét vázolja, majd erre építve fejleszti a tanulók nyelvhelyességi és helyesírási készségeit. Fontos célja, hogy a tanulók tudatosítsák anyanyelvük szépségét, egyediségét és fontosságát, tiszteletben tartva más nyelveket is. A témakör célja a hagyományok ápolásának tudatosítása is.

ANYANYELVI ISMERETEK

CÉLOK

A tanuló:

- a *Ki?*, *Mi?*, *Milyen?*, *Mit csinál?* kérdésekre válaszolva érzékelje a szavak csoportosításának alapját, és gazdagítsa a szókincsét;
- fejlessze megnevezési képességét;
- gyűjtsön alá- és fölérendelt fogalmakat (pl. gyümölcs – alma, körte);
- állapítsa meg személyek és dolgok tulajdonságait, azokat hasonlítsa össze, és ezt nyelvileg fejezze ki (melléknevek);
- állapítsa meg személyek és dolgok mennyiségét, azokat hasonlítsa össze, és ezt nyelvileg fejezze ki (tőszámnevek – *Hány?*, határozatlan számnevek – *Mennyi?*);
- keressen rokon és ellentétes jelentésű szavakat;
- sajátítsa el az anyanyelvi írás jelrendszerét: a magyar ábécé betűit, a rövid és a hosszú magán- és mássalhangzók jelölését, a *j* és *ly* jelölését;
- gyakorolja a mondatkezdő nagybetű és a mondatzáró írásjelek (pont, kérdőjel, felkiáltójel) használatát, a személynevek helyesírását, a gyakoribb állatnevek és a számára ismertebb földrajzi nevek helyesírását, valamint a szavak elválasztását egyszerűbb esetekben.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » kérdések (*Ki?*, *Mi?*, *Milyen?*, *Mit csinál?*) alapján csoportosítja a szavakat;

- » ismeri (el tudja mondani) a magyar ábécét;
- » megkülönbözteti a magán- és a mássalhangzókat, valamint azok hosszúságát;
- » el tud választani egyszerűbb szavakat a szótagolás szabályai szerint;
- » használja a nagy kezdőbetűket mondatkezdéskor, a személynevekben és a számára ismertebb földrajzi nevekben;
- » ismeri a kijelentő és a kérdő mondatot, megfelelő írásjellel zárja azokat.

FOGALMAK

- magyar ábécé
- magánhangzó
- mássalhangzó
- kijelentő mondat
- kérdő mondat
- kis kezdőbetű
- nagy kezdőbetű
- rokon értelmű szó
- ellentétes jelentésű szó

A NYELV MINT A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG HORDOZÓJA

CÉLOK

A tanuló:

- : vegyen részt olyan beszélgetésekben, amelyek a nyelv(ek) szerepéről, az általa ismert nyelvekről, a Szlovéniában használatos nyelvek helyzetéről és a magyar nyelv használatáról szólnak;
- : állapítson meg néhány különbséget a magyar nyelv iskolában és otthon használt változata között;
- : törekedjék a köznyelv használatára;
- : pozitív viszonyt alakítson ki saját anyanyelve (első nyelve), annak nyelvváltozatai és más nyelvek iránt;
- : ismerkedjen a magyar kultúra hagyományaival és értékeivel;
- : ismerjen meg néhány hungarikumot;
- : ismerkedjen a helyi szokásokkal.

FOGALMAK

- anyanyelv
- első nyelv
- második nyelv
- környezetnyelv
- idegen nyelv
- hagyomány
- szokás
- hungarikum

SZÉPIRODALMI SZÖVEGEKKEL VALÓ ISMERKEDÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

Az irodalmi nevelés legalapvetőbb célja, hogy a tanulók fejlesszék a művészi szövegek befogadásának készségét. Már az első nevelési-oktatási szakaszban epikai, lírai és drámai szövegekkel, valamint azok feldolgoásaival ismerkednek. A témakör lehetővé teszi az irodalmi művekben való elmélyedést és új ismeretek elsajátítását. Az irodalmi művek sokfélesége hozzásegít a tanulók kíváncsiságának felkeltéséhez, érdeklődésük megtartásához, önmaguk megértéséhez, ezzel megalapozva érzelmi fejlődésüket.

EPIKAI SZÖVEGEK

CÉLOK

A tanuló:

- hallgasson meg meséket, rövid történeteket, egy-két mondatban fogalmazza meg benyomásait, gondolatait;
- képek segítségével olvasson ismert mesét, rövid történetet;
- némán és hangosan olvasson rövidebb epikai szövegeket;
- fogalmazza meg a történethez/szöveghez kapcsolódó élményeit, a szöveg kiváltotta érzelmeit;
- válaszoljon a hallott és olvasott szövegekre vonatkozó kérdésekre;
- hallott és olvasott szövegekben különböztesse meg a valóságot és a képzeletbelit;
- tanári segítséggel hallott és olvasott szövegekben ismerje fel a pozitív és negatív értékeket (pl. a jót és a rosszat);
- l: *olvasott szövegben húzza alá az ismeretlen szavakat;*
- ismerje fel olvasott szöveg szerzőjét és címét, nevezze meg a szereplőit, a helyszínt és az időt;
- ismerje fel a mesét, a kezdő és záró formulát, állapítsa meg a csodás elemeket;
- írja le olvasott mese/történet tartalmát;
- l: *fogalmazza meg a mese üzenetét;*

I: hallott és olvasott epikai szövegek által ismerjen meg néhány szólást és közmondást, tudja azokat értelmezni;

I: értékelje az olvasott szövegekben a szereplők magatartását, azonosuljon egy szereplővel;

O: az előzmények ismeretében következtessen a szöveg befejezésére, írjon más befejezést;

O: folytasson megkezdett történetet, illetve bővítse a már megismertet (pl. csodás elemek, szereplők hozzáadásával);

I: tanári segítséggel vagy önállóan alkosson saját mesét;

O: gyakorolja a mesélő stílust.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » megállapítja némán olvasott rövidebb irodalmi szöveg témáját, a cselekmény idejét és helyét, megnevezi a szereplőket;
- » felismeri a mesét;
- » megnevezi a mese szerzőjét és címét;
- » felismeri a mesekezdő és -záró formulákat;
- » megkülönbözteti a valóságost és a képzeletbelit.

FOGALMAK

- szerző ◦ író ◦ cím ◦ mese ◦ szereplő ◦ mesehős ◦ csodás elem ◦ tartalom ◦ mesekezdés
- mesebefejezés

LÍRAI SZÖVEGEK

CÉLOK

A tanuló:

- : hallgasson meg verseket, egy-két mondatban fogalmazza meg benyomásait, gondolatait;
- : hallás után és olvasáskor különböztesse meg a verset és a mesét;
- : érezzen rá a hallott/olvasott vers hangulatára, állapítsa meg a témáját (miről szól?);
- : ismerje fel olvasott vers címét és a költő nevét;
- : ismerje fel a versszakokat, számlálja meg a verssorokat;
- : ismerje fel a rímeket, maga is keressen rímelő szavakat;
- !: ismerje fel a refrént (*nem megnevezés szintjén*);
- : ismerje fel a képvers alakját;
- !: próbálkozzék versírással, pl. adott vershez új versszak költésével;
- : tanuljon meg és mondjon el néhány mondókát és verset, hangulatukat hangszínnel és mozgással érzékeltesse.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » felismeri a verset;
- » megnevezi olvasott vers költőjét és címét;
- » felismeri a versszakokat és a verssorokat;
- » elmond egy-két memoritert.

FOGALMAK

○ vers ○ költő ○ versszak ○ verssor ○ rím ○ cím ○ téma ○ hangulat

DRÁMAI SZÖVEGEK

CÉLOK

A tanuló:

- : játsszon el hallott, olvasott vagy kitalált történeteket, jeleneteket;
- : drámajátékkal jelenítsen meg különböző helyzeteket;
- : vegyen részt drámapedagógiai játékokban;
- : vegyen részt ismert történet bábozással, dramatizálással való bemutatásában, fejlesztve identifikációs készségét.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » részt vesz ismert történet bábozással/dramatizálással való bemutatásában.

FOGALMAK

- dramatizálás

EGYÉB (RAJZFILM, SZÍNHÁZ, BÁBELŐADÁS)

CÉLOK

A tanuló:

- : tekintsen meg színházi vagy bábelőadásokat, rajzfilmeket, gyermekfilmeket;
- : egyszerűen fogalmazza meg benyomásait és véleményét az előadásról, illetve filmről;
- : foglalja össze az előadás, illetve film tartalmát, cselekményét;
- : fejtse ki véleményét a videó- és interaktív játékokról.

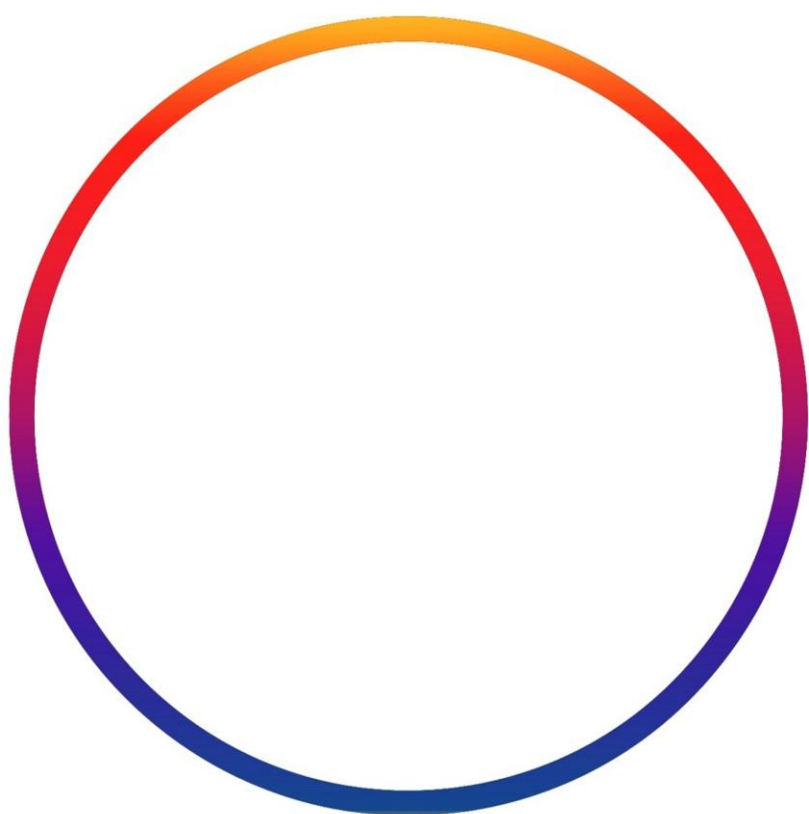
FOGALMAK

- rajzfilm
- film
- színház
- előadás
- bábjáték

MAGYAR MINT MÁSDIK NYELV

ELSŐ NEVELÉSI-OKTATÁSI SZAKASZ

TÉMÁK, CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK

SZÖVEGÉRTÉS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A második vagy idegen nyelv tanítása során a négy alapkészség egyike a szövegértés, amely magában foglalja a szóbeli és írásbeli szövegek megértését.

A szóbeli szövegértés, az audiovizuális megfigyelés és az olvasott szöveg értése során a tanuló fejleszti az auditív érzékenységét a magyar nyelv iránt, valamint felismeri és megpróbálja azonosítani a nyelv sajátosságait. Fejleszti a hallási stratégiáját és a hallásértési képességét, kialakít egy alapvető nyelvi repertoárt, amely tartalmaz néhány egyszerű nyelvi szerkezetet, és elegendő az alapvető kommunikációs igények kifejezéséhez. Eredeti magyar nyelvű szövegeket tanul (versek, gyermekdalok, mondókák, kiszámolók, történetleírás, utasítások, plakátok stb.), és ezáltal fejleszti interkulturális érzékenységét és többnyelvűségét. A tanuló megérti az osztálytermi kommunikációt és a környezetében előforduló mindennapi kifejezéseket. Ennek során tudatosítja az udvarias kommunikáció összetevőit, valamint megtanulja felismerni és használni az alapvető kulturális elemeket. Olyan befogadói stratégiákat is fejleszt, mint például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése, továbbá megtanulja felismerni a rövid és egyszerű szövegek típusait (mese, vers, reklám...) és tulajdonságait. Ebben a szakaszban a nyelvi befogadás receptív szintje kap hangsúlyt.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A téma három alegységre oszlik, illetve a tanuló elkezd beszédértési stratégiákat alkalmazni:

- A hangzó szövegek értése során a tanuló a magyar nyelvű beszéd és rövid, egyszerű hallott szövegek megértését gyakorolja.
- A tanuló a magyar nyelvű audiovizuális anyagok megtekintésével gyakorolja a rövid, egyszerű szövegek hallás utáni megértését. Azonosítja a magyar nyelv hangjait, ritmusának, hanglejtésének jellegzetességeit.
- A tanuló a magyar nyelvű szövegek olvasása során gyakorolja a rövid, egyszerű szövegek olvasás utáni megértését.

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

CÉLOK

A tanuló:

○: tudja azonosítani a hallott szöveg vagy beszélgetés témáját (I. témakörök), és értse meg az alapvető információkat ezekben, miközben fejlessze az aktív hallgatás, az asszertív kommunikáció, a mások iránti érdeklődés és a másokkal való törődés kifejezésének a képességét;

SC (3.3.2.1)

○: értse meg az egyszerű tanári utasításokat, az egyszerű kérdéseket és kijelentéseket, cselekvéssorokat, a már tanult szavakat, kifejezéseket, mondatokat; és az egyszerű telefonbeszélgetést;

○: azonosítsa az állítást és a tagadást;

○: gazdagítsa szókincsét a beszélt szövegek megértésével és magyar művészi szövegek hallgatása által;

○: művészi szövegek hallgatása közben fejlessze a magyar hangrendszerbeli, hangsúlyozási, ritmikai sajátosságok felismerését.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» képek segítségével azonosítja a tárgyalat témakörökben elhangzó szöveg témáját;

» megérti az **alapvető adatokat** a hangzó szövegben (**Ki?**, **Mi?**, **Hol?**, **Mikor?**, **Mit csinál?**);

» megérti az **egyszerű tanári utasításokat**, és **cselekvéssel vagy válaszadással bizonyítja a megértést**;

» ha szükséges, illusztrációk vagy nonverbális jelek segítségével megérti a **rövid, nagyon egyszerű kérdéseket és kijelentéseket**;

» megérti a **tanult szavakat**, kifejezéseket, mondatokat;

» megérti a **számokat**, árat, dátumokat, **hónapokat**, **évszakokat** és a **hét napjait**, hogy hol van egy adott tárgy a tanteremben vagy egy képen/rajzon, és cselekvéssel vagy válaszadással bizonyítja a megértést.

FOGALMAK

◦ szöveg ◦ mondat ◦ szó ◦ kérdés ◦ felelet ◦ válasz

AUDIOVIZUÁLIS ANYAGOK MEGÉRTÉSE

CÉLOK

A tanuló:

○: tanári segítséggel ismerkedjen magyar nyelvű audiovizuális anyagokkal, és digitális tartalmakat keressen;

SC (4.1.1.1)

○: az audiovizuális anyagok megtekintésekor képi információk és előzetes ismeretek felhasználásával azonosítsa azok témáját;

○: rajzfilmek megtekintésekor azonosítsa mások érzéseit, beleértve a testbeszédet is, így erősítve a másoknak nyújtandó segítség szükségességének felismerését és tudatosítását;

SC (3.3.5.1)

○: rajzfilmek segítségével fejlessze az események időbeli sorrendbe állításának a képességét (szerialitás);

○: audiovizuális anyagok megtekintésével gazdagítsa ismereteit a magyar nyelvről és kultúráról, miközben ismerje fel a sokféleséget a környezetében;

SC (3.3.1.2)

○: audiovizuális anyagok megtekintésével fejlessze pozitív viszonyulását a magyar nyelvhez és kultúrához;

○: audiovizuális anyagok segítségével sajátítson el dalokat, kiszámolókat, mondókákat, verseket, körjátékokat, találós kérdéseket;

○: megfelelő mértékben alkalmazza a digitális technológiát kerülve azok káros hatásait.

SC (4.4.3.1)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» megtanul néhány dalt, **kiszámolót**, **mondókát**, rövid verset, körjátékot.

FOGALMAK

○ dal ○ népdal ○ rajzfilm ○ mese ○ kiszámoló ○ mondóka ○ vers ○ körjáték ○ találós kérdés ○ sorrend
○ nyelv

OLVASOTT SZÖVEG MEGÉRTÉSE

CÉLOK

A tanuló:

- : olvasson rövid szövegeket hangosan és némán;
- : azonosítsa a rövid, egyszerű írott szövegek témáit;
- : értse meg a rövid, egyszerű írott szövegekben az alapvető adatokat;
- : értse meg a piktogramokat és rövid feliratokat, és kritikusan értékelje saját és a társadalom értékeinek a fenntarthatósághoz való viszonyát;
- SC (2.1.1.1)
- I: ismerkedjen a gyermekeknek szánt enciklopédiákkal;
- I: értse meg a legegyszerűbb tájékoztató anyagokat, és kritikusan ítélje meg a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos információkat;
- SC (2.2.1.1)
- : fejlessze a rövid irodalmi szövegek megértését.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » megérti az írott szöveg témáját;
- » **ki tudja keresni az írott szöveg alapvető adatait (Ki?, Mi?, Hol?, Mikor?, Mit csinál?) egy születésnapi meghívóban, (digitális) képerlyapon;**
- » megérti az egyszerűbb képekkel ellátott étlapot, belépőt, árjegyzéket, gyermekműsorról szóló plakátot;
- » megérti az egyszerű szavakkal leírt rövid, illusztrált meséket, mondókákat, verseket.

FOGALMAK

○ meghívó ○ plakát ○ étlap ○ belépő ○ vers ○ adat ○ cím ○ sorrend ○ szereplő ○ helyszín ○ időpont

SZÖVEGALKOTÁS

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A magyar mint második nyelv tanításának egyik legfontosabb célja, hogy a megtanult nyelvi formákat a tanulók szándékaik, gondolataik és érzelmeik kifejezésére valódi élethelyzetekben alkalmazni tudják. A szövegalkotás produktív tevékenység, beszéd- és írástevékenységet is jelent. Az első harmadban a szövegalkotás főleg szóbeli, de a tanulók megismerik a magyar ábécét, szavakat, rövidebb mondatokat másolnak, írnak. Szóban rövid, egyszerű szöveget alkotnak.

A szóbeli produkciós (beszéd)tevékenységek során a tanuló megismétli a tanári közlést, szavakat, egyszerű mondatokat ismételve ügyelve a szóhangsúlyra, a magyar nyelv hanglejtésére, hangoztatja a magyar nyelv azon hangjait, amelyek a szlovénban nincsenek meg. A tanulók nagyon rövid, egyszerű dialógusokat hoznak létre párban – először minta alapján, majd azt kiterjesztve –, valamint egyszerű szöveget alkotnak, elmondanak vagy felolvasnak egy vagy több hallgatóból álló közönség (a többi tanuló) előtt, amely aktívan hallgatja, befogadja azt.

Az írásbeli szövegalkotást a 2. osztály második félévétől vezetjük be fokozatosan, hangsúlyozva az ékezetek fontosságát. Először szavakat másoltatunk, majd mondatokat, később a tanuló a saját maga által szóban megfogalmazott mondatait leírja, majd rövid szöveget alkot minta alapján.

A tanár számára az írásbeli szövegalkotás jó lehetőséget biztosít a differenciálásra.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

Az 1. harmad végére a tanulók A1-es szintű szókincset sajátítanak el, alapvető mondatszerkezeteket gyakorolnak, új kifejezéseket tanulnak és használnak, miközben kulturált nyelvi magatartást tanúsítanak. Képesek nagyon rövid szóbeli és írásbeli szöveget alkotni saját magukról, a családjukról, közvetlen, ill. tágabb környezetükről. A magyar mint második nyelv tanításának célja az első harmadban, hogy a tanulók ne tartsanak a magyar nyelven való megnyilatkozástól, írásban pedig felismerjék, megkülönböztessék és a 3. osztály végére törekedjenek tudatosan használni a magyar nyelvre jellemző betűkészletet.

SZÓBELI SZÖVEGALKOTÁS

CÉLOK

A tanuló:

- képes legyen nagyon egyszerű mondatokat alkotni;
- képes legyen egyszerűen kifejezni az érzéseit és szükségleteit, és tevékenysége során tartsa tiszteletben a méltányosság, az egyenlőség és az együttérzés etikai elveit;
SC (2.1.2.1)
- képes legyen információt kérni, és a választ megérteni;
- törekedjen megtanulni és visszamondani ismert művészi szöveget, ezáltal ismerkedjen a magyar kultúrával és művészettel;
SC (1.3.2.1)
- képes legyen egyszerű szavakkal, mondatokkal kifejezni a művészi szöveggel kapcsolatos érzéseit.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » nagyon **egyszerű mondatokat alkot önmagáról**, a családjáról, az iskoláról és a lakóhelyéről;
- » egyszerűen leírja a személyek külső és belső tulajdonságait, érzéseit;
- » kifejezi saját szükségleteit;
- » tud egyszerű kérdést feltenni, információt kérni, és a választ megérti;
- » **megnevez** tárgyakat, azok méretét, **színét, mennyiségét**, az érzékszervekkel észlelhető tulajdonságait.

FOGALMAK

○ név ○ kor ○ születési dátum ○ telefonszám ○ szín ○ kép

ÍRÁSBELI SZÖVEGALKOTÁS

CÉLOK

A tanuló:

- : törekedjen hibátlanul lemásolni szavakat és egyszerű mondatokat;
- : képes legyen írásban nagyon egyszerű adatokat megadni saját magáról;
- : törekedjen írásban nagyon rövid szöveget alkotni;
- : ismerkedjen a szótárhasználattal, a képes szótárakkal;
- : ismerje fel a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazásának a lehetőségét pl. tevékenységi napok vagy tanulmányi kirándulás során;
- SC (5.3.5.3)
- : legyen tisztában a saját lehetőségeivel és felelősségével a fenntartható fejlődés terén.
- SC (2.4.3.1)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » **lemásol szavakat** és egyszerű mondatokat az adott témakörökben;
- » alapvető személyes információkat ad meg írásban;
- » írásban rövid, nagyon egyszerű szöveget alkot az adott témakörökben kép vagy képsor alapján.

FOGALMAK

○ szöveg ○ írás ○ másolás

INTERAKCIÓ

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A szövegértés és szövegalkotás leggyakoribb és legtermészetesebb szintere a beszélgetés, párbeszéd, amikor a kommunikációs folyamatokban résztvevő személyek cserélgetik az adó–vevő szerepét. Az interakcióban figyelni kell a másik félre, hogy releváns közléseket adjunk, meg kell tanulni, mikor cserélhetők fel a szerepek (diskurzusjelölők), ezek a tanulók számára még kihívást jelenthetnek az általános iskola első nevelési-oktatási szakaszában, ugyanakkor az udvarias nyelvi viselkedéshez elengedhetetlenek.

SZÓBELI INTERAKCIÓ

CÉLOK

A tanuló:

○: törekedjen bekapcsolódni a szóbeli interakciókba, biztonságos, nyitott és támogató tanulási környezetben szabadon fejezze ki kívánságait, valósítsa meg kreatív ötleteit;

SC (1.3.4.2)

○: tudjon ismétlést kérni;

○: ha kérdezik, próbáljon meg válaszolni, akár nonverbális jelekkel;

○: tudjon másokkal kommunikálni, részt venni rövid telefonbeszélgetésben, miközben tanulja meg a telefonálással kapcsolatos illemszabályokat;

SC (4.2.1.1)

○: tudjon beszélgetni a jövőbeli terveiről, alkosson jövőképet;

SC (5.1.3.1)

○: játsszon szituációs játékokat, miközben együttműködik különböző egyénnel és csoportokkal.

SC (5.3.4.1)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» a tárgyaló témakörökben megérti a rövid kérdéseket, és válaszol azokra.

FOGALMAK

- párbeszéd

ÍRÁSBELI INTERAKCIÓ

CÉLOK

A tanuló:

O: használjon interaktív anyagokat;

SC (1.3.4.1)

O: tudjon képeslapot írni, miközben örömet leli az alkotási folyamatban.

SC (1.3.4.1)

FOGALMAK

◦ képeslap

KÖZVETÍTÉS, TÖBBNYELVŰ ÉS MULTIKULTURÁLIS KOMPETENCIA

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A közvetítés során a tanulónak magyar nyelvű szöveget kell összefoglalnia szlovén nyelven, vagy szlovén nyelvű szöveget magyar nyelven. A közvetítés nehéz nyelvi tevékenység, ezért az első oktatási-nevelési szakaszban csupán egy egyszerű plakát vagy hirdetemény alapvető információit kérjük visszaadni a másik nyelven. Alapvetően azonban természetes folyamatról van szó, hiszen különösen a kétnyelvű (ill. többnyelvű) környezetben a tanulók természetesnek élik meg, hogy valaki nem vagy nem jól beszél, érti a másik nyelvet, így segítségre szorul. A közvetítő ezért pozitív szerep, és rendkívüli módon növeli a tanuló önbizalmát, ha képes a társának, sőt akár egy felnőttnek is segíteni azzal, hogy átad egy számára érthető, fontos információt. Fontos, hogy ebben az életszakaszban nem várunk el fordítást, hanem egyféle összefoglalást, adatok felfogását és szintetizálását, amely taxonómiailag magas szint, de a nyelvtanulás alapvető része.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A nemzetiségileg vegyesen lakott területen a kétnyelvűség, ill. többnyelvűség (más nemzetiségek jelenléte) és többkultúráság természetes jelenség, a gyermekek ezt megélik a mindennapjaikban, de tudatossá kell tenni azt, hogy megértsék és elfogadják egymás másságát, ^{SC} (3.3.1.2) illetve a későbbiekben megkérdőjelezzék az esetleges előítéleteket, sztereotípiákat, amelyekkel találkoznak. ^{SC} (1.2.1.4)

A nyelvi tudatosság előkészítése is célunk, bár a magyar és a szlovén nyelv tipológiájában eltérő, szókincsében azonban vannak kapcsolatok, a szavak írása viszont általában eltérő, ezt igyekszünk tudatosítani a tanulóknak (*macska, tábla, kocka...*).

KÖZVETÍTÉSI TEVÉKENYSÉGEK

CÉLOK

A tanuló:

O: törekedjen egy rövid, egyszerű magyar szövegből alapvető információkat közölni szlovén nyelven és fordítva;

- : képes legyen kifejezni – akár nonverbális jelekkel – érdeklődését egy téma, gondolat iránt;
- : rövid, egyszerű mondatokkal képes legyen bevonni a társait a társalgásba;
- ! : ismerje fel, ha az emberek nem értenek egyet, vagy ha valaki bajban van;
- : képes legyen ismert, egyszerű kifejezésekkel kifejezni együttérzését, és higgyen abban, hogy pozitívan tudja befolyásolni az embereket és a helyzeteket;
- SC (5.2.1.1)
- : tartsa tiszteletben mások jogait;
- SC (1.2.1.4)
- : ismerje fel a sokféleséget a környezetében.
- SC (3.3.1.2)

FOGALMAK

- plakát
- program

TÖBBNYELVŰ ÉS MULTIKULTURÁLIS KOMPETENCIA

CÉLOK

A tanuló:

- : ismerkedjen a magyar szokásokkal és ünnepekkel;
 - : ismerjen néhány hungarikumot;
 - !: *ismerjen néhány magyar találmányt;*
 - : törekedjen magyarul beszélni, még ha az ismeretlen szavakat néha szlovénul is mondja;
 - : tudja, hogy Szlovéniában megértik, ha szlovén szavakat használ a magyar mondatokban, de azt is tudja, hogy Magyarországon nem;
 - !: *tudja, hogy sok helyen beszélnek magyarul a világon,*
 - : értse meg, hogy a magyar nyelvben vannak olyan szavak, amelyek hasonlítanak a szlovénhoz;
 - !: *legyen tisztában a nyelvek közötti hasonlóságokkal és különbségekkel.*
- SC (1.1.3.1)

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » le tudja írni a szlovén nyelvből ismert szavakat – amelyek a magyar nyelvben is léteznek – a magyar helyesírás szerint (pl. *macska, tábla, autó...*).

KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIÁK

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

A kommunikatív nyelvi kompetenciák témán belül találhatóak azok a nyelvi (grammatikai, helyesírási), szociolingvisztikai és pragmatikai ismeretek, amelyeket az első harmadban el kell sajátítani a tanulónak. Ezek az ismeretek elengedhetetlenek a magyar grammatikai tudás megalapozásához, a továbblépéshez, hogy a tanulók később tudatosíthassák az itt megtanultakat, ha már képesek a nyelvi absztrakcióra. A szociolingvisztikai és pragmatikai kompetenciák elsajátítása azért szükséges, hogy a nyelvhasználó tanuló ne kerüljön kellemetlen szituációba, tehát megmutatjuk és idővel elvárjuk az alapvető nyelvi udvariasságot (köszönések, megszólítások...), tudatosítjuk, hogy tegező és nemtegező formák léteznek. Ezek elsajátítása azért szükséges, hogy elkerüljük a tanuló negatívan megítélését a nyelvi megnyilatkozásai során, mivel az udvariatlanságot sokkal inkább megítélik, mint a nyelvi hibát.

A TÉMA KIEGÉSZÍTŐ MAGYARÁZATA

A kommunikatív nyelvi kompetencia minden témát érint: a szövegértést és a szövegalkotást – beleértve az interakciót is, amikor az értés és alkotás párhuzamosan van jelen –, a téma nyelvi kidolgozásának képességét, a nyelvi megnyilatkozás új helyzetekhez való igazítását és befogadását, valamint a gondolatok különböző módon való kifejezését, az interakcióban ezen kívül a szerepváltás képességét és az együttműködés elveinek tiszteletben tartását is. A közvetítés során érinti a tartalom pontos közvetítésének, a szöveg összekapcsolásának (koherencia és kohézió), valamint a kijelentések megalkotásának a képességét.

NYELVI KOMPETENCIÁK

CÉLOK

A tanuló:

- ismerje az adott témakörök alapvető szókincsét;
- törekedjen elsajátítani egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatokat a tanult témakörökkel kapcsolatban;
- kérdőszavak segítségével tudja csoportosítani a szavakat (szófajok szerint);

- : ismerje meg az alapvető toldalékokat;
- : ismerje meg a magánhangzó-harmóniát;
- : törekedjen mondatokat alkotni mondatmodellek alapján;
- : fejlessze helyesírási készségeit.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

- » megismeri a magánhangzó-harmóniát, és igyekszik alkalmazni azt a toldalékolás során;
- » megérti a *Ki? Mi? Milyen? Hol? Hová? Honnan? Mikor? Hány? Mennyi? Mit csinál?* kérdőszavakat, és egyszerűen tud rájuk válaszolni;
- » bizonyítja alapvető grammatikai ismereteit:
 - tudja az alapvető igék jelen idejű határozatlan ragozását egyes és többes számban, és a legfontosabb ikes igék ragozását;
 - tudja az alapvető főnévi toldalékokat (többes szám jele, tárgyrag, alapvető helyhatározóragok);
 - tudja használni a névutókat (*alatt, fölött, előtt, mögött, mellett, után*), - tudja használni a *-kor* ragot;
 - ismeri a személyes, mutató és kérdő névmásokat;
 - ismeri és használja a gyakori hely-, időhatározószókat (*itt-ott, kint-bent, fent-lent, ma, holnap, reggel este...*);
 - össze tudja kapcsolni a szavak csoportjait az *és* kötőszóval;
- » 2. és 3. osztályban bizonyítja helyesírási ismereteit:
 - tudja használni az alapvető mondatvégi írásjeleket (pl. pont, kérdőjel);
 - tudja, hogy a mondatot nagy kezdőbetűvel kezdjük;
 - tudja, hogy a tulajdonneveket nagybetűvel írjuk;
- » ismeri és megfelelően használja a tárgyalt témakörök szókincsét és kifejezőkészségét;
- » tudja használni a nagyon alapvető szórendet rövid mondatokban (*Ki?/Mi?, Mikor? Hol? Mit csinál?*).

FOGALMAK

- szó
- mondat
- kis kezdőbetű
- nagy kezdőbetű
- írásjel

SZOCIOLINGVISZTIKAI ÉS PRAGMATIKAI KOMPETENCIÁK

CÉLOK

A tanuló:

○: tudjon köszönni, elköszönni, bemutatkozni, megszólítani, kérni, megköszönni, bocsánatot kérni, gratulálni, ezáltal fejlessze a kommunikációs készségeit erőszakmentes kommunikációban;

SC (1.1.5.1)

○: tudja, hogy a magyar nyelvben létezik tegezés és magázás;

○: tudja, hogy a felnőtteket másképp szólítjuk meg, mint a gyerekeket, és másképp köszönünk nekik.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» tud **köszönni**, **elköszönni**, **bemutatkozni**, megszólítani, kérni, **megköszönni**, bocsánatot kérni, gratulálni.

FOGALMAK

◦ köszönés ◦ bemutatkozás ◦ kérés

A MAGYAR NYELV HANGJAI ÉS BETŰKÉSZLETE

KÖTELEZŐ

A TÉMA LEÍRÁSA

Az általános iskola első harmadában a magyar nyelv tanulásának alapfeltétele a magyar nyelv hangkészletének elsajátítása. Ez a téma csak az első harmadban szerepel, hiszen a harmadik osztály végére a tanulónak legalább receptív szinten meg kell különböztetnie a magyar beszédhangokat, hogy képes legyen a felsőbb osztályokban tudatos nyelvhasználóvá válni, az elvont grammatikai jelenségeket megérteni, megtanulni majd használni.

A téma a teljes magyar hang-, illetve betűkészlet megtanítását tartalmazza, a követelmények között külön kiemelve a szlovén nyelvtől eltérő hangokat, illetve betűket, nagy hangsúlyt fektetve a kiejtésre, a megfelelő hangsúly és a hanglejtés elsajátítására.

A MAGYAR NYELV HANGJAI ÉS BETŰKÉSZLETE

CÉLOK

A tanuló:

○: törekedjen elsajátítani a magyar nyelv hangrendszerét különböző mozgástevékenységek által is;

SC (3.2.1.3)

○: törekedjen a helyes kiejtésre;

○: legyen tisztában a magyar és a szlovén nyelv (vagy a magyar és az anyanyelve) közötti hasonlóságokkal és különbségekkel;

SC (1.1.3.1)

○: törekedjen a szavak helyes hangsúlyozására;

○: törekedjen elsajátítani a kérdő, kijelentő és felkiáltó mondatok hanglejtését.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló:

» megismeri és felismeri a magyar magánhangzókat:

- megkülönbözteti az **a-á**, **e-é** hangokat, és tudja hogyan kell leírni ezeket;

- megtanulja az **ö és ü hangok** kiejtését és leírását;
- megtanulja az ny, ty hangok kiejtését és leírását;
- » ismeri a magyar ábécé nyomtatott és írott kis- és nagybetűit:
 - tudja, hogy az s, sz, zs, cs hangokat más betűvel jelöljük a magyar nyelvben, mint a szlovénban;
 - tudja, hogy a magyar helyesírás bizonyos szavakat ly-nal ír, a már tanult ly-s szavakat törekszik helyesen leírni;
 - tudja, hogy a teljes magyar ábécében a dz, dzs, q, x, y betűk is szerepelnek;
- » tudja, hogy a hangsúly a szavak első szótagjára esik, és igyekszik helyesen használni ezt;
- » **különbséget tud tenni a kijelentő és kérdő mondatok hanglejtésében**, valamint igyekszik elsajátítani a kijelentő, kérdő és felkiáltó mondatok hanglejtését;
- » törekszik a megtanult szavak és kifejezések érthető, helyes kiejtésére.

FOGALMAK

◦ ábécé ◦ hang ◦ betű ◦ szó ◦ mondat ◦ kérdés ◦ válasz

MATEMATIKA

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

ARITMETIKA IN ALGEBRA

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri temi Aritmetika in algebra učitelj vpelje učence v svet števil in osnovnih računskih operacij. Obravnava množice naravnih števil s številom nič (v nadaljevanju \mathbb{N}_0) in računskih operacij se vertikalno nadgrajuje s postopno razširitvijo do 1000. Učenci razvijajo številske predstave z razvrščanjem, prirejanjem in preštevanjem konkretnega materiala ter postopoma prehajajo na grafično in simbolno raven. Učenci se navajajo na delo s konkretnim materialom tako, da jih učitelj sistematično vodi do usvojitve rutin in samostojnega dela pri tem.

Racionalna števila učenci izkustveno spoznavajo kot dele celote na predmetih in z modeli ter jih zapišejo v obliki ulomka. V življenjskih in matematičnih okoliščinah prepoznavajo različne vrste zaporedij.

Aritmetične vsebine obravnavajo tako, da pri tem razvijajo matematično mišljenje, matematične ideje in povezujejo znanje. Pridobljena znanja učenci uporabijo pri reševanju besedilnih in problemskih nalog.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Vpeljava naravnih števil s številom nič se skozi celotno osnovnošolsko izobraževanje vertikalno nadgrajuje, kar se v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju kaže v postopni razširitvi množice števil, ki je značilna za posamezni razred (1. razred: do 20; 2. razred: do 100; 3. razred: do 1000). Učitelj glede na predznanje učencev in njihove zmožnosti delo diferencira in tako omogoča, da v 1. razredu razvijajo številske predstave v množici naravnih števil do 100, v 2. razredu pa do 1000.

V 1. razredu učenci spoznajo najprej števila do 10 in nato še do 20 ter jih seštevajo in odštevajo. Število 0 spoznajo na dva različna načina: kot odsotnost elementov in kot razliko dveh enakih naravnih števil. Standard znanja je sicer omejen na računanje do 20 brez prehoda, učitelj pa uvaja tudi že računanje s prehodom ob konkretnih reprezentacijah, ki pa ga ne ocenjuje.

V 2. razredu učenci spoznajo množico naravnih števil (\mathbb{N}_0) do 100 s številom nič, nadgradijo seštevanje in odštevanje v \mathbb{N}_0 do 100. Učenci naj bi ob koncu 2. razreda računali s prehodom do 100, kot minimalni standard je opredeljeno seštevanje in odštevanje brez prehoda.

V 3. razredu učenci spoznajo števila do 1000 in usvojijo seštevanje in odštevanje do 1000 najprej z ustnim, nato še s pisnim algoritmom. Pri pisnem odštevanju uporabljamo postopek, ki temelji na pravilu razlike. Ob koncu 3. razreda izkažejo znanje seštevanja in odštevanja do 1000 s prehodom in kot minimalni standard računanje do 1000 brez prehoda. Učenci spoznajo novi računski operaciji množenje in deljenje in do avtomatizma usvojijo zmnožke (do $10 \cdot 10$) ter količnike.

Pri spoznavanju novih računskih operacij učitelj le-te naveže na že poznane operacije in utrjuje povezave med njimi: seštevanje in odštevanje kot nasprotni operaciji, množenje in deljenje kot obratni operaciji in množenje kot seštevanje enakih seštevancev.

Dele celote učitelj v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju obravnava na konkretni in slikovni ravni, pri čemer uporablja raznovrstne reprezentacije (ploskovni, dolžinski model in model množic), v 3. razredu doda simbolni zapis. Ploskovni model je model s poudarjenima dvema dimenzijama (krožni model, pravokotni model, kvadratna mreža $10 \cdot 10$, Dienesova ponazorila). Dolžinski model je model s poudarjeno eno dimenzijo tj. dolžino (dolžinski trakovi, številski poltrak). Model množice je model, kjer je celota ponazorjena z naborom predmetov.

Pri skupini ciljev Zaporedja učitelj z učenci obravnava dva tipa situacij: ponavljajoče in rastoče (padajoče) zaporedje. V 1. in 2. razredu je poudarek na ponavljajočih zaporedjih (vzorcih), ki jih učenci prikazujejo s konkretnim materialom. V 3. razredu naj učenci spoznavajo in raziskujejo rastoča zaporedja (slikovna zaporedja in zaporedja, ki izhajajo iz večkratnikov števil).

Učitelj učence že v 1. razredu postopoma vpeljuje v reševanje besedilnih nalog, v obliki kombinacije slike in besedila, ki izhaja iz življenjskih situacij. Opisu situacije sledi vprašanje, ki je ciljno usmerjeno. Pri reševanju učenci uporabljajo že prej usvojeno matematično znanje (npr. uporaba računske operacije). V 3. razredu se učenci postopoma vpeljujejo v reševanje problemskih nalog, ki so opredeljene kot naloge, v katerih ne poznajo poti do rešitve in jo morajo samostojno načrtovati.

NARAVNA ŠTEVILA IN ŠTEVILO 0

CILJI

Učenec:

- : razvija številske predstave ob razvrščanju, prirejanju in preštevanju konkretnega materiala;
- : prehaja med različnimi reprezentacijami števila (konkretna, grafična in simbolna);
- : preko življenjskih situacij razvija razumevanje različnih pomenov števila;
- : razvija zmožnosti ocenjevanja moči množice;
- : spoznava velikostne odnose v \mathbb{N}_0 ter števila primerja in ureja;
- : spoznava lastnosti števil: sodo in liho število;
- : razvija razumevanje o sistemu mestnih vrednosti, v katerem položaj številke vpliva na vrednost števila (E, D, S, T);
- : zaokrožuje števila na D in S;

O: pri sporočanju uporablja matematični jezik za poimenovanje števil in odnosov med števili ter ustrezne simbole.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » šteje in predstavi števila do 20 na različne načine;
- » prebere in s številko zapiše števila do 20 vključno s številom 0;
- » primerja in uredi naravna števila do 20 ter določi predhodnik in naslednik števila.

2. razred

- » šteje in predstavi števila do 100 na različne načine;
- » prebere in s simbolom ter desetiškima enotama E in D zapiše števila do 100;
- » primerja naravna števila do 100 ter odnose med števili zapiše s simboli (=, <, >);
- » uredi naravna števila do 100, določi predhodnik in naslednik ter uporabi oba izraza;
- » prebere in zapiše vrstilne števnikke do 20.

3. razred

- » predstavi naravna števila do 1000 s strukturiranim materialom in prehaja med različnimi reprezentacijami;
- » prebere in s številko ter desetiškimi enotami zapiše števila do 1000;
- » primerja naravna števila do 1000 in odnose med števili zapiše s simboli (=, <, >);
- » uredi naravna števila do 1000 ter določi predhodnik in naslednik;
- » loči soda in liha števila.

TERMINI

- število ◦ številka ◦ števka ◦ je večje ◦ je manjše ◦ je enako ◦ enica ◦ desetica ◦ stotica ◦ tisočica
- predhodnik ◦ naslednik ◦ sodo število ◦ liho število

RAČUNSKE OPERACIJE Z NARAVNIMI ŠTEVILI IN ŠTEVILOM 0

CILJI

Učenec:

- : razvija učinkovite postopke za seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje naravnih števil;
- : razume povezave med računskimi operacijami in njihovimi lastnostmi;
- : uporablja vsakdanji in matematični jezik pri predstavljanju lastnih strategij računanja ter reševanju in oblikovanju matematičnih besedilnih nalog;
- SC (1.1.2.1 | 1.1.2.2)
- : poišče manjkajoče število v računih seštevanja, odštevanja, množenja in deljenja;
- : razvija razumevanje pojma enakosti;
- : se uvaja v reševanje besedilnih nalog;
- SC (1.1.4.1)
- : rešuje problemske naloge, ki se nanašajo na realno ali matematično situacijo (kontekst), pri tem uporablja različne strategije reševanja;
- SC (4.1.2.1 | 3.1.4.2)
- : rešuje problemske naloge z več možnimi rešitvami, različnimi načini reševanja ter preveč ali premalo podatki;
- SC (5.1.2.1 | 5.1.2.2 | 3.1.3.3)
- : opisuje načine sklepanja in uporabljene strategije pri reševanju besedilnih in problemskih nalog.
- SC (1.1.2.2 | 2.2.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » sešteje in odšteje števila do 10;
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 20 brez prehoda;
- » določi pare števil, ki dajo enako vsoto (poudarek na vsoti 10);
- » uporabi zakon o zamenjavi števil v računih seštevanja.

2. razred

- » sešteje in odšteje števili v množici naravnih števil do 20 (s prehodom);

- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 100 brez prehoda;
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 100 s prehodom;
- » poišče manjkajoče število: $a \pm _ = b$ in $_ \pm a = b$ v množici naravnih števil do 20;
- » uporabi zakon o zamenjavi in združevanju števil pri seštevanju;
- » uporabi računski operaciji seštevanja in odštevanja pri reševanju besedilnih nalog.

3. razred

- » ustno sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 100 (s prehodom);
- » pisno sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 1000 brez prehoda;
- » sešteje in odšteje števila v množici naravnih števil do 1000 (s prehodom);
- » poišče manjkajoče število: $a \pm _ = b$ in $_ \pm a = b$ v množici naravnih števil do 100;
- » pozna do avtomatizma zmnožke in količnike v obsegu do $10 \cdot 10$;
- » pozna večkratnike v okviru poštevance $10 \cdot 10$;
- » poišče manjkajoče število: $a \cdot _ = b$, $_ \cdot a = b$, $a : _ = b$ in $_ : a = b$ ($a \neq 0$) v okviru poštevance;
- » izračuna vrednost številskega izraza brez oklepaja do 100;
- » uporabi zakon o zamenjavi in združevanju pri seštevanju in množenju dveh ali več števil;
- » uporabi računske operacije pri reševanju besedilnih in problemskih nalog.

TERMINI

- seštevanje ◦ odštevanje ◦ množenje ◦ deljenje ◦ plus ◦ minus ◦ krat ◦ deljeno ◦ vsota ◦ razlika
- zmnožek ◦ količnik ◦ manjkajoče število

RACIONALNA ŠTEVILA

CILJI

Učenec:

O: razvija sposobnost prepoznavanja delov celote na konkretni in grafični ravni s pomočjo ploskovnih in dolžinskih modelov ter modelov množic;

O: razvija zmožnost delitve celote na enake dele oz. sestavljanja celote iz enakih delov.

SC (3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred:

» prepozna polovico in četrtno na konkretnih modelih.

2. razred:

» **prepozna polovico, četrtno in osmino na konkretnih modelih;**

» s pomočjo modelov sestavi celoto iz enakih delov celote;

» razdeli celoto na enake dele (polovica, četrtnina, osmina).

3. razred:

» prepozna en del celote (od $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{10}$) na ploskovnih, dolžinskih modelih in na modelih množice;

» zapiše en del celote z matematičnim simbolom: $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \dots, \frac{1}{10}$;

» prepozna več kot en del celote na ploskovnih in dolžinskih modelih (dve tretjini, tri četrtnine, dve četrtni);

» razdeli celoto na ploskovnih in dolžinskih modelih ter modelih množice na polovico, tretjino, četrtno, šestino in osmino.

TERMINI

◦ celota ◦ del celote ◦ polovica ◦ četrtnina ◦ osmina ◦ tretjina ◦ šestina ◦ petina ◦ desetina ◦ devetina
◦ sedmina

ZAPOREDJA

CILJI

Učenec:

- : prepozna pravilo zaporedja ter ga ubesedi;
SC (1.1.2.2)
- : napove člen zaporedja;
- : prepozna zaporedja z enakim pravilom;
- : razvija algebrsko mišljenje tako, da opazuje zakonitosti številskih izrazov in relacij ter oblikuje pravilo/posplošitev le-teh.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » prepozna pravilo ponavljajočega zaporedja in ga nadaljuje.

2. razred

- » prepozna pravilo ponavljajočega zaporedja in ga nadaljuje;
- » oblikuje ponavljajoče zaporedje in opiše pravilo.

3. razred

- » prepozna in nadaljuje preprosta slikovna in številka zaporedja, ki so vezana na večkratnike števil.

TERMINI

- zaporedje
- člen zaporedja
- gradnik zaporedja
- pravilo zaporedja

GEOMETRIJA IN MERJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Geometrija in merjenje pomagata učencem razvijati prostorske predstave in prostorsko razmišljanje. Pri pouku geometrije je zelo pomembno, da učenci delajo s konkretnimi materiali tako pri prosti igri v začetnem obdobju, ko ustvarjalno gradijo z modeli (telesa, liki), in v nadaljevanju ob usmerjeni didaktični igri, pri kateri rešujejo preproste izzive. Področje, ki pripomore k izgradnji prostorskih predstav, je orientacija v prostoru in na ravnini. Skupino ciljev Orientacija in prostorska vizualizacija je treba povezati s pridobivanjem znanja z drugih področij, npr. geometrijski elementi, merjenje, številske predstave, transformacije, grafični prikazi itd. Učenci spoznajo osnovna geometrijska telesa, geometrijske like in črte, jih poimenujejo, opisujejo, primerjajo in razvrščajo. Pomembno je, da geometrijske elemente prepoznavajo v različnih položajih v ravnini in prostoru (z različnih perspektiv).

Pri merjenju učenci pridobivajo spretnost merjenja in ocenitve dolžine, mase, prostornine in časa. Temeljna dejavnost je merjenje z nestandardnimi (relativnimi in konstantnimi) in standardnimi enotami. Pri tem uporabljajo različne merilne instrumente, se navajajo na natančnost merjenja in izražanja meritev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Geometrijski elementi

Pri vpeljavi **geometrijskih elementov** (telesa, liki, črte) sledimo razvojni Van Hielovi teoriji o razvoju geometrijskih pojmov (dodati vir), po kateri je otrok najprej na vizualni stopnji, kar pomeni, da telesa in like zaznava kot celoto, šele nato sledi postopen prehod na analitično stopnjo, ko prične prepoznavati lastnosti geometrijskih teles. Najprej pri učencih gradimo predstavo o liku v splošnem in ne zožimo prehitro pojma lik zgolj na osnovne štiri geometrijske like (kvadrat, trikotnik, krog in pravokotnik).

Pri spoznavanju lastnosti teles je kot poseben primer treba izpostaviti stožec, za katerega je značilna pogosta napačna predstava, da ima eno oglišče, kar pa ne drži. Stožec ima vrh. Podobna situacija se pojavi pri likih, kjer je pogosta napačna predstava, da ima krog eno stranico, kar tudi ne drži. Krog je omejen s krivo sklenjeno črto, ki jo učenci podrobneje spoznajo v 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju in jo poimenujejo krožnica.

Prostorska vizualizacija in orientacija

Pri **orientaciji** v 1. razredu najprej obravnavamo primere, ko je učenec v centru glediščne točke in usvaja temeljne pojme iz orientacije. Učenci najprej opredelijo položaj predmeta glede na sebe oz. glede na druge predmete in se znajo pri opisu položajev pravilno izražati s pojmi, nato se premikajo po navodilih po prostoru in navodila za premikanje tudi sami oblikujejo, orientirajo se na ravnini npr. na listu papirja in hkrati razvijajo strategije branja poti, labirintov in mrež. Šele v 2. razredu preidemo na primere, ko se mora učenec vživeti v glediščno točko neke druge osebe in si predstavljati, kakšen bi bil objekt videti z različnih zornih kotov. Ob

koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja že lahko berejo in se orientirajo po prilagojenih zemljevidih v koordinatnih mrežah (pomikajo se po poljih).

Orientacija se nanaša na situacije, ko objekt ostane fiksni in si v mislih predstavljamo, da smo spremenili zorni kot gledanja, pri prostorski vizualizaciji pa v mislih delamo z objektom samim (npr. v mislih zavrtimo, prezrcalimo, prerežemo ... del objekta ali cel objekt). Pri **prostorski vizualizaciji** pričnemo s primeri prepoznavanja gradnikov, ki se jih ne vidi, na preprostih konstrukcijah iz kockastih gradnikov, ki so lahko enotske kocke, link kocke, lesene kocke itd.

Transformacije

V 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju je ta skupina ciljev omejena le na obravnavo simetrije. Izhajamo iz realnih primerov simetrije v vsakdanjem življenju, vendar pa je nujno treba v nadaljevanju matematične obravnave preiti izključno na primere ravninske simetrije, saj le tako lahko učenec z različnimi tehnikami preveri, ali so oblike osno simetrične ali ne (tehnika prepogibanja, zrcaljenja).

Merjenje

Pri vpeljavi katerekoli veličine sledimo 4 metodičnim korakom: 1. primerjanje, 2. merjenje z relativno mersko enoto, 3. merjenje s konstantno nestandardno mersko enoto, 4. merjenje s standardno enoto. V 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju se ti metodični koraki nanašajo na pet različnih veličin: dolžino, maso, prostornino, čas in denar. Pri vseh veličinah je treba razvijati predstave o merskih enotah, ki naj vključujejo procese zaokroževanja in ocenjevanja veličine. Vsebinsko naj se izkoristi za reševanje realnih matematičnih problemov, ki prav tako pripomorejo k razvijanju predstav in občutka za uporabnost vsebine v življenju.

GEOMETRIJSKI ELEMENTI

CILJI

Učenec:

- : razvija sistematično opazovanje in razlikuje med osnovnimi geometrijskimi elementi: telo, lik, črta;
- : razvija komunikacijske procese tako, da poimenuje, pojasnjuje, postavlja vprašanja ter pri opisu geometrijskih elementov uporablja vsakdanji in matematični jezik;
SC (1.1.2.2)
- : razvija spretnost uporabe geometrijskega orodja;
- : prepozna in riše črte ter like v različnih legah;
- : raziskuje lastnosti teles, likov in črt;
- : razvija strategije reševanja geometrijskih problemov in predstavi lasten način reševanja.
SC (3.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » loči telesa in like;
- » **prepozna, poimenuje in nariše ravno, krivo črto, sklenjeno in nesklenjeno črto.**

2. razred

- » **prepozna** in poimenuje **osnovna geometrijska telesa: kocka, kvader, krogla, stožec, valj** in piramida;
- » **prepozna, poimenuje in nariše osnovne geometrijske like: kvadrat, pravokotnik, krog in trikotnik;**
- » **prepozna, poimenuje in nariše lomljeno črto.**

3. razred

- » **poimenuje** in opiše **geometrijsko telo** z njegovimi lastnostmi: oglišče, rob, ploskev, vrh;
- » **prepozna in nariše različne večkotnike ter jih poimenuje glede na število stranic;**
- » **poimenuje** in opiše **lik** z njegovimi lastnostmi: stranica, oglišče, kriva črta;
- » reši geometrijske probleme.

TERMINI

◦ geometrijsko telo ◦ kocka ◦ kvader ◦ krogla ◦ stožec ◦ valj ◦ piramida ◦ geometrijski lik ◦ kvadrat
 ◦ pravokotnik ◦ krog ◦ trikotnik ◦ večkotnik ◦ črta ◦ ravna črta ◦ kriva črta ◦ sklenjena črta ◦ nesklenjena
 črta ◦ lomljena črta ◦ ploskev ◦ kriva ploskev ◦ ravna ploskev ◦ oglišče ◦ vrh ◦ rob ◦ stranica

PROSTORSKA VIZUALIZACIJA IN ORIENTACIJA

CILJI

Učenec:

O: se orientira v prostoru in na ravnini ter oblikuje navodila za premikanje;

SC (4.2.1.1 | 4.3.4.1)

O: razvija spretnost prostorskega predstavljanja, tako da prepozna videz predmeta z različnih zornih kotov (od zgoraj, spodaj, spredaj, zadaj);

SC (4.5.3.1 | 4.2.1.1)

O: prepozna gradnike, ki se jih ne vidi, na sestavljenih konstrukcijah iz enakih kock in pojasni svoje ugotovitve;

O: rešuje geometrijske probleme v povezavi s prostorsko vizualizacijo in orientacijo in predstavi lasten način reševanja.

SC (4.2.1.1 | 4.5.3.1 | 3.1.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

» opredeli položaj predmeta glede na sebe (levo, desno, zgoraj, spodaj ...) in se pri opisu položaja pravilno izraža.

2. razred

» opredeli položaj predmeta glede na sebe (levo, desno) in se pri opisu položaja pravilno izraža;

» opredeli položaj predmeta glede na drugo osebo in se pri opisu pravilno izraža;

» se po navodilih premika po prostoru in ravnini.

3. razred

» določi lego elementov v mreži.

TERMINI

◦ mreža ◦ pot ◦ labirint

TRANSFORMACIJE

CILJI

Učenec:

- : prepozna simetrijo v okolici in na ploskovnih oblikah.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

3. razred

- » prepozna simetrijo na ploskovnih oblikah, kjer simetrala poteka čez obliko;
- » dopolni obliko do simetrične oblike.

TERMINI

- simetrija

MERJENJE

CILJI

Učenec:

- : primerja in ureja veličine;
- : razvija strategije ocenjevanja veličin;
- : razvija spretnost merjenja z nestandardnimi (relativnimi, konstantnimi) in standardnimi merskimi enotami;
- : meri z merilnimi instrumenti in meritev zapiše s številsko vrednostjo in mersko enoto;
- : izgrajuje odnos do denarja, ko sprejema in pojasnjuje finančne odločitve ter potrošniške navade;
- SC (5.2.5.1 | 5.2.5.2)
- : razume decimalni zapis denarnih vrednosti;
- : rešuje matematične probleme iz merjenja, ki vključujejo realni kontekst.
- SC (5.2.5.2 | 5.2.5.3 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » primerja in ureja dolžino, maso in prostornino po velikosti;
- » meri dolžino, maso in prostornino z nestandardnimi merskimi enotami.

2. razred

- » meri dolžino, maso in prostornino s standardno mersko enoto m, cm, kg, L (liter);
- » pozna denarne vrednosti evro in cent in denarne vrednosti prikaže z modeli denarja.

3. razred

- » meri dolžino, maso in prostornino, čas s standardno mersko enoto m, cm, dm, kg, dag, L (liter), dL, h, min;
- » pozna odnose med sosednjimi merskimi enotami;
- » pozna denarne vrednosti in jih prikaže z modeli denarja;
- » denarno vrednost, izraženo z evri in centi, zapiše z decimalnim zapisom in obratno.

TERMINI

- dolžina ◦ masa ◦ prostornina ◦ čas ◦ meter (m) ◦ centimeter (cm) ◦ decimeter (dm) ◦ kilogram (kg)
- dekagram (dag) ◦ liter (L) ◦ deciliter (dL) ◦ ura (h) ◦ minuta (min) ◦ evro (€) ◦ cent

STATISTIKA, KOMBINATORIKA IN VERJETNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Statistika, verjetnost in kombinatorika razvija matematično in kritično mišljenje. Pri statistiki se učenci srečajo s podatki in grafičnimi prikazi oz. osnovami obdelave podatkov, ki se povezuje z različnimi predmetnimi področji, zato pravimo, da je to vsebina, ki sodi k splošni izobrazbi posameznika. Učenci statistiko spoznavajo izkustveno ob dejavnostih na konkretni ravni, saj so vsebine statistike na tej ravni le uvod v predstavitev, zbiranje, urejanje in interpretiranje podatkov. Učenci vsebine spoznavajo postopoma, od branja podatkov do izvedbe preproste statistične raziskave, kjer ob izboru problemskega vprašanja načrtujejo zbiranje podatkov, predstavitev in interpretacijo.

Z vsebinami kombinatorike učenci razvijajo logično mišljenje, sistematični pristop k reševanju kombinatoričnih situacij in avtonomnost mišljenja. Učenci intuitivno sprejemajo koncept verjetnosti in na konkretni ravni izvajajo poskuse ter opazujejo, kateri dogodki se pri posameznem poskusu zgodijo. Na primer: pred vsako ponovitvijo poskusa »met igralne kocke« lahko ugibajo, kateri dogodek se bo zgodil, nato preverijo, ali se je zares zgodil.

Tema Statistika, verjetnost in kombinatorika učence vpeljuje v drugačen način mišljenja kot preostale teme matematike.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Statistika

Učenci spoznavajo različne načine prikazovanja podatkov. Vsebina se od 1. do 3. razreda postopno nadgrajuje: od branja podatkov, k zbiranju le-teh in njihovi interpretaciji ter nazadnje k izvedbi mini raziskave. V 3. razredu je pomembno uvesti legendo, pri kateri eno polje v prikazu predstavlja več kot en element (povezava s poštevanko). Pri matematiki učenci spoznavajo orodja za obdelavo in prikazovanje podatkov, v praksi pa ta orodja uporabijo na konkretnih vsebinah, ki naj se v čim večji meri navezujejo na ostala predmetna področja.

Kombinatorika

Ta skupina ciljev omogoča vključevanje matematičnih problemov in poglobljanje različnih strategij reševanja: od strategije poskusov in napak do sistematičnega iskanja vseh možnih rešitev. Obravnavamo dva sklopa situacij: situacije, pri katerih je izbor na naslednjem koraku odvisen od predhodnega izbora (npr. število možnih razporeditev treh različnih okusov sladoleda na kornet, število možnih razporeditev treh kepic na kornet, pri čemer lahko izbiram le med dvema okusoma ipd.), in situacije, kjer je odločanje na vsaki naslednji stopnji neodvisno od odločanja na prejšnji stopnji npr. iskanje vseh možnih načinov priprave zajtrka, če imamo na voljo

tri različne pijače in dva različna prigrizka. Pri tem tipu situacij učence seznanimo z matematičnimi orodji, ki omogočajo preglednejšo predstavitev vseh možnih izborov (pušični prikaz in preglednica).

Verjetnost

V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju skupina ciljev Verjetnost še nima standardov znanja, učitelj jo z učenci obravnava v povezavi z realnimi konteksti, kjer učenci pridobijo občutek za to, kateri dogodek je mogoč, nemogoč ali gotov.

STATISTIKA

CILJI

Učenec:

○: uporablja različne vrste prikazov za ureditev podatkov;

SC (2.2.3.1)

○: rešuje probleme, ki zahtevajo zbiranje in urejanje podatkov, pregledno predstavitev le-teh in interpretacijo;

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1 | 2.3.1.2)

○: presoja ustreznost prikaza za dane podatke.

SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

» prebere figurni prikaz, prikaz z vrsticami oz. s stolpci in preglednico;

» predstavi podatke s figurnim prikazom, prikazom s stolpci oz. z vrsticami.

2. razred

» uredi in predstavi podatke s preglednico in prikazom s stolpci oz. vrsticami.

3. razred

» predstavi, prebere in interpretira podatke, podane s črtnim prikazom in preglednico;

» predstavi, prebere in interpretira podatke, podane s prikazom z vrsticami oz. stolpci, ki vsebuje legendo.

TERMINI

◦ figurni prikaz ◦ prikaz z vrsticami ◦ prikaz s stolpci ◦ črtni prikaz ◦ preglednica ◦ legenda

KOMBINATORIKA

CILJI

Učenec:

- : spoznava in rešuje preproste primere kombinatoričnih situacij na konkretni in slikovni ravni;
- : razvija strategije sistematičnega iskanja rešitev kombinatoričnih situacij;
- !: rešuje problemske naloge z razporeditvami in izbori elementov različnih ali ponavljajočih se elementov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

2. razred

- » ponazori in prešteje vse možne izide pri preprostih kombinatoričnih situacijah.

3. razred

- » kombinatorične situacije z neodvisnima izboroma predstavi grafično s puščičnim prikazom in preglednico.

TERMINI

- preglednica
- puščični prikaz

VERJETNOST

CILJI

Učenec:

O: razlikuje med gotovim, mogočim in nemogočim dogodkom v življenjskih situacijah;

I: razlikuje med bolj ali manj verjetnim dogodkom v življenjskih situacijah.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

TERMINI

◦ gotovo ◦ mogoče ◦ nemogoče

MNOŽICE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema množice sloni na procesu razvrščanja, kjer učenci iz nabora materialov oblikujejo skupine elementov glede na dano značilnost oz. značilnosti. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju so elementi skupine lahko konkretni predmeti, slikovni materiali ali abstraktni pojmi (npr. liki, števila). Razvrstitev skupine elementov učenci prikažejo z grafičnimi prikazi: Vennov prikaz (le po eni lastnosti), Carrollov prikaz in drevesni prikaz (po eni ali dveh lastnostih). Vennov prikaz uporabijo, ko elemente s skupno lastnostjo dajo v množico (ne uporabljamo še presečne množice). Ko učenci opisujejo lastnost, po kateri so bili elementi razvrščeni, razvijajo tudi komunikacijski proces, pri čemer uporabljajo vsakdanji in matematični jezik.

RAZVRŠČANJE

CILJI

Učenec:

- razvršča elemente po različnih kriterijih in razvrstitev prikaže s prikazi;
- ubesedi lastnosti, po katerih so bili elementi razvrščeni;
- SC (1.1.2.2)
- utemelji razvrstitev določenega elementa v prikaz;
- prepozna elemente, ki ne sodijo v dano množico (vsiljivec).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

1. razred

- » oblikuje množico glede na skupno lastnost in prepozna lastnost, po kateri so bili elementi razvrščeni;
- » razvršča elemente na konkretni in slikovni ravni v Carrollov in drevesni prikaz glede na eno lastnost.

2. razred

- » razvršča elemente na konkretni in slikovni ravni v Carrollov in drevesni prikaz glede na dve lastnosti;
- » prepozna elemente, ki ne sodijo v dano množico.

3. razred

- » razvršča geometrijska telesa in like ter števila v Carrollov in drevesni prikaz glede na dve lastnosti;
- » prepozna elemente, ki ne sodijo v dano množico.

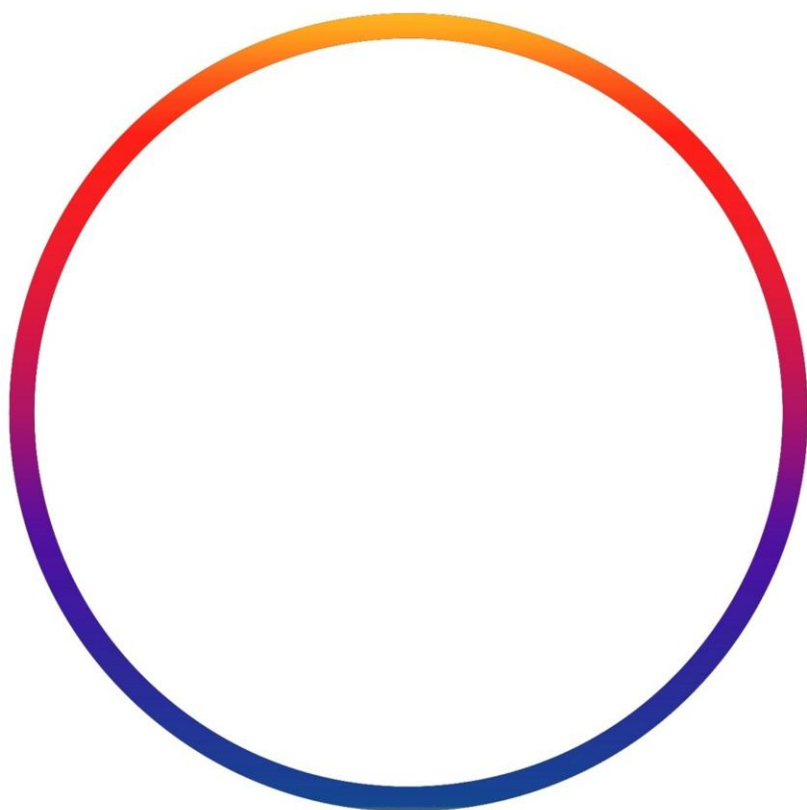
TERMINI

- prikaz
- preglednica
- lastnost
- drevesni prikaz

TUJI JEZIK

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje zajema razumevanje ustnega izražanja, razumevanje avdiovizualnega gradiva ter bralno razumevanje. Učenci pri dejavnostih za razumevanje ustnega izražanja poslušajo in procesirajo govorna besedila, ki so kratka, preprosta in praviloma podprta z nejezikovno podporo. Pri razumevanju avdiovizualnega gradiva učenci poslušajo z gledanjem in procesirajo kratke, jasne in avtentične video zapise v digitalnih okoljih. Pri bralnem razumevanju učenci berejo in procesirajo kratka, preprosta in vizualno podprta pisna besedila.

Sprejemanje temelji na uporabi različnih gradiv, veččutnem učenju, igralnih dejavnostih, uporabi slikanic in digitalno podprtih gradiv.

Uporabljena besedila so enostavna, kratka in se vsebinsko povezujejo z ostalimi predmetnimi področji. Učenci pri dejavnostih poslušanja in branja razvijajo različne strategije sprejemanja npr. spontano, pozorno poslušanje in odzivanje, sklepanje o pomenu iz ilustracij, nebesednih ponazoril in sobesedila.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj pri učencih spodbuja motivacijo in interes učencev za poslušanje in kasneje za branje besedil. Velik poudarek pri pouku je na bogatem jezikovnem vnosu in različnih priložnostih za soočanje s tujim jezikom. Interes za poslušanje spodbujamo z rabo tujega jezika pri t. i. »jeziku razreda«. Učitelj uporablja tuji jezik za navodila, svoj govor podpre z mimiko in gestikulacijo, ki učencem pomagajo pri razumevanju. Interes za poslušanje in branje učitelj razvija s tem, da učencem predstavi raznolika besedila v tiskani in digitalni obliki. Učenci poslušajo kratke video zapise, ki so pogosto v obliki risank, pesmi ali zgodb. Pri razvijanju sprejemanja se lahko vključujejo digitalna orodja, platforme in spletni viri.

V 1. razredu je poudarek na razvijanju poslušanja in razumevanja ustnega izražanja ter poslušanja z gledanjem, proti koncu 2. razreda in v 3. razredu pa učitelj razvija tudi branje in bralno razumevanje.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

○: razvija razumevanje slišanih sporočil in preprostih besedil z vizualno in nebesedno podporo;

SC (3.3.2.1 | 1.1.1.1)

○: razvija razumevanje kratkih besedil in preprostih video zapisov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-ob poslušanju kratkih, preprostih, vizualno ter z mimiko podprtih besedil, kratkih video zapisov z znano tematiko in navodil, ki so govornjena počasi ter razločno, izkaže razumevanje tako, da:

- » se ustrezno besedno in nebesedno odzove;
- » poišče temo besedila in nekaj bistvenih poudarkov;
- » izlušči pomembne podatke in podrobnosti (npr. števila, kraj, dan, osebni podatki).

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija razumevanje prebranih kratkih in preprostih besedil ter besedil z vizualno podporo;

SC (4.1.1.1)

○: spoznava in uporablja enostavne bralne strategije;

○: razvija interes in motivacijo za branje besedil v tujem jeziku.

SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v **tretjem razredu** ob branju kratkih, preprostih, vizualno podprtih besedil iz obravnavanih tem, izkaže razumevanje prebranega tako, da:

- » razume pomen besed, besednih zvez in fraz;
- » prepozna temo prebranega besedila;
- » prepozna bistvene poudarke in nekatere podrobnosti.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje govorne in pisne dejavnosti ter osnovne strategije tvorjenja. Pri ustnem izražanju učenci razvijajo razumljiv in smiseln govor tako, da pravilno artikulirajo glasove, upoštevajo poudarke v besedah, ritem, intonacijo, predvsem pa širijo besedišče. Pri pisnem izražanju učenci upoštevajo načela zapisovanja v tujem jeziku in razmerja med glasovi in zapisom. Učenci tvorijo preproste besede, besedne zveze, povedi o znanih in obravnavanih vsebinah. Sodelujejo v dejavnostih tvorjenja kratkih in jasno strukturiranih enogovornih besedil, ki jih po potrebi podprejo z gestikulacijo. Ustno in pisno tvorijo krajše besedilo po vzorcu npr. o sebi, družini, šoli, interesih. Ob vzorcu, modelu, predlogi zapišejo preproste posamične fraze in (so)ustvarjajo krajša preprosta besedila.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Vsebine za tvorjenje učitelj izbira iz tem drugih predmetov, vsakdanjega življenja in interesnih področij učencev. Učenci tvorijo zapise na konkretni ravni, ki so lahko slikovno podprte. Pri tujem jeziku učenci ozaveščajo, da se piše drugače kot izgovarja. Spoznavajo/ozaveščajo razlike med pisavo tujega in učnega jezika. Pisnemu izražanju v tujem jeziku učitelj posveča večjo pozornost v tretjem razredu, ki ga še močno povezuje z razvijanjem slušnih in govornih spretnosti ter opismenjevanjem v učnem jeziku.

Učitelj se zaveda, da so napake sestavni del učenja in da učenci na začetku ustnega in pisnega tvorjenja delajo osnovne napake pri izgovarjavi in zapisu, ki ovirajo razumljivost sporočila.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija in preizkuša spretnosti izgovorjave, intonacije in ritma tujega jezika;

○: razvija ustno izražanje;

SC (1.1.2.1 | 1.1.5.1)

○: razvija enostavne strategije sporočanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v vodenih govornih dejavnostih s slikovno/nebesedno podporo in z uporabo pogosto rabljenega besedišča:

- » poimenuje svet okoli sebe;
- » tvori preproste fraze in kratke enostavne povedi;
- » tvori preprosta in kratka besedila po vzorcu.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

- : tvori različna besedila po vzorcu, predlogi, modelu;
- : soustvarja preprosta besedila v tujem jeziku.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri interakciji z dvema ali več osebami učenci ustvarjajo kratek in preprost pogovor. Ker interakcija poteka v različnih oblikah, ustno v obliki pogovora, pisno kot dopisovanje ter pogovor/dopisovanje prek spleta, je razdeljena v tri skupine ciljev: ustno, pisno in spletno interakcijo. Interakcija zajema tako sprejemanje (poslušanje/branje) kot tvorjenje (govorjenje/pisanje). Glavni namen interakcije je komunikacija, ki je podobna vsakdanjim situacijam, v kateri si učenci izmenjujejo informacije, in pri tem uporabljajo različne komunikacijske strategije. Dejavnosti so vodene, z veliko vizualne in nebesedne podpore ter z rabo ustaljenih vzorcev.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

- smiselno se vključuje v pogovor in odziva na sogovorca, pri čemer upošteva načela pogovarjanja;
SC (3.3.2.1 | 3.3.4.1)
- razvija zmožnost sporazumevanja z uporabo osnovnih ustaljenih vzorcev;
SC (1.1.1.1)
- spoznava osnovne strategije ustnega sporazumevanja.
SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- sodeluje v preprostem pogovoru o znanih obravnavanih temah tako, da:
 - » smiselno odgovarja na vprašanja;
 - » sporazumeva se po vzorcih;
 - » vključuje se v preprost pogovor in se smiselno odziva;
 - » zastavlja kratka in preprosta vprašanja.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: tvori in izmenjuje kratka, zelo preprosta sporočila;

SC (1.1.1.1)

○: zapiše enostavna in pogosto rabljena vprašanja ter odgovore na obravnavane teme z uporabo osnovnih ustaljenih vzorcev.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

I: *ustno/pisno tvori kratka, zelo preprosta spletna sporočila z uporabo osnovnih ustaljenih vzorcev.*

SC (4.2.1.1 | 4.2.6.1 | 4.4.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

OPISMENJEVANJE PRI TUJEM JEZIKU

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema obravnava cilje fonološkega in glasovnega zavedanja ter začetnega opismenjevanja v tujem jeziku. Poudarek je na razvoju spretnosti poslušanja, metajezikovnega zavedanja oziroma zavedanja o zgradbi jezika in vidnega zaznavanja. Fonološko zavedanje je pomembno v procesu začetnega opismenjevanja, saj pomaga učencem, da lažje in hitreje usvojijo branje in pisanje. Glasovno zavedanje kot najvišja raven fonološkega zavedanja učencem pomaga, da razločujejo glasove v besedi in kasneje razumejo, kako so glasovi povezani s črkami in zvočno strukturo tujega jezika.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Mlajši učenci se tujega jezika učijo ob igri s sovrstniki in jezik uporabljajo kot sredstvo za sporočanje ter ga razumejo intuitivno. V začetnem obdobju si tako izgrajujejo zavedanje o besednih strukturah v tujem jeziku, zaznavajo zvočnost jezika, njegov ritem in intonacijo.

Pred razvijanjem pisanja v tujem jeziku naj učenci razvijejo zmožnost poslušanja, pridobijo izkušnje z govornim izražanjem in dovolj bogato besedišče, da tvorijo preprosta sporočila. Učenci razvijajo glasovno in fonološko zavedanje v tujem jeziku od prvega razreda dalje, začetno opismenjevanje pa praviloma od drugega razreda dalje oziroma po tem, ko so opismenjeni v učnem jeziku. Sposobnosti fonološkega zavedanja so prenosljive iz učnega jezika na tuji jezik (in obratno), zato je toliko bolj pomembno, da povezujemo dejavnosti začetnega opismenjevanja pri učnem in tujem jeziku, vendar s časovnim zamikom.

FONOLOŠKO IN GLASOVNO ZAVEDANJE

CILJI

Učenec:

- : razvija slušno razločevanje in razčlenjevanje (besed v povedi, zlogov, glasov);
- : razvija izgovarjavo glasov, ki so drugačni v tujem jeziku kot v učnem jeziku;
- : razvija izgovarjavo besed in povedi.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

ZAČETNO OPISMENJEVANJE V TUJEM JEZIKU

CILJI

Učenec:

- : spozna načela zapisovanja v tujem jeziku;
- : povezuje glasove s črkami in skupinami črk ter jih poveže v besede;
- : prepozna vzorce v glasovih in besedah ter jih uporabi pri branju in pisanju v tujem jeziku;
- : spozna in zapisuje črke, ki so drugače zapisane in izgovorjene kot v slovenščini (npr. x, y, q, w, ü, ß ...);
- SC (1.1.3.1)
- : razvija tekočnost branja in branje z razumevanjem.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenje tujih jezikov učencem omogoča spoznanje, da se jeziki in različne kulture med seboj prepletajo ter povezujejo. Učenci razvijajo zavedanje o maternem jeziku in kulturi, jeziku okolja, učnem in ciljnem jeziku, jezikih v oddelku, jezikih sosednjih držav ter raznolikih kulturah. Pri tujejezikovnem pouku spoznavajo podobnosti in razlike med njimi.

Učenci razvijajo raznojezičnost in zmožnost za medkulturno ter medjezikovno sporazumevanje. Tako pridobivajo tudi veščine za vseživljenjsko učenje. Odkrivanje različnih kultur pri učencih spodbuja strpnost, pozitiven odnos do drugačnosti, spoštovanje drugih, kritično mišljenje in radovednost. Prav tako zmanjšuje možnost nastanka predsodkov in stereotipov. Raznojezičnost omogoča učencem fleksibilnejše razmišljanje in lažje komuniciranje z vrstniki iz različnih okolij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Raznojezičnost in medkulturnost pri tujem jeziku je treba razvijati sistematično in skozi celoten proces učenja, s strukturiranimi dejavnostmi. Dejavnosti prilagodimo starosti učencev, na začetku se osredinimo na jezike in kulture učencev v razredu in ciljnega jezika, kar postopoma nadgrajujemo z drugimi jeziki in kulturami, izhajamo tudi iz zanimanja učencev.

MEDKULTURNO IN RAZNOJEZIČNOJEZIČNO OZAVEŠČANJE

CILJI

Učenec:

○: zaznava različne jezike in različnost med jeziki;

●^{SC} (1.1.3.1 | 1.1.3.2 | 3.3.1.2)

○: spoznava različne kulture in jih med seboj primerja;

●^{SC} (1.3.1.1 | 1.3.2.1 | 3.3.1.2)

🟡: razvija pozitiven odnos, odprtost in zanimanje za različne jezike in kulture;

🔴 (1.2.1.2 | 1.2.3.1 | 2.1.2.1)

🟡: zaveda se pomena maternega jezika/-ov in lastne kulture.

🔴 (1.2.3.2)

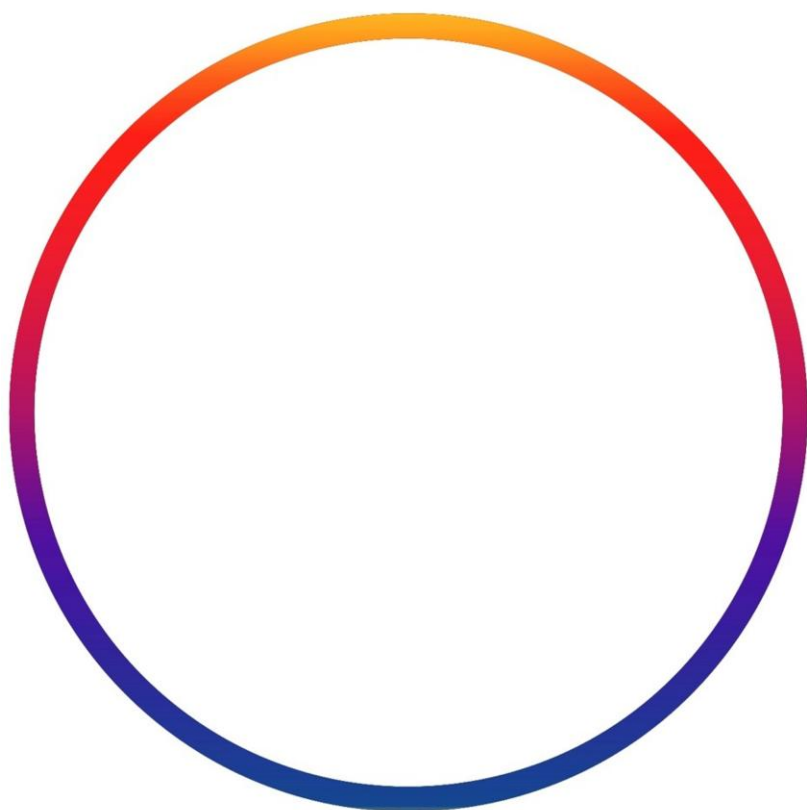
STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skupina ciljev nima standardov znanja.

LIKOVNA UMETNOST

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

LIKOVNI JEZIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci usvajajo likovni jezik skozi igro ob spontanem likovnem izražanju z odkrivanjem posebnosti elementarnih likovnih pojmov, likovnih materialov in pripomočkov ter likovnih motivov. V lastnih likovnih izdelkih in starosti primernih likovnih izdelkih umetnikov opazujejo motiv in uporabo likovnih materialov in spoznavajo posebnosti likovnih prvin - točka, linija, barva, svetlo-temno, prostor. Prepoznavajo oblikovne in vsebinske značilnosti, ki izhajajo iz različnih likovnih področij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Likovno nalogo učitelj načrtuje tako, da združi vse tri teme. Če učitelj izhaja iz teme 1 (likovni jezik), za izbrani likovni pojem izbere ustrezne likovne materiale in pripomočke oz. likovno tehniko (tema 2) ter likovni motiv, primeren starostni stopnji (tema 3).

Izvedba likovne naloge se v tem primeru prične z učiteljevo predstavitvijo posebnosti izbranega likovnega pojma (tema 1), ki ga učitelj pri podajanju likovne naloge izpostavi kot izhodišče za likovno izražanje (likovni izziv), nato predstavi tudi izvedbo izbrane likovne tehnike (tema 2), pojasni likovni motiv ter učence usmeri v doživljanje motiva (tema 3). Nato učenci samostojno raziskujejo rešitev likovne naloge, rešijo likovno nalogo tako, da pri likovnem izražanju upoštevajo spoznane posebnosti likovnega pojma, ob upodabljanju doživetega likovnega motiva ter s predstavljenimi postopki likovne tehnike.

Učitelj lahko pri uvajanju učence v likovno ustvarjanje uporabi različne metode dela: metodo razgovora, metodo razlage, metodo prikazovanja (demonstracije) ipd.

LIKOVNI JEZIK

CILJI

Učenec:

○: svet odkriva skozi barve, oblike in površine;

SC (1.3.3.1 | 3.1.1.1)

○: se spontano likovno izraža znotraj različnih likovnih področij;

SC (1.3.3.1 | 1.3.4.1)

O: oblikuje likovni izdelek na ploskvi in v prostoru, v katerem izkaže poznavanje osnovnih likovnih pojmov.

SC (1.3.4.1 | 4.3.1.1 | 3.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v likovnem izdelku izrazi svoja doživetja in ideje z vključevanjem posebnosti likovnega jezika tako, da:

- » loči različne vrste linij in točk;
- » **uporabi različne vrste linij in točk pri risanju risbe;**
- » loči barve ter svetlostne in barvne odtenke;
- » **uporabi različne barve pri slikanju slike;**
- » loči med matrico in odtisom;
- » **izdela preprost odtis (grafiko);**
- » opiše elementarne posebnosti kipa;
- » **oblikuje stabilen kip;**
- » pojasni posebnosti zunanjih in notranjih prostorov;
- » **oblikuje preproste oblike prostorov.**

TERMINI

◦ risanje ◦ risba ◦ točka ◦ linija ◦ različnost linij - oblika ◦ velikost ◦ debelina ◦ dolžina ◦ smer ◦ slikanje
 ◦ slikar ◦ slika ◦ barva ◦ primarna barv (barva prve stopnje) ◦ sekundarna barva (barva druge stopnje)
 ◦ mešanje barv ◦ gradnja slike ◦ razporejanje barvnih ploskev ◦ grafika ◦ grafik ◦ tiskalna plošča (matrica, pečatnik) ◦ odtiskovanje ◦ odtis (grafični list) ◦ površina različnih materialov ◦ kiparstvo ◦ kipar ◦ kip
 ◦ statičen kip ◦ razgiban kip ◦ votel kip ◦ poln volumen kipa ◦ arhitektura ◦ arhitekt ◦ maketa ◦ notranji prostor ◦ zunanji prostor ◦ sestavni deli prostora ◦ velikost in oblika prostorov ◦ oprema prostorov

LIKOVNE TEHNIKE

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci preizkušajo in se igrajo z različnimi kakovostnimi likovnimi materiali in pripomočki. Ob spontani igri z likovnimi materiali in pripomočki postopoma odkrivajo njihove posebnosti, podobnosti in razlike. Raziskovanje likovnih materialov in pripomočkov je povezano z doživetim likovnim izražanjem, ki izhaja iz učenčeve stopnje likovnega razvoja. Učenci spontano ob likovnem izražanju razvijajo občutljivost za različne izrazne možnosti likovnih materialov in pripomočkov (likovnih tehnik). Samostojno odkrivajo, kakšne sledi puščajo različni risarski tekoči in suhi materiali, kako se mešajo tekoče in suhe barve, kako lahko oblikujejo sliko z lepljenjem barvnih ploskev ter kakšne so posledice kombiniranja različnih materialov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri načrtovanju likovne naloge je učitelj pozoren, da vključuje vse tri teme hkrati. Če izhaja iz teme 2 (likovni materiali in pripomočki – likovne tehnike), učitelj za likovno izražanje izbere tudi ustrezen likovni motiv (tema 3) in likovni pojem (tema 1).

Izvedba likovne naloge se prične z raziskovanjem izbranega likovnega materiala in pripomočkov učencev ob prikazu izvedb postopkov likovne tehnike (tema 2). Sledi pogovor o likovnem motivu, njegovem doživljanju (tema 3). Za reševanje likovne naloge učitelj učencem predstavi likovno tehniko kot izhodišče za likovno izražanje (likovni izziv) (tema 2), predstavi ustrezen izbrani motiv (tema 3), ne pojasni pa posebnosti izbranega likovnega pojma (tema 1), saj je učitelj njegove posebnosti že vgradil v izvajanje izbrane likovne tehnike. Učenci izvedejo likovno nalogo z likovnim izražanjem. Pred vrednotenjem nastalih likovnih izdelkov učitelj uporabi likovne izdelke kot učno sredstvo za prepoznavanje posebnosti likovnega pojma (tema 1).

Učitelj lahko pri uvajanju učencev v likovno ustvarjanje v okviru teme 2 uporabi različne metode dela: verbalna metoda (razlaga, pogovor), besedilna metoda, metoda s slikovnim materialom, ponazoritvena metoda (demonstracija).

LIKOVNE TEHNIKE

CILJI

Učenec:

O: odkriva posebnosti različnih likovnih materialov in pripomočkov ter jih preizkuša, primerja med seboj;

SC (1.3.3.1 | 2.1.2.1)

O: se doživeto likovno izrazi z uporabo različnih likovnih materialov in pripomočkov (likovnih tehnik);

SC (3.1.1.1 | 4.3.2.1 | 1.3.3.1 | 5.2.2.1)

O: raziskuje in likovno ustvarja z različnimi načini uporabe likovnih materialov in pripomočkov (likovnih tehnik).

SC (1.3.4.2 | 5.2.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-oblikuje likovni izdelek z enostavnimi likovnimi materiali in pripomočki (likovnimi tehnikami) tako, da:

- » poimenuje oblikovan likovni izdelek, in ga glede na izbrano likovno tehniko umesti v ustrezno likovno področje;
- » v lastnem likovnem izdelku pojasni osnovne posebnosti suhih in tekočih materialov ter pripomočkov;
- » oblikuje risbo, sliko, grafiko z enostavnimi suhimi in tekočimi materiali;
- » v lastnem likovnem izdelku pojasni osnovne posebnosti gnetljivih, trdih in poltrdih materialov ter ustreznih pripomočkov;
- » oblikuje enostavno kiparsko in arhitekturno obliko iz gnetljivih, trdih in poltrdih materialov;
- » pri oblikovanju ploskovnega ali tridimenzionalnega likovnega izdelka kombinira osnovne likovne materiale.

TERMINI

◦ suhi likovni materiali ◦ tekoči likovni materiali ◦ gnetljivi materiali ◦ trdi materiali ◦ poltrdi - upogljivi materiali ◦ ploski (ploskoviti) materiali ◦ različne barve podlag ◦ različne velikosti podlag ◦ različne oblike podlag ◦ likovni materiali in pripomočki (likovne tehnike)

LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenci zaznavajo prostor, v katerem živijo in postopoma razvijajo občutljivost za posebnost okolja, v katerem se gibljejo, živijo. Opisujejo ga, ob tem pa spoznavajo likovne pojme, kot so: slike, kipi, stavbe po namembnosti, pokrajino, živa in neživa narava, naravna in kulturna dediščina. Prav tako prepoznajo uporabne predmete, njihovo obliko in namen. Učenci postopoma spoznavajo, da z likovnim izražanjem lahko prepoznajo svoje čustvene odzive in interakcijo z okoljem. Spoznavajo tudi, da k likovnemu izražanju spada lutkarstvo - izdelava lutk, ustvarjanje animacij, ilustriranje pisnih del idr. Oblikujejo likovna dela z različno motiviko po domišljiji, spominu in opazovanju.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri načrtovanju likovne naloge je učitelj pozoren, da vključi vse tri teme hkrati. Če izhaja iz teme 3 »vsebine likovnih stvaritev ter njihovo vrednotenje v prostoru in času«, izhaja iz doživetja izbranega motiva in za likovno izražanje izbere primeren likovni pojem (tema 1) in likovne materiale ter pripomočke (tema 2).

Pred izvedbo likovne naloge učitelj s pogovorom usmeri učence v opazovanje okolja ali narave in njuno doživljanje. Učence lahko usmeri tudi v opazovanje umetniškega dela oziroma kakovostne reprodukcije likovne stvaritve. V pogovoru učenci opisujejo doživetja, čustva, ki jih pri tem doživijo. V nadaljevanju učitelj ta doživetja izpostavi za likovno izražanje učencev in izbere likovni motiv (tema 3). Poveže ga z izbranimi likovnimi materiali in pripomočki (likovno tehniko) (tema 2) ter ustreznim likovnim pojmom (tema 1) in izvede likovno nalogo. Likovni pojem je povezan z upodobitvijo likovnega motiva, zato učitelj učencem predhodno ne predstavlja njegovih posebnosti, pojasni jih ob vrednotenju nastalih likovnih izdelkov. Likovni izdelki tako predstavljajo učno sredstvo, s katerim učenci spoznavajo posebnosti izbranega likovnega pojma. Izvedba naloge pa je imela za izhodišče doživljajski vidik.

Učitelj lahko pri uvajanju učencev v likovno ustvarjanje z izbranim motivom uporablja različne metode dela: metoda pogovora za doživljanje, dojemanje in razumevanje posebnosti likovnega motiva, pojma in likovne tehnike ter tudi metoda dela z besedilom, metoda prikazovanja (demonstracija) in razlage.

LIKOVNE VSEBINE V PROSTORU IN ČASU

CILJI

Učenec:

- O:** z različnimi čutili zaznava posebnosti svojega okolja, jih doživlja, opisuje in likovno izraža;
SC (1.3.4.1 | 2.1.2.1 | 3.1.1.1)
- O:** oblikuje likovne izdelke z različno motiviko po domišljiji, spominu, opazovanju;
SC (5.2.2.1 | 1.3.4.2 | 4.2.2.1 | 5.2.3.1)
- O:** ob likovnem ustvarjanju spoznava, da ustvarjalci (ilustratorji, oblikovalci lutk, grafični oblikovalci itd.) soustvarjajo likovno – kulturno okolje;
SC (1.3.1.1 | 3.3.1.1)
- O:** spoznava posebnosti uporabnih predmetov z njihovo funkcijo in likovno podobo;
SC (1.3.2.1 | 1.3.5.1)
- O:** doživlja likovne umetnine na razstavi v galerijah oz. drugih razstavnih prostorih, svoje doživljanje opiše in likovno izrazi;
SC (1.3.1.1 | 3.1.1.1 | 5.1.2.1)
- O:** v svojem odzivu na umetnino, likovni izdelek učenca ali lasten likovni izdelek prepozna svoja čustva in jih likovno izrazi;
SC (1.1.2.2 | 3.1.1.1)
- O:** krepi pozitiven odnos do likovnih stvaritev, okolja in skrbi za kulturno dediščino.
SC (1.3.2.1 | 1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

-v likovnem izdelku spontano izrazi svoja doživetja in ideje tako, da:

- » oblikuje ustvarjalen likovni motiv kot odziv na zaznane in doživete posebnosti svojega okolja;
- » samostojno upodobi likovni motiv po spominu, domišljiji ali opazovanju kot odziv na obravnavano vsebino;
- » pojasni primere rabe likovne umetnosti v vsakdanjem življenju;
- » opredeli uporabno vrednost uporabnega predmeta.

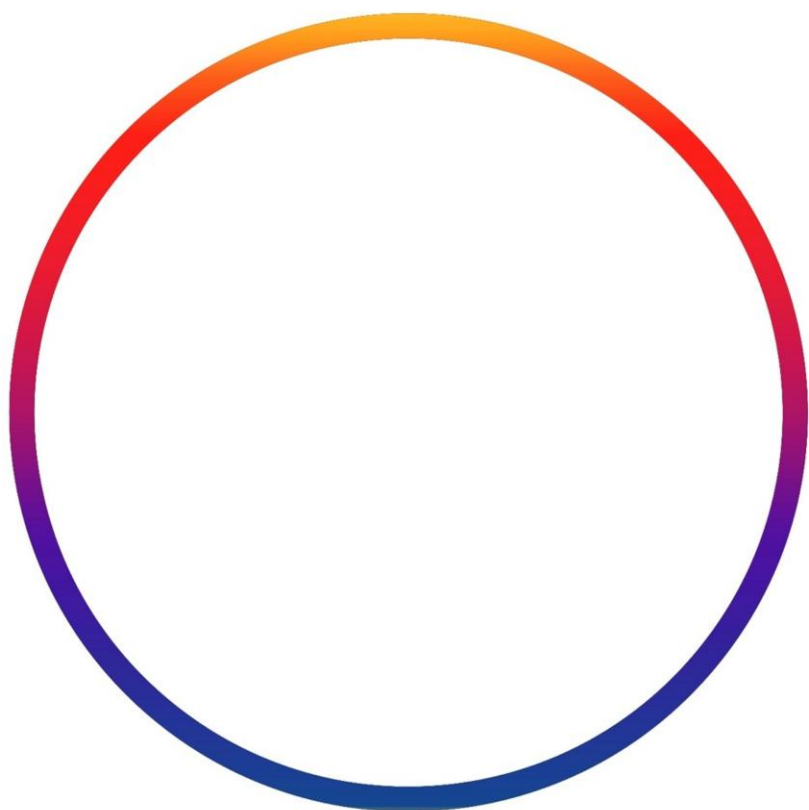
TERMINI

- likovni motiv
- umetnina
- izražanje po domišljij
- izražanje po spominu
- izražanje po opazovanju
- likovno izražanje doživetij
- uporabni predmeti
- uporabna vrednost izdelka

GLASBENA UMETNOST

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

IZVAJANJE IN GLASBENO UDEJSTVOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Izvajanje glasbe učitelj obravnava kot temeljno obliko glasbene komunikacije, ki se je učenci učijo tako, da pojejo, igrajo na glasbila in izrekajo izštevance in druga rimana besedila. Cilji so usmerjeni v spodbujanje razvoja elementarnih glasbenih sposobnosti ter razvoja pevskega glasu in tehnik igranja na telesna in ljudska glasbila ter na Orffove instrumente. Napredek in dosežke učencev učitelj zbira skozi daljše časovno obdobje in v tempu, kot ga učenci zmorejo. Namen teme je tudi spodbujanje učencev h glasbenemu udejstvanju v šoli in izven nje. Glasbeno se udejstvujejo kot poslušalci ali izvajalci glasbe, kot solisti ali člani skupine, ki pojejo in/ali igrajo na glasbila. V ta namen se lahko organizira priložnostni razredni pevski zbor, v katerega so vključeni vsi učenci razreda, vodi ga učitelj v okviru rednih ur pouka glasbene umetnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj cilje načrtuje skozi daljše časovno obdobje razvojno-procesno, z upoštevanjem individualnih značilnosti glasbenega in splošnega razvoja učencev. Povezujejo se s cilji drugih tem, še posebej s temo Glasbeni jezik. Vse cilje načrtuje v vseh razredih. Iz razreda v razred se cilji nadgrajujejo spiralno. Raven zahtevnosti se, glede na izkušnje in dosežke učencev, viša s preišljeno izbiro glasbenih vsebin (pesmi, skladb, rimanih besedil) in s pevsko-tehnično izvedbo (intonacija, enakomerno izvajanje, tehnika igranja na glasbila). Pri načrtovanju operativnih ciljev učitelj sledi celostni glasbeni vzgoji, tako da cilje za učno enoto načrtuje s kognitivnega, afektivnega, psiho-motoričnega in socialnega področja. Napredek učencev spremlja pri vseh ciljih. Cilji s področja doživljanja, ustvarjanja in vrednotenja nimajo standardov, zato dosežkov učencev na teh področjih ne ocenjuje. Minimalni standardi in standardi znanja so določeni za objektivno preverljive cilje. Standarde znanja učenci dosegajo skozi triletno vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem tem, ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upošteva individualne značilnosti glasbenega razvoja učencev. Posnetki glasbenih del se izjemoma uporabljajo pri:

- reprodukciji zahtevnejših glasbenih del, ki jih učitelj in učenci ne izvajajo,
- ponavljanju in utrjevanju ter vrednotenju oziroma primerjanju izvedb glasbenih del.

Cilji in glasbene dejavnosti teme 1, teme 2, teme 3 in teme 4 se pri načrtovanju in izvedbi učne ure povezujejo in prepletajo.

PETJE IN RITMIČNA IZREKA

CILJI

Učenec:

- : razvija pevski glas v skladu z lastnimi glasovnimi zmožnostmi in se uči peti sproščeno;
 SC (1.3.2.1 | 1.1.2.2)
- : pri petju spoznava, posnema in upošteva glasbene dogovore in neverbalno glasbeno komunikacijo;
 SC (1.3.3.1 | 1.1.2.1)
- : spoznava in poje raznovrsten pevski repertoar domačih in tujih ter ljudskih in umetnih pesmi v obsegu otroškega glasu;
 SC (1.3.2.1 | 1.1.2.1)
- : doživlja in spoznava elemente estetskega oblikovanja pesmi ter se uči s posnemanjem odraslega ali vrstnikov peti doživeto (z interpretacijo);
 SC (5.2.4.2 | 1.3.1.1)
- : doživlja in se uči vrednotiti petje odraslega, lastno petje in petje vrstnikov;
 SC (2.1.1.1 | 3.3.1.2)
- : izreka, meri in igra izštevanke in rimana besedila.
 SC (1.1.2.2 | 1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » poje in **med petjem vzdržuje pevsko držo**;
- » besedilo poje razločno in pri petju oblikuje vokale, **pri tem pevski dih uskladi z glasbenimi motivi**;
- » pozna in pri petju upošteva glasbene dogovore, kar izkaže tako, **da peti začne in konča na znak učitelja in med petjem sledi njegovemu vodenju (taktiranju/dirigiranju/neverbalni komunikaciji)**; začetno intonacijo glasovno posnema in jo upošteva pri petju;
- » **skupaj z odraslim in/ali vrstniki zapoje umetne in ljudske pesmi**, pri tem tudi pove naslov in izvor pesmi (umetna, ljudska);
- » s **posnemanjem učitelja izbrane pesmi zapoje**, pri tem oblikuje interpretacijo pesmi na osnovi besedne vsebine;
- » **besedilo enakomerno izreka, izreka in meri ter izreka in igra na telesna in ritmična glasbila**.

TERMINI

◦ glasba ◦ pesem ◦ uspavanka ◦ himna ◦ pesnik ◦ skladatelj ◦ pesmarica ◦ petje ◦ pevec ◦ solist ◦ pevski zbor ◦ pevska skupina ◦ zborovodja ◦ izštevanka ◦ ritem ◦ glasbeni spored ◦ glasbena prireditev ◦ koncert
◦ ton ◦ tišji ton ◦ glasnejši ton ◦ krajši ton ◦ daljši ton ◦ višji ton ◦ nižji ton ◦ pavza ◦ tišina

IGRANJE NA GLASBILA

CILJI

Učenec:

- : usvaja tehniko igranja in se uči sproščeno igrati na izbrana glasbila;
 SC (1.3.4.1 | 1.3.4.2)
- : na ritmična in melodična glasbila se uči enakomerno igrati spremljave k peti pesmi in ritem izštevanke;
 SC (1.1.2.1)
- : igra krajše instrumentalne dele in celote;
- : na osnovi poslušanja in preizkušanja razvija občutljivost za kombinacije zvočnih barv in sozvočij;
 SC (1.3.3.1 | 1.1.2.1)
- : spoznava raznovrstna glasbila, na katere igra, jih razvršča in uvršča;
 SC (1.1.1.1 | 1.1.2.1)
- : se seznani z glasbili, na katera igra, jih razvršča in uvršča;
 SC (1.1.2.1)
- : s posnemanjem odraslega ali vrstnikov se uči doživeto igrati na glasbila;
 SC (5.2.4.2 | 3.1.1.2 | 5.2.4.3)
- : se navdušuje nad zvočno barvo glasbil in izkazuje radovednost za raziskovanje zvočnosti lastnega glasu in telesa ter načinov igranja na glasbila.
 SC (3.1.4.1 | 1.3.2.1 | 1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **zaigra na telesna glasbila, ritmične** in melodične instrumente Orffovega instrumentarija, ljudska glasbila **in zvočila z osnovno tehniko igranja;**
- » poje pesem in igra spremljavo na izbrano glasbilo;
- » **enakomerno izreka izštevanko in jo igra na izbrano glasbilo;**
- » poje pesem in igra spremljavo na glasbilo v ritmičnem dvoglasju;
- » **pozna glasbilo po zvočni barvi in vizualni podobi, ga poimenuje in opiše;**
- » v zvočnem večglasju prepozna znana glasbila, na katera tudi igra;
- » **pri igranju na glasbila posnema** ali upošteva **interpretacijo v elementih dinamike (glasnejše/tišje igranje)** in tempa (hitrejše/počasnejše igranje).

TERMINI

- glasbilo
- instrument
- telesna glasbila
- Orffov instrumentarij
- zvočilo
- instrumentalna skupina
- dirigent
- glasbena prireditev
- glasbena šola
- koncertna dvorana

GLASBENA KULTURA IN LJUDSKA GLASBENA DEDIŠČINA

CILJI

Učenec:

○: daje pobude in se glasbeno udeje v glasbenih prireditvah in kulturnih dogodkih v okolju;

SC (1.2.3.1 | 1.2.5.1 | 5.1.1.1)

○: seznanja se z ljudsko glasbeno dediščino, jo neguje in ohranja;

SC (1.1.2.1 | 1.2.3.2 | 1.2.5.1)

○: izkazuje spoštljiv odnos in zanimanje do ljudske glasbene dediščine drugih narodov.

SC (2.4.2.1 | 1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» **zapoje ljudske pesmi**, zapleše ljudske otroške plesne igre in zaigra na ljudska glasbila, ki so v povezavi z ljudskimi običaji, praznovanji in glasbeno dediščino v lokalnem okolju.

TERMINI

○ ljudska glasba ○ ljudsko glasbilo ○ ljudski ples ○ ljudski običaji

POSLUŠANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Poslušanje glasbe se obravnava kot poustvarjalni proces, v katerem učenci kot aktivni poslušalci glasbo zaznavajo, sprejemajo, doživljajo, spoznavajo in vrednotijo. Pri poslušanju glasbe se vzpostavlja glasbena komunikacija na ravni doživljanja in prepoznavanja čustev, razpoloženj oziroma odzivanja poslušalca na poslušano glasbo. Zato se cilji doživljanja glasbe povezujejo s cilji izražanja doživetij v in ob glasbi. Cilji doživljajsko-analitične zaznave glasbe pa s cilji spoznavanja in usvajanja glasbenega jezika. Dosežke doživljajskega poslušanja glasbe, ki se kažejo v ustvarjalnem izražanju doživetij, učitelj obravnava kot dokumentacijsko gradivo o procesu poslušanja, doživljanju, pa tudi védenju in glasbenem napredku. Nova spoznanja pri doživljajsko-analitičnem poslušanju pa prispevajo k izgrajevanju informativnih znanj in glasbenih pojmovnih struktur, kot so zvočna barva in glasbene prvine.

Letni poslušalski program v enem delu učitelj sestavi skupaj z učenci. Upošteva lahko kulturne dejavnike v šolskem okolju, še posebej, če v šolskem okolju ustvarjajo/so ustvarjali skladatelji, delujejo glasbene ustanove, glasbeni ansambli, glasbene prireditve ipd. Glasbeni program je raznolik po zvrsteh, okoliščinah nastanka, glasbenih prvinah in oblikah, izvajalcih ter času in kraju nastanka. Prednost daje živi izvedbi glasbe. Pri predvajani glasbe je pozoren na kakovost zvoka in akustičnost prostora. Osrednja vodila pri izbiri posnetkov so: umetniško vredna glasba, izvajanje glasbe po originalnih zapisih ter muzikalna in prepričljiva glasbena interpretacija. Poleg glasbe učenci poslušajo tudi zvoke v naravnih in urbanih okoljih. Namen takega poslušanja je razvijati zvočno orientacijo v prostoru ter zvoke raziskovati in jih preoblikovati.

V ospredju poučevanja je pristop ustvarjalnega poslušanja glasbe, podprtega z intuitivnim in asociativnim poslušanjem glasbe. Dejavnosti se didaktično izpeljujejo po metodah doživljajskega in doživljajsko-analitičnega poslušanja glasbe.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Cilje učitelj načrtuje razvojno-procesno skozi daljše časovno obdobje, z upoštevanjem individualnih značilnosti glasbenega razvoja učencev in glasbe, ki jo poslušajo. Povezujejo se s cilji drugih tem, še posebej s temo Glasbeni jezik. Vse cilje načrtuje v vseh razredih. Iz razreda v razred se nadgrajujejo spiralno. Raven zahtevnosti se, glede na izkušnje in dosežke učencev, viša s premišljeno izbiro glasbenih vsebin, predvsem absolutne in programske instrumentalne glasbe, pa tudi vokalne in vokalno-instrumentalne, dolžino poslušane glasbe in izbiro metod poslušanja. Cilji s področij doživljanja, vživljanja in razpoznavanja razpoloženj, razvoja pozornosti in vrednotenja ter estetskega razvoja nimajo opredeljenih standardov, zato učitelj dosežke in napredek učencev na teh področjih le spremlja, ga pa ne ocenjuje. Minimalni in standardi znanja so določeni za objektivno preverljive cilje. Standarde znanja se dosega skozi triletno vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo s poslušanjem glasbe/zvokov v živo ali posnetkov glasbe/zvokov v različnih prostorih ter s prepletanjem

tem, ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upošteva individualne značilnosti glasbenega razvoja učencev, pa tudi prednosti veččutnega učenja pri poslušanju glasbe v živo.

Sestavni del dejavnosti poslušanja glasbe je vzgoja za poslušanje, ki vključuje skupno pripravo prostora za poslušanje v šolskem okolju (razredu), spoznavanje okolja in vedenje v avtentičnih prostorih za glasbo (koncertnih dvoranah), omogočanje tišine med poslušanjem glasbe in navado izkazovanja navdušenja in pohvale po poslušanju glasbenega dela s ploskanjem.

Glasbene dejavnosti teme 1, teme 2, teme 3 in teme 4 se pri načrtovanju in izvedbi učne ure povezujejo in prepletajo.

DOŽIVLJANJE IN SPOZNAVANJE GLASBE

CILJI

Učenec:

O: pri doživljajskem poslušanju glasbe razvija zaznavo in doživljanje glasbe ter se vživlja v delo skladatelja in okoliščine snovanja glasbe;

SC (1.3.2.1 | 3.3.4.1 | 3.1.1.2)

O: ob poslušanju glasbe se uči na sebi in drugih prepoznati različna razpoloženja;

SC (3.3.4.2 | 3.3.1.1)

O: navaja se na pozorno poslušanje in sledenje glasbe ter njeno vrednotenje;

SC (1.3.2.1 | 1.1.5.1)

O: ob poslušanju glasbe spoznava glasbena dela, različne zvrsti glasbe in izvajalske zasedbe;

SC (1.3.2.1)

O: doživlja, spoznava in opisuje glasbene pravljice ter razvija razumevanje vloge glasbe v njej;

SC (1.1.2.1 | 1.3.2.1)

O: glasbena dela izbira glede na priložnosti in na lastno pobudo, za njemu najljubše glasbeno delo poimenuje skladatelja in naslov;

SC (1.1.3.1 | 1.1.2.1)

O: se uči izbirati, snemati in poslušati glasbo ob pomoči digitalne tehnologije.

SC (4.1.1.1 | 4.4.2.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **pozorno posluša in sledi glasbi, kar izkaže tako, da to, kar v glasbi sliši, opiše;**
- » **razlikuje vokalno, instrumentalno** in vokalno-instrumentalno glasbo;
- » **pozna naslov in vsebino glasbene pravljice** ter glasbo opiše.

TERMINI

- skladatelj ◦ dirigent ◦ orkester ◦ solist ◦ klavir ◦ violina ◦ kontrabas ◦ kitara ◦ harfa ◦ flavta ◦ kljunasta flavta ◦ trobenta ◦ boben ◦ koračnica ◦ rondo ◦ balet ◦ instrumentalna glasba ◦ vokalna glasba
- vokalno-instrumentalna glasba ◦ glasbena pravljica ◦ čustvo

DOŽIVLJAJSKO-ANALITIČNO POSLUŠANJE IN RAZISKOVANJE

CILJI

Učenec:

○: pri doživljajsko-analitičnem poslušanju usmerja pozornost na nekaj v glasbi ter z zanimanjem in radovednostjo temu sledi, to raziskuje, posnema, opisuje in na njemu lasten način izraža/izvaja;

SC (1.3.3.1)

○: razvija orientacijo v zvočnem prostoru v naravnih, šolskih, glasbenih okolij in na osnovi slušne zaznave in zvoke/glasbo doživlja;

SC (1.3.3.1)

○: razvija orientacijo v glasbi s preusmerjanjem pozornosti na zvočno barvo, glasbene prvine in oblikovne dele;

○: razvija zavest o ekologiji zvočnega prostora in s svojim ravnanjem prispeva k zmanjševanju hrupa v okolju.

SC (2.4.3.1 | 4.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» pove, kaj je v glasbi slišal, in to opiše/izrazi na njemu lasten način;

» sliši, prepozna in opiše zvoke v okolju.

TERMINI

◦ tiha glasba ◦ srednje glasna glasba ◦ glasna glasba ◦ počasna glasba ◦ srednje hitra glasba ◦ hitra glasba
 ◦ svetlejša zvočna barva glasbil/glasu ◦ temnejša zvočna barva glasbil/glasu ◦ koračnica ◦ rondo ◦ balet
 ◦ skladatelj ◦ dirigent ◦ dirigentska palica ◦ orkester ◦ solist ◦ klavir ◦ violina ◦ kontrabas ◦ kitara ◦ harfa
 ◦ flavta ◦ kljunasta flavta ◦ trobenta ◦ boben ◦ instrumentalna glasba ◦ vokalna glasba ◦ vokalno-instrumentalna glasba ◦ glasbena pravljica

USTVARJANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema zajema cilje in dejavnosti ustvarjanja/izmišljanja v glasbi, poustvarjanja/doživetega izvajanja glasbe ter izražanja doživetij in miselnih predstav z izraznimi sredstvi drugih umetniških zvrsti. Namen je spodbujati ustvarjalnost in umetniške potenciale učencev ter omogočiti priložnosti za širjenje in poglobljanje glasbenih izkušenj. Tema omogoča igrivo spoznavanje in raziskovanje glasbe, njenih prvin, elementov interpretacije in oblikovnih delov. Cilji so usmerjeni v zamišljanje in ustvarjanje zvočnih slik, glasbenih delov in celot, v izražanje glasbenih doživetij, pa tudi v uživanje v ustvarjalnih procesih in vlogah skladatelja, glasbenega interpreta in poslušalca glasbe.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dejavnosti potekajo v spodbudnem glasbenem okolju (šolskem in izven šolskem), ki ga učitelj vzpostavlja in omogoča na več ravneh: fizični (primerno velik akustičen prostor, opremljen z glasbili, didaktičnimi sredstvi in materiali za ustvarjanje); didaktični (povezovanje šolskih in izvenšolskih okolij za učenje; raznovrstnost dejavnosti, vsebin, metod in oblik dela); čustveno-socialni (vzpostavljanje varnega okolja za doživljanje, izražanje doživetij, ustvarjanje in omogočanje interakcij med vsemi vključenimi v vzgojno-izobraževalni proces).

Glasbene dejavnosti teme 1, teme 2, teme 3 in teme 4 se pri načrtovanju in izvedbi učne ure povezujejo in prepletajo.

USTVARJANJE V GLASBI

CILJI

Učenec:

○: izmišlja si in dopolnjuje glasbo ali nadaljuje njen potek v smiselno celoto;

SC (1.3.4.1 | 1.1.2.2)

○: uživa, ko si zamišlja in ustvarja glasbene dele in celote;

SC (1.3.4.1 | 1.3.4.2 | 3.1.1.1)

○: poustvari glasbo, ki jo izvaja;

SC (1.3.4.1 | 1.3.4.2)

O: z vrstniki si zamišlja, ustvarja in izvaja zvočne efekte in zvočne slike, tako da posnema akustične pojave in dogodke iz okolja ali na osnovi domišljije.

SC (5.1.2.2 | 2.2.3.1 | 5.2.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **zapoje/zaigra glasbeni odgovor/vprašanje;**
- » **ponovi/dopolni/spremeni/na novo oblikuje ritmične in melodične motive;**
- » **posnema akustične pojave ali si jih izmisli in jih izvede;**
- » skupaj z vrstniki oblikuje zvočno sliko, kar izkaže s tem, da zvočne efekte in glasbene/zvočne dele poveže v smiselno zvočno celoto in jo izvede.

TERMINI

- zvok
- zvočna slika

IZRAŽANJE DOŽIVETIJ

CILJI

Učenec:

O: uči se prepoznavati glasbena doživetja, čustva, razpoloženja in asociacije ter jih izražati v ali ob glasbi;

SC (1.3.4.2 | 5.1.1.1)

O: uči se opisovati izdelke, v katerih je izrazil doživetja, in ob njih govoriti o glasbi in razpoloženjih;

SC (1.3.4.1 | 1.1.1.1)

O: uči se poslušati in sodelovati v pogovoru z drugimi učenci, ki interpretirajo izdelke, nastale pri izražanju doživetij.

SC (2.1.1.1 | 3.3.2.1 | 1.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Ta skupina ciljev nima standardov znanja.

GLASBENI JEZIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Glasbeni jezik se obravnava kot sistem glasbenih izraznih sredstev, ki omogoča glasbeno komunikacijo in izražanje, pa tudi vrednotenje glasbe in pogovor o njej. Ker ga učenci spoznavajo in razvijajo izkustveno, v stiku z glasbo, in praktično, v avtentičnih glasbenih dejavnostih, učitelj temo Glasbeni jezik načrtuje kot povezovalno temo znotraj predmeta Glasbena umetnost. Cilji se uresničujejo le v dejavnostih glasbenega izvajanja, poslušanja in ustvarjanja. Usmerjeni so v spodbujanje razvoja glasbenih elementarnih sposobnosti in miselnih procesov v povezavi z glasbenim opismenjevanjem.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Glasbeni jezik ima besedišče, ki je razumljeno široko; kot raznovrstna glasbena izrazna sredstva in njihove zakonitosti, neverbalna glasbena komunikacija in strokovna terminologija. Pri zapomnitvi glasbenega besedišča ima pomembno vlogo glasbeni spomin, ki se: utrjuje s pogostim ponavljanjem istih glasbenih vsebin in dejavnosti, obnavlja s priklici, na primer ob glasbenih simbolih in glasbenih slikovnih zapisih, širi z novimi vsebinami in dejavnostmi, uporablja pri glasbenem izražanju in v glasbeni komunikaciji.

Cilji teme Glasbeni jezik se dosegajo povezovalno z drugimi temami. Poslušanje je sestavni del vseh glasbenih dejavnosti. Ustvarjanje je neločljivo povezano z doživetim izvajanjem glasbe in izražanjem doživetij.

GLASBENI JEZIK IN GLASBENO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

○: spoznava glasbene pojme in zakonitosti glasbenega jezika ter si razvija miselne procese v dejavnostih poslušanja, izvajanja in ustvarjanja glasbe;

SC (1.1.1.1 | 1.3.4.2)

○: oblikuje in uporablja glasbene slikovne simbole za zvok, elemente interpretacije, glasbene dele in celote;

SC (1.1.2.2 | 1.3.4.1)

○: glasbeno se opismenjuje v dejavnostih poslušanja, izvajanja, branja in pisanja glasbe;

SC (1.1.1.1 | 1.1.2.2)

🟦: razvija elementarno orientacijo v glasbenem slikovnem zapisu in mu ob poslušanju/izvajanju sledi.

SC (1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » prepozna, poimenuje in uporabi glasbene izraze o zvoku, glasbilih, glasbi, glasbenih prvinah, oblikovnih delih, pevskih in instrumentalnih izvajalcih in skupinah ter elementih interpretacije;
- » nariše, uporabi in bere slikovne simbole za zvok glasbila in glasbeno delo ter hitrejšo/počasnejšo in glasnejšo/tišjo glasbo;
- » ureja in dopolnjuje simbole v glasbenem slikovnem zapisu;
- » s simboli nariše/sestavi krajšo glasbeno slikovno partituro za pesem in/ali instrumentalno, vokalno-instrumentalno skladbo in jo opiše;
- » v glasbenem slikovnem zapisu prepozna glasbeno delo ter pokaže in poimenuje njegove dele;
- » ob petju/igranju/poslušanju glasbe sledi glasbenemu slikovnemu zapisu.

TERMINI

◦ slikovni glasbeni zapis ◦ slikovni glasbeni simbol ◦ ritem ◦ melodija

GLASBENI RAZVOJ

CILJI

Učenec:

○: z izvajanjem, ustvarjanjem in s poslušanjem glasbe širi in utrjuje glasbeni spomin ter razvija elementarne glasbene sposobnosti in harmonski posluh;

SC (1.3.4.1)

○: z aktivnim sodelovanjem v spodbudnem glasbenem okolju razvija veččutno zaznavo glasbe ter sposobnost razlikovanja zvoka, zvočne barve, parametrov tona ter enakih in različnih glasbenih delov in celot;

SC (1.1.2.2 | 1.3.4.1)

○: uri se v vzpostavljanju glasbenega utripa v glasbi in njegovo ohranjanje skozi glasbeno tišino;

○: razvija zaznavo težke in lahke dobe v glasbi v dvo- in tridobnem metrumu;

○: posluša, si zapomni ter z glasom in glasbilo izvaja ritmične in melodične motive ter glasbene celote;

○: uživa v spoznavanju, izvajanju in snovanju glasbenih didaktičnih iger za razvoj slušne zaznave, spoznavanja parametrov zvoka/tona, za razvoj glasbenih sposobnosti in utrjevanja glasbenega spomina.

SC (1.1.2.2 | 1.3.4.1 | 3.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» v glasbi prepozna enako in različno na področjih elementov interpretacije, glasbenih prvin in oblikovnih delov;

» ob glasbi nakazuje glasbeni utrip;

» enakomerno izvaja glasbo.

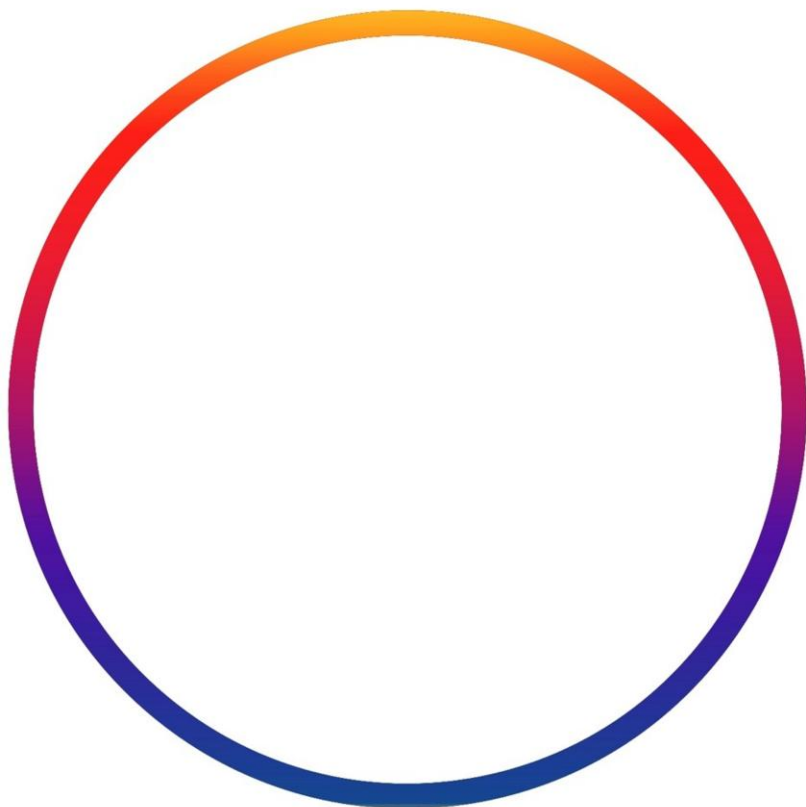
TERMINI

○ glasbeni utrip ○ glasbena tišina ○ težka doba ○ lahka doba

SPOZNAVANJE OKOLJA

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SKUPNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Namen teme je spoznavanje sebe in vzpostavljanje odgovornega odnosa do sebe in svoje prihodnosti, spoznavanje različnih skupnosti (družina, razred, šola, soseska, naselje, država), zavedanje pomena sodelovanja, strpnega odnosa do drugih in doživljanje sebe kot dela skupnosti. S cilji te teme se razvija zavedanje, da je življenje v različnih skupnostih/družbah/okoljih lažje, če se spoštuje medsebojne dogovore in pravila. Za dobre medsebojne odnose je treba skrbeti, razvijati spretnost ustrezne komunikacije in strpnega, odgovornega odnosa do drugih ljudi in do narave.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci pridobivajo znanja o svojem okolju, spoznavajo in vrednotijo razmerja med posameznikom, družbo in okoljem ter njihovimi interakcijami in soodvisnosti. Pri uresničevanju ciljev učitelj ustvarja učno okolje, ki spodbuja aktivno sodelovanje učencev, omogoča interakcije med njimi ter postopno oblikovanje celovitih pojmovanj o svetu in odnosu do njega.

JAZ

CILJI

Učenec:

- : raziskuje zgodbe o sebi, svojem imenu, se predstavlja z osnovnimi podatki;
- : pripoveduje o osebnih izkušnjah in pomembnih trenutkih v življenju;
- : izraža svoja zanimanja in želje (tudi poklicne želje);
SC (3.1.3.1 | 5.1.3.1 | 5.2.1.1)
- !: spremlja svoje aktivnosti in jih prikazuje v načrtih/urnikih dejavnosti;
SC (3.1.3.2 | 3.1.2.4)
- : spoznava pomen varovanja osebnih podatkov in pomen skrbi za osebne dokumente;
SC (3.1.5.1 | 4.4.2.1)
- : spoznava sorodstvene vezi med družinskimi člani;

🟦: razvija razumevanje posledic svojih navad in ravnanj za odnose z drugimi in jih povezuje s čustvenimi stanji ter prepoznava lastno doživljanje;

SC (3.1.1.1 | 3.1.2.1 | 3.3.1.1)

🟦: oblikuje predloge, kako lahko sam prispeva k boljšemu delovanju in počutju v razredu/šoli.

SC (3.3.3.2 | 3.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » predstavi se z osebnimi podatki;
- » predstavi svoja zanimanja, kaj ga veseli, katere dejavnosti rad počne in kaj si želi postati v prihodnosti;
- » poimenuje in pojasni sorodstvene vezi med družinskimi člani;
- » opredeli posledice različnih navad in ravnanj na odnose z drugimi.

TERMINI

- posameznik ◦ spoštovanje ◦ osebna izkaznica ◦ zdravstvena izkaznica ◦ družina ◦ sorodstvena vez
- družinski član ◦ navada ◦ ravnanje ◦ odnos ◦ čustvo

ORGANIZIRANOST SKUPNOSTI

CILJI

Učenec:

O: spoznava šolo, njeno organizacijo, okolico ter odnose v njej (šola, razred, sodelovanje med ljudmi, družbe);

O: sooblikuje razredna pravila in jih spoštuje;

SC (3.3.3.2 | 3.3.3.1)

O: ozavešča pomen pravil, pravic in dolžnosti posameznika v skupnosti ter razvija razumevanje o posledicah nespoštovanja dogovorov;

SC (1.1.5.1 | 4.4.3.1)

I: seznanja se s pravili delovanja v digitalnem okolju;

SC (4.4.2.1)

O: razvija razumevanje pomena delitve dela, sodelovanja, spoštovanja v družini/razredu in razvija strpen odnos do raznolikih družinskih in drugih skupnosti;

SC (1.2.3.1 | 1.2.3.2)

I: raziskuje svojo vlogo in povezanost z lokalno skupnostjo skozi pogovor o dogodkih, interesih in vrednotah v skupnosti;

SC (3.1.4.1)

I: sodeluje v dejavnostih medgeneracijskega povezovanja;

SC (3.3.5.1 | 3.3.5.3)

O: spozna pestrost praznovanj doma in po svetu;

SC (1.2.3.1)

O: ob branju zemljevidov spozna Slovenijo in Madžarsko, poišče njuni glavni mesti ter ostale sosednje države Slovenije;

O: ob aktualnih dogodkih spozna državne simbole Slovenije in Madžarske (grb, zastava, himna, denarno enoto).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» **pojasni pomen dogovorjenih pravil (v družini, v razredu, na spletu);**

» **na primerih presodi posledice neupoštevanja pravil in predlaga drugačno ravnanje;**

» **utemelji razloge za povezovanje ljudi v skupnosti;**

- » predstavi svojo vlogo v različnih skupnostih in poveže svoje interese z delovanjem v družini/razredu/šoli/lokalni skupnosti;
- » **ob zemljevidu pokaže Slovenijo in Madžarsko;**
- » **pokaže države, ki mejijo na Slovenijo;**
- » **opiše državne simbole Slovenije.**

TERMINI

- razredno pravilo ◦ spoštovanje ◦ sodelovanje ◦ strpnost ◦ odgovornost ◦ Slovenija ◦ glavno mesto
- država ◦ grb ◦ zastava ◦ himna ◦ sosednja država ◦ Madžarska

OPIS TEME

Namen teme je razvijati časovne predstave, orientirati se v času, spoznavati osnove merjenja časa in uporabljati pripomočke za merjenje časa. Cilji so večinoma usmerjeni v spoznavanje lastne (otrokove) preteklosti in preteklosti prednikov ter v razvijanje odnosa do dediščine. Namen teme je razširiti razumevanje sveta s spoznavanjem človekovih dosežkov v preteklosti in sedanjosti (predvsem v bližnjem okolju), naučiti se prikazati časovne dogodke v času (in prostoru) in odkrivati preteklost.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri učencih prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja je zanimanje za preteklost usmerjeno na konkretne ljudi (preteklost njih samih, njihovih staršev, starih staršev) in preteklost kraja. Učenci spoznavajo življenje ljudi v preteklosti preko rezultatov njihovega dela, z neposrednim opazovanjem in primerjanjem starih in novih predmetov ter zgradb, s poslušanjem pripovedi, pesmi Dejavnosti potekajo na prostem oz. neposredno v okolju (obisk stare domačije, muzeja, pomembnih zgodovinskih stavb) ter v učilnici.

Predlogi za izvajanje dejavnosti po razredih so podani v didaktičnih priporočilih. Učenci prepoznajo spremembe v svojem kraju, jih primerjajo in vrednotijo na osnovi različnih virov (npr. fotografije, ogled filmov in posnetkov, pripovedovanja starejših oseb, šolska kronika). Predstave o času si oblikujejo glede na zaporedje in trajanje dogodkov, ki so jih sami doživeli (1. razred). Učenci prej razumejo dele dneva (jutro, dopoldan), kot dneve v tednu, prav tako prej razumejo pojem včeraj kot jutri (1. razred). Koledar učenci spoznavajo postopno, najbolj ob cikličnem spremljanju dogodkov v človekovem in družbenem življenju/okolju, pri tem sledijo življenjskemu ciklu človeka, lahko ga povežejo s spremembami v naravi. Razvijanje časovnih predstav se lahko poveže s prazničnim ciklom (prazniki skozi leto), kar učenci spremljajo (2. in 3. razred). Tako sistematično do tretjega razreda dobijo predstav o poteku in ponavljanju (praznikov, letnih časov, mesecev v letu, dni v tednu) skozi leto. Ko učenci te enakomerne spremembe ozavešajo, lahko postopno uvedemo merjenje časa in časovne enote (ura – 3. razred). Pri merjenju kratkotrajnih dogodkov učenci merijo čas trajanja nekega dogodka z različnimi urami.

Tema *čas* se povezuje s temami *prostor*, *skupnosti* ter *živa in neživa narava*. Prav tako je smiselno cilje in vsebine teme *čas* povezati s cilji drugih predmetov v prvem vzgojno-izobraževalnega obdobja (kot npr. potek dogodkov pri slovenščini, merjenje časa pri matematiki, ritem pri glasbeni umetnosti, merjenje časa pri športu, pri premagovanju ovir).

ČASOVNE PREDSTAVE

CILJI

Učenec:

- : razvija razumevanje preteklosti (osebnega razvoja, družine, preteklosti šole, bližnje okolice, izbranega kraja) in razlikuje preteklost od sedanjosti;
- : izdeluje časovne trakove in spozna časovni potek dogodkov/pojavov;
 SC (1.1.1.1)
- : opazuje in primerja spremembe (pri sebi, v razredu, v šoli, v okolju) skozi različna časovna obdobja;
- : spozna značilnosti življenjskih obdobj človeka (otročstvo, mladostništvo, odraslost, starost);
 SC (1.1.2.1)
- : uporablja in izdeluje urnik, koledar in model ure;
 SC (3.1.2.4)
- : spozna, da se letni časi, meseci v letu, dnevi v tednu ponavljajo;
- : deli časovne enote (leto na mesece, tedne, dni in dan na ure, ure na minute);
- : predvideva/ocenjuje in meri trajanje krajših dogodkov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » uredi in predstavi dogodke iz svojega življenja v ustreznem zaporedju na časovnem traku;
- » utemelji časovni potek dogodkov;
- » opiše spremembe v naravi/pojave na osnovi dolgotrajnega opazovanja (npr. letni časi);
- » opiše obdobja človekovega življenja in značilnosti posameznega obdobja;
- » meri trajanje dogodkov, odčitava čas in ustrezno uporabi : urnik, (1. razred), datum, koledar (2. razred), uro (analogno in digitalno) (3. razred).

TERMINI

- danes ○ jutri ○ včeraj ○ dan ○ teden ○ mesec ○ leto ○ letni čas ○ prestopno leto ○ datum ○ dopoldne
- opoldne ○ popoldne ○ zvečer ○ ponoči ○ podnevi ○ ura ○ minuta ○ urnik ○ koledar ○ zaporedje
- dogodkov ○ časovni trak ○ preteklost ○ sedanjost ○ prihodnost ○ otroštvo ○ mladostništvo ○ odraslost
- starost ○ jutro

DEDIŠČINA

CILJI

Učenec:

O: odkriva preteklost bližnje okolice s pomočjo različnih virov (materialnih, pisnih, ustnih idr.) in razvija pozitiven odnos do dediščine;

SC (1.1.4.1 | 1.3.2.1)

I: ob izbranih primerih odkriva pomen dediščine;

SC (1.3.2.1)

O: spoznava šege in navade ter naravno in kulturno dediščino domačega kraja;

SC (1.3.2.1 | 5.3.4.1)

I: odkriva in pojasnjuje, kako so izumi spremenili življenje ljudi;

O: spoznava in doživlja dneve v letu, ki imajo posebni pomen (osebni prazniki, izbrani državni prazniki, dela prosti dnevi).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše predmete, ki so v različnem času služili istemu namenu in pojasni razlike med temi predmeti;
- » zna pojasniti, kaj je nastalo prej, kaj kasneje ter opredeli spremembe;
- » predstavi izbrano ljudsko šego ali navado;
- » pojasni, v čem se življenje ljudi v preteklosti razlikuje od današnjega (in pri tem uporabi različne vire);
- » v koledarju poišče nekatere praznike in s svojimi besedami opiše njihov pomen;
- » predstavi izbrani praznik.

TERMINI

◦ dediščina ◦ praznik ◦ dela prost dan ◦ navada

PROSTOR

OBVEZNO

OPIS TEME

Namen teme je razvijati predstave v/o različnih prostorih/okoljih (z neposrednim opazovanjem, gibanjem in orientiranjem v njih) ter razvijati prostorsko razmišljanje. Ob kartografskem opismenjevanju in razvijanju orientacijskih spretnosti učenci raziskujejo ter skicirajo bližnjo okolico šole in s tem pridobivajo znanja, izkušnje in oblikujejo odnos do prostora.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učenci sistematično raziskujejo različne prostore (v šoli in zunaj nje) ter se seznanjajo z varnimi potmi v okolici šole. Prostorsko razmišljanje razvijajo z razumevanjem prostorske orientacije (kje je kaj), različnimi perspektivami (od spredaj, s strani, od zgoraj), opisovanjem okolice, uporabo peskovnika, izdelavo modelov, skic, branjem in uporabo enostavnih načrtov, zemljevidov in globusa. Pomemben del učenja se izvaja na prostem in predstavlja pridobivanje izkušenj o zanesljivih in nezanesljivih znakih za orientacijo, kar pripomore k razvoju njihovih spretnosti navigacije in varnega gibanja v prostoru.

PROSTORSKA ORIENTACIJA IN KARTOGRAFSKO OPISMENJEVANJE

CILJI

Učenec:

- razvija prostorske predstave v/o različnih prostorih (na prostem) z neposrednim opazovanjem, gibanjem in orientiranjem v njih;
- ! *na različne načine (makete, peskovnik) predstavlja različne prostore;*
- razlikuje zanesljive in nezanesljive vire za orientacijo;
- ! *opazuje predmete/okolico z različnih zornih kotov in izdeluje obris predmetov, skico/maketo predmetov/okolice;*
- spoznava in poimenuje različne pokrajinske značilnosti;
- spoznava različne načine upodabljanja površja (skice/satelitske posnetke/zemljevide/globus);

○: bere slikovne zemljevide;

SC (1.1.4.1)

I: na globusu spoznava kopno in vode ter poimenuje celine in oceane;

○: v okolici šole se orientira glede na glavne smeri neba;

○: spoznava naprave za določanje smeri neba.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » orientira se v razredu, šoli in okolici šole;
- » v naravi in z uporabo ustreznih pojmov razloži, kje se nahaja in kaj je v okolici;
- » na prostem pokaže in poimenuje glavne smeri neba;
- » ob opazovanju okolice **uporablja pojme**, povezane s pokrajinskimi značilnostmi (ravnina, hrib, gora, reka, njiva, travnik) (1. razred), ki jih poveže s slikovnimi simboli (2. razred) in branjem preprostega zemljevida (3. razred);
- » bere preproste skice in zemljevide za orientacijo v pokrajini.

TERMINI

○ zemljevid ○ skica ○ globus ○ kopno ○ svet ○ smeri neba (S, J, V, Z) ○ ravnina ○ vzpetina ○ grič ○ gričevje
 ○ hrib ○ hribovje ○ gora ○ gorovje ○ reka ○ potok ○ jezero ○ morje ○ cesta ○ železnica

ŽIVLJENJE V POKRAJINI

CILJI

Učenec:

I: spoznava značilnosti in spremembe v bližnji okolici (npr. raba tal, poselitev, pozidava) in njihov vpliv na življenje ljudi in drugih živih bitij;

SC (2.2.2.1 | 2.3.1.2)

O: opazuje in spoznava naselje, v katerem je šola in ga po izbranih značilnostih primerja z bližnjimi naselji;

O: opazuje napise, spomenike ipd. v okolici šole in spoznava njihov pomen;

SC (1.3.2.1)

O: spoznava različno velika naselja (velemestna, mestna, podeželska);

O: spoznava poklice v domačem kraju in okolici ter dela z orodji in pripomočki, ki se pri teh poklicih uporabljajo;

O: spoznava delo na kmetiji in tržnici ter pomen lokalno pridelane hrane in problematiko zavržene hrane;

SC (2.2.1.2)

O: s pomočjo slikovnega gradiva primerja domačo pokrajino z drugimi pokrajinami v Sloveniji ali po svetu ;

I: spoznava, kako potrošništvo vpliva na okolje in na posameznika.

SC (5.1.5.1 | 5.2.2.1 | 5.2.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» izpostavi podobnosti in razlike med domačo pokrajino in drugimi pokrajinami v Sloveniji ali po svetu;

» **prepozna in opiše naselja in neposeljena območja v okolici šole;**

» primerja mesto in podeželje;

» **predstavi izbrani poklic (delo, orodja) in življenje ljudi, ki ga opravljajo;**

» predstavi predloge za zmanjšanje količine zavržene hrane.

TERMINI

◦ mesto ◦ podeželje ◦ naselje ◦ poklic ◦ gozd ◦ polje ◦ njiva ◦ travnik ◦ sadovnjak ◦ vinograd ◦ pašnik
◦ kmetija ◦ tržnica ◦ varčevanje

MOBILNOST

CILJI

Učenec:

- : spozna pomen prometnih znakov (za pešce in kolesarje) v bližnji okolici in pomen upoštevanja pravil varnega ravnanja v prometu;
- : ozavešča nevarnosti v prometu v različnih situacijah (npr. vremenskih razmerah);
- : v prometu se uči pravil varne hoje (v skupini, pri prečkanju ceste) in pomena vidnosti v prometu;
SC (3.2.4.2)
- : spozna vrste prometnih sredstev, vzroke za potovanja in vplive prometa na okolje;
SC (2.2.1.2)
- : spozna hojo, kolesarjenje in javni potniški promet kot bolj trajnostne potovalne načine in jih promovira v svojih skupnostih.
SC (2.3.2.1 | 2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » razloži pomen prometnih znakov, pomembnih za pešca in kolesarja;
- » opiše svojo pot v šolo;
- » utemelji pomen upoštevanja prometnih pravil za varno udeležbo v prometu;
- » pojasni nevarnosti v različnih vremenskih razmerah v prometu;
- » pojasni, zakaj so nekatere poti bolj varne kot druge;
- » vrednoti upoštevanje pravil obnašanja ljudi v različnih prevoznih sredstvih;
- » poimenuje prometna sredstva in pojasni njihovo vlogo v prometu;
- » s primeri pojasni vplive prometa na okolje in predlaga bolj trajnostne načine mobilnosti.

TERMINI

- prometni znaki
- pešec
- kolesar
- varnost v prometu
- prevozna sredstva

ŽIVA IN NEŽIVA NARAVA

OBVEZNO

OPIS TEME

V okviru teme živa in neživa narava učenci z opazovanjem, raziskovanjem in praktičnimi dejavnostmi spoznavajo značilnosti narave ter vpliv človeka nanjo. Razvijajo razumevanje raznolikosti živih bitij, osnovnih značilnosti človeškega telesa, naravnih pojavov ter lastnosti materialov/snovi. Poseben poudarek je namenjen spodbujanju odgovornega odnosa do okolja in naravnih virov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

V temi živa in neživa narava učenci spoznavajo značilnosti svojega bližnjega okolja in z opazovanjem in primerjanjem živih bitij iz različnih življenjskih okolij razvijajo razumevanje raznolikosti narave. Pri spoznavanju človeškega telesa raziskujejo notranjo in zunanjo zgradbo telesa ter razvijajo zavest o zdravju in dobrobiti. Prav tako spoznavajo pomen odgovornega ravnanja z naravnimi viri. Učenci raziskujejo vpliv človekovega delovanja na naravo ter razmišljajo o načinih, kako varovati okolje in ohranjati naravne vire. Tema učencem omogoča raziskovanje naravnih pojavov, povezanih z gibanjem, svetlobo in zvokom. Posebna pozornost je namenjena zavedanju o vplivih svetlobnega in zvočnega onesnaženja na okolje in živa bitja. S praktičnimi dejavnostmi in raziskovalnimi metodami razvijajo svoje razumevanje naravnih pojavov in odgovoren odnos do okolja. Tema učence spodbuja k raziskovanju in spoznavanju značilnosti materialov/snovi v vsakdanjem življenju. S sistematičnim raziskovanjem lastnosti snovi v trdnem agregatnem stanju učenci spoznavajo osnovne korake učenja z raziskovanjem. Učenci spoznavajo piktograme za nevarne lastnosti snovi in se učijo ustreznega ravnanja z njimi.

SNOVI

CILJI

Učenec:

- rokuje z različnimi materiali/snovmi in jih med seboj primerja;
- odkriva, da so (uporabni) predmeti iz vsakdanjega okolja narejeni iz različnih materialov/snovi in materiale/snovi poimenuje;

I: uči se raziskovati lastnosti materialov/snovi, pri čemer spoznava korake raziskovanja (postavi raziskovalno vprašanje, napoveduje, načrtuje, izvede poskus, zbira podatke, sklepa in poroča o svojih ugotovitvah);

O: odkriva lastnosti materialov/snovi v trdnem agregatnem stanju (plovnost v vodi, topnost v vodi, hrapavost);

O: opazuje in ugotavlja, da različni dejavniki (npr. vremenski pojavi, svetloba, toplota ...) spremenijo lastnosti snovi;

O: ugotavlja, da se snovi v okolici pojavljajo v različnih (agregatnih) stanjih;

O: spoznava izbrane piktograme za nevarne lastnosti snovi (strupeno, vnetljivo, okolju nevarno) in ravnanje z njimi;

SC (3.2.4.2)

O: spoznava, zakaj je voda pomembna za življenje in kako z njo ravna (onesnaževanje voda in varčevanje z vodo);

SC (2.1.3.1)

O: uči se ustreznega ravnanja z odpadki.

SC (2.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » **prepozna, iz česa so narejeni predmeti v njegovem okolju;**
- » **razvrsti materiale/snovi po izbrani lastnosti/izbranem kriteriju;**
- » opiše spreminjanje nekaterih lastnosti snovi v vodi, na soncu, na zraku ali pri segrevanju;
- » **prepozna izbrane piktograme za nevarne lastnosti snovi, opiše njihov pomen in to poveže z ustreznim ravnanjem;**
- » **razloži, zakaj je voda pomembna za življenje;**
- » **navede primere, kako se z vodo varčuje in kaj lahko povzroči onesnaženje vode;**
- » opiše ustrezno ravnanje z odpadki.

TERMINI

- material ◦ snov ◦ predmet ◦ nevarne lastnosti snovi ◦ trdna snov ◦ hrapavost ◦ plovnost v vodi
- magnetne lastnosti ◦ strupeno ◦ vnetljivo ◦ okolju nevarno ◦ odpadek ◦ onesnaževanje vode

GIBANJE, SVETLOBA, ZVOK

CILJI

Učenec:

O: ob opazovanju in preizkušanju opisuje različne vrste gibanja kot posledico medsebojnega delovanja teles (delovanja sil na dotik in na daljavo);

I: raziskuje, kakšne sledi povzročajo različna gibanja;

O: usmerjeno raziskuje in ugotavlja, da svetila oddajo svetlobo in da telesa vidimo, ko so osvetljena ter raziskuje nastanek senc;

O: raziskuje nastanek zvoka in spozna njegove lastnosti;

O: spozna svetlobno in zvočno onesnaženje;

O: opazuje navidezno gibanje sonca na nebu in spozna nastanek dneva in noči.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» opiše različne vrste gibanja teles;

» pojasni, da se gibanje teles lahko povzroči z dotikom (npr. potisk predmeta z roko) ali na daljavo (npr. premik železnega predmeta s približevanjem magneta);

» opiše, da se telesa vidi, ko so osvetljena, in ponazori, kako za osvetljenim predmetom nastajajo sence;

» opiše lastnosti zvokov ter utemelji pomen zvoka zanj;

» poveže svetlobo/zvok z njunim pomenom za živa bitja ter s skrbjo za zdravje in čutila.

TERMINI

◦ gibanje ◦ svetloba ◦ senca ◦ zvok ◦ svetilo ◦ senca ◦ planet Zemlja ◦ gibanje sonca

POJAVI

CILJI

Učenec:

- opazuje in prepoznava spremembe v naravi v posameznem letnem času;
- opazuje in razlikuje vremenske pojave (npr. dež, sneg, toča, megla, veter);
- spozna vremenske piktograme za vremenska stanja, spremlja vreme in svoja opazovanja beleži v vremenski koledar;
- meri temperaturo zraka in količino padavin;
- !: spozna, da energijo lahko pridobi na različne načine (npr. s pomočjo vetra, vode, sonca);
- !: spozna, da neobnovljivi viri energije vplivajo na okolje in predlaga varčno rabo energije;
- SC (2.3.1.2)
- spozna pomen varnega ravnanja z električnimi napravami.
- SC (3.2.4.1 | 3.2.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » opiše spremembe v naravi v posameznem letnem času, na osnovi predhodnih opazovanj;
- » opiše vremenska stanja in jih prikaže z vremenskimi simboli;
- » predlaga načine za varčno rabo energije pri uporabi električnih naprav in pozna pravila za njihovo varno uporabo.

TERMINI

○ sončno ○ oblačno ○ deževno ○ vetrovno ○ dež ○ sneg ○ toča ○ megla ○ veter ○ poledica ○ temperatura zraka ○ električna naprava

ŽIVA BITJA

CILJI

Učenec:

- opazuje in opisuje značilnosti bližnjega okolja ter ločuje živo od neživega;
- opisuje in primerja živa bitja iz različnih življenjskih okolij;
- razvršča živa bitja v skupine po izbranem kriteriju;
- SC (1.1.2.2)
- I: *opazuje prilagoditve živih bitij na življenje v danem okolju;*
- opazuje in spozna, da vsa živa bitja rastejo, se razvijajo in imajo potomce;
- spozna, da živa bitja potrebujejo hrano za rast in razvoj ter gibanje;
- na primerih spozna, da živali hrano dobijo iz okolja in da se lahko hranijo z rastlinami, z drugimi živalmi ali obojim;
- z gojenjem rastlin in živali v živih kotičkih razvija odgovoren odnos do živih bitij in odkriva bistvene pogoje za življenje živali in rastlin;
- SC (2.1.2.1)
- opisuje zunanjo in notranjo zgradbo človeškega telesa;
- SC (1.1.1.1 | 1.1.2.2)
- ob opazovanju in raziskovanju lastnega telesa in ob modelu spozna zunanje in notranje dele telesa ter njihovo funkcijo;
- raziskuje dražljaje iz okolja in spozna čutila;
- razvija skrb za zdravje in razumevanje pomena zdravja;
- SC (3.2.2.1 | 3.2.2.2 | 3.2.3.1)
- spozna pogoste bolezni in različne načine preprečevanja bolezni;
- SC (3.2.4.1 | 3.2.4.2)
- spozna, kako delovanje človeka vpliva na naravo in kako lahko prispeva k varovanju narave.
- SC (2.2.1.1 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » ločuje živo od neživega in opredeli razliko med živo in neživo naravo;
- » opiše živa bitja in jih uvršča v ustrezno življenjsko okolje;

- » prepozna nekaj tipičnih živih bitij iz bližnjega okolja;
- » razvršča živa bitja;
- » razloži pomen hrane za živa bitja in pojasni, kako so živa bitja zaradi hrane med seboj povezana.;
- » ob uporabi ustreznih pojmov opiše, kako živa bitja rastejo in se razvijajo;
- » **opiše podobnosti in razlike med starši in potomci živih bitij;**
- » **poimenuje zunanje in notranje dele telesa;**
- » **pojasni, zakaj imamo posamezne dele telesa;**
- » pozna čutila in opiše njihov pomen;
- » **pojasni, kaj omogoča rast, razvoj in ohranjanje zdravja (zdrav način prehranjevanja, gibanje, počitek);**
- » opiše osnovne preventivne ukrepe za zaščito pred boleznimi in poškodbami;
- » **opiše, kako je človek povezan z naravo in predstavi načine, kako lahko sam prispeva k ohranjanju narave.**

TERMINI

◦ življenjska okolja ◦ življenjski krog ◦ rojstvo ◦ rast ◦ razvoj ◦ smrt ◦ človeško telo ◦ zunanji in notranji deli telesa ◦ čutila ◦ potomec ◦ bolezen ◦ zdravje ◦ varovanje narave

ROČNA DELA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema se osredotoča na razvijanje ročnih spretnosti in osnovnih tehniških veščin pri izdelovanju izdelkov. Učenci se z razstavljanjem in sestavljanjem preprostih tehniških relevantnih igrač učijo spoznavati namen posameznih sestavnih delov in njihovo delovanje na osnovi namena igrače. Spoznavajo pomen urejenega delovnega okolja in se naučijo vzdrževati red ter pravilno in varno ravnati z orodji in pripomočki. Učenci razlikujejo med različnimi materiali, orodji in z njimi povezanimi tehnološkimi postopki obdelave. Izdelke izdelujejo vodeno po danem načrtu in ugotavljajo učinkovitost obdelovalnih postopkov. Načrtujejo preskušanje izdelka, določajo njihov osnovni namen in uporabnost ter povezujejo lastnosti materialov z ustreznostjo za izdelavo izdelkov. Z racionalizacijo uporabe materialov razvijajo tehniško ustvarjalnost.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Z razstavljanjem in sestavljanjem preprostih tehniških igrač/izdelkov učenci usvajajo razumevanje, kako posamezni sestavni deli prispevajo k osnovnem delovanju igrače kot celote. Ob tem razvijajo razumevanje namena posameznih sestavnih delov in njihove medsebojne povezanosti, kar jim bo kasneje olajšalo izdelovanje in načrtovanje preskušanja izdelkov. Z uporabo preprostih igrač/izdelkov učitelj usmerja razmišljanje učencev o potrebi po izdelku v vsakdanjem življenju.

Z raziskovanjem materialov bodo spoznavali različne vrste materialov in njihove tehnološke lastnosti. Učenci povezujejo osnovni namen izdelkov s potrebami vsakdanjega življenja, ki jih ti izdelki lahko zadovoljijo ter spoznavajo načine njihove uporabe. S sledenjem že oblikovanemu načrtu bodo spoznavali in usvajali tehnološke postopke obdelave (rezanje, odrezovanje, spajanje in preoblikovanje) in pri tem razvijali natančnost. Po izdelavi izdelka ga bodo učenci tudi preizkusili in ugotovili, ali zagotavlja zahtevano osnovno delovanje. Pri izdelavi izdelkov se učenci učijo upoštevanja pravil varnega dela (priprava delovnega prostora, materiala, orodij, pripomočkov ter zaščitnih sredstev: halja predpasnik, kapa ali elastika, zaščitnih rokavic, očal). Ob izdelovanju izdelkov učenci razvijajo zmožnost razlikovanja med bolj in manj primerno izbiro orodja in z njim povezanim tehnološkim postopkom obdelave. Ob izdelavi izdelkov nastanejo odpadki, med katerimi učenci presojujejo glede na možnost ponovne uporabe, s čimer se usmerja učence v odgovorno ravnanje z odpadki. Načrtovanje preskušanja izdelanih izdelkov spodbuja učence k iskanju novih, ustvarjalnih načinov in s tem razvijanje miselnih procesov reševanja problemov.

ROČNA DELA

CILJI

Učenec:

○: razvija ročne spretnosti;

I: z razstavljanjem in sestavljanjem preproste tehniške igrače spozna vlogo posameznih sestavnih delov in osnovni namen celote;

○: uči se organizirati delo in delovno mesto ter spozna pravila varnega dela z orodji in pripomočki;

I: zazna potrebo po izdelku, ki ga bo koristno uporabil v vsakdanjem življenju;

SC (5.1.1.1)

○: ugotavlja, zakaj je izdelek potreben, in določa, kdo ga bo uporabljal;

○: s preskušanjem materialov spozna njihove lastnosti (mehanske in tehnološke) in jih povezuje z ustreznostjo za izdelovanje posameznih izdelkov;

SC (5.2.3.1)

○: vodeno izdeluje izdelke po danem načrtu iz različnih materialov in z različnimi obdelovalnimi postopki (preoblikovanje, rezanje, odrezovanje, lepljenje);

○: izdeluje izdelek, ga preskuša in vrednoti;

SC (5.2.5.2 | 5.3.5.1)

○: razvija natančnost, vztrajnost, ustvarjalnost;

SC (5.1.2.1)

○: z izdelovanjem izdelkov ugotavlja učinkovitejši (enostavnejši/natančnejši/bolj ekonomičen) način obdelovanja materiala.

SC (5.2.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » pozna pravila za varno delo ter jih upošteva;
- » natančno vodeno izdelava izdelek;
- » predstavi izdelek in opiše postopek izdelave;
- » vrednoti izdelek po vnaprej znanih kriterijih;
- » predlaga izboljšave izdelka.

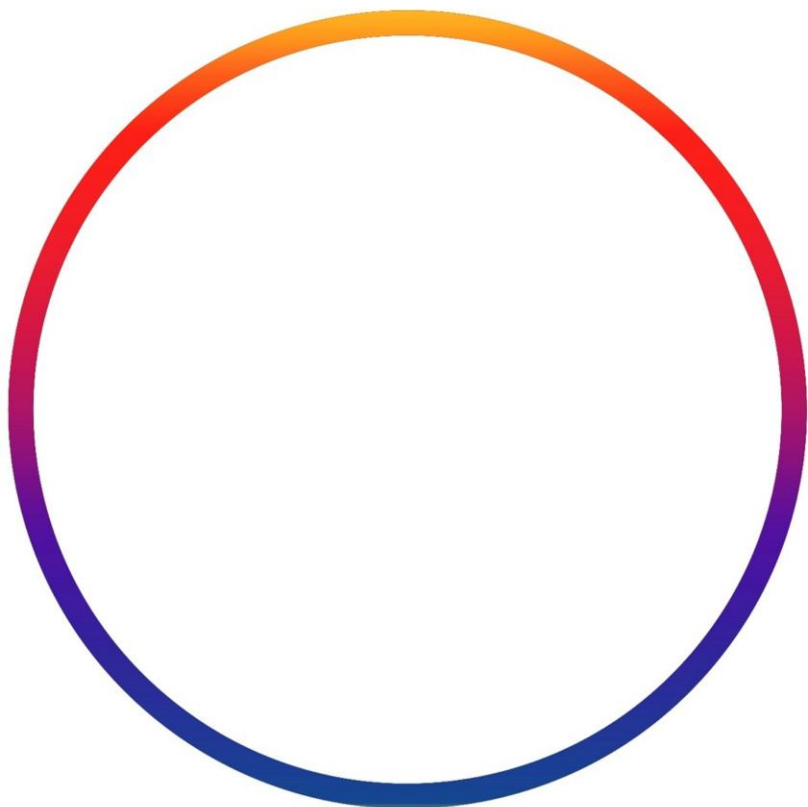
TERMINI

◦ orodje ◦ material ◦ izdelek ◦ načrt ◦ postopek

ŠPORT

PRVO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema gibalna učinkovitost in gibalno znanje opredeljuje, katere cilje na omenjenih področjih naj učenec doseže ob koncu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja.

Gibalna učinkovitost predstavlja cilje, z doseganjem katerih učenec razvija in ohranja svoje gibalne in funkcionalne sposobnosti (koordinacija, ravnotežje, moč, gibljivost, hitrost, natančnost, vzdržljivost). Tako lahko različne gibalne naloge izvaja učinkoviteje, bolj ekonomično in z manj napora. Višja raven gibalne učinkovitosti učencu omogoča višjo kvaliteto gibanja ter doseganje boljših rezultatov. Pozitivna gibalna/športna izkušnja ga motivira za vključevanje v šport in vodi v trajno povezanost s športom.

Gibalno znanje opredeljuje, katero in kako kakovostno gibalno znanje naj učenec usvoji. Z doseganjem ciljev gibalnega znanja usvaja znanje za kakovostno in učinkovito izvedbo/povezavo gibalnih vzorcev, spretnosti in nalog. Proces učenja poteka s spoznavanjem, ponavljanjem, utrjevanjem, spremljanjem napredka in vrednotenjem izvedbe gibalnih nalog in igralnih situacij.

Namen teme je razvoj in ohranjanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti učencev ter usvajanje gibalnega/športnega znanja. Z doseganjem ciljev in standardov znanja se učenec seznanja z ustreznimi pristopi ter na njemu prilagojen način razvija in ohranja gibalne in funkcionalne sposobnosti, kar vodi v dvig njegove splošne gibalne učinkovitosti. Učenec je uspešen, ko v skladu s svojo gibalno učinkovitostjo usvoji ustrezno kakovost izvajanja gibalnih vzorcev.

Učitelj vsako leto načrtno spremlja napredovanje znanja učencev in rezultate njihove gibalne učinkovitosti v primerjavi z vrednostmi vrstnikov v populaciji in to upošteva pri načrtovanju pouka.

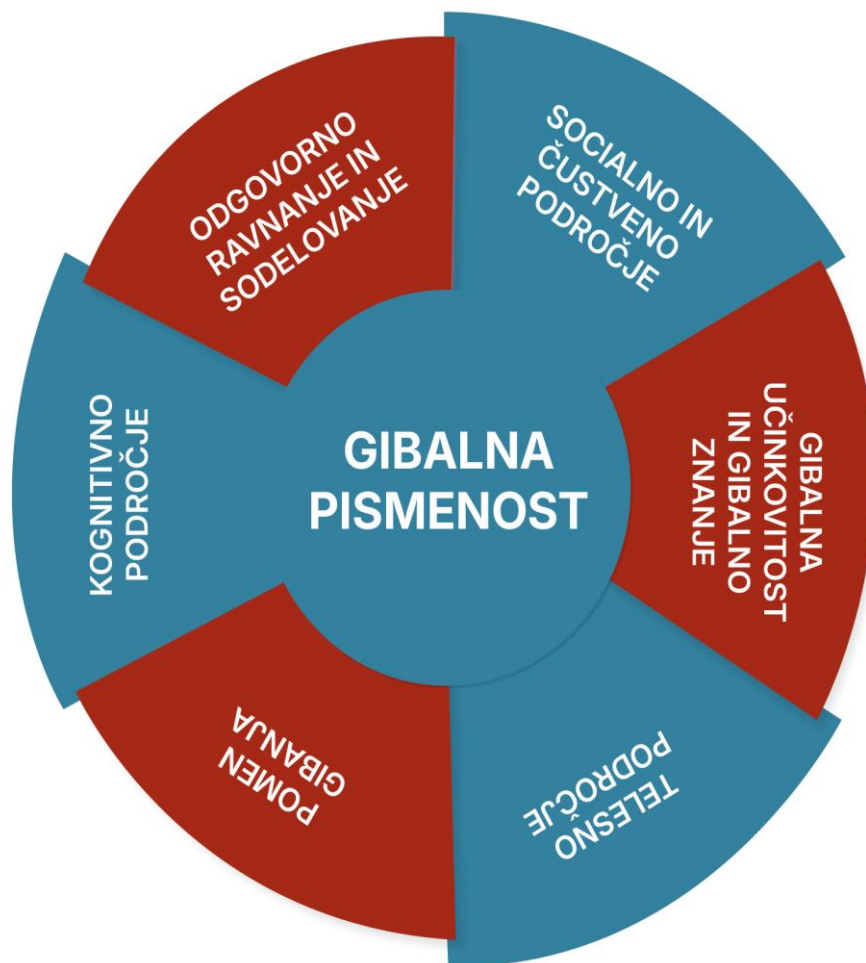
Gibalna učinkovitost in gibalno znanje je ena izmed treh enakovrednih tem, s katerimi učenec razvija gibalno pismenost. Za vsestranski razvoj učenca je pomembno, da se cilji te teme uresničujejo v povezavi in vzporedno s cilji drugih dveh tem: **Pomen gibanja** ter **Odgovorno ravnanje in sodelovanje**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Cilji teme **Gibalna učinkovitost in gibalno znanje** so razdeljeni v štiri skupine ciljev, ki spodbujajo prenos znanja in spretnosti:

- » osnove gibanja,
- » elementarne igre,

- » ustvarjalne in ritmične gibalne dejavnosti,
- » gibalne dejavnosti v naravnem in grajenem okolju (npr. plavanje, pohodništvo, drsanje, smučanje itd.).

Slika 1: Struktura tem učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje za predmet šport med gradniki gibalne pismenosti

Cilji teme so usmerjeni v razvoj, sistematično spremljanje in vrednotenje gibalnih in funkcionalne sposobnosti učenca, pravilno in varno izvajanje vaj ter nalog, ki podpirajo zdrav telesni in gibalni razvoj ter vplivajo na učinkovitost in kakovost gibanja ter učenje zahtevnejših gibalnih spretnosti in reševanje gibalnih izzivov. V temo so vključeni tudi cilji, z doseganjem katerih učenec spoznava ustrezne pristope h gibalni/športni vadbi ter ozavešča doživljanje lastnega napora med izvajanjem gibalne/športne dejavnosti oziroma vadbe. Gibalno učinkovit učenec z več usvojenega znanja, bo pri gibanju in v športu uspešnejši, kar bo pozitivno vplivalo na ohranjanje naravne potrebe po gibanju in na prijetno doživljanje športa.

Pri doseganju ciljev 1. teme je učenec uspešen, ko v okviru svoje gibalne učinkovitosti nadgradi svoje gibalno ter športno znanje in ga uporabi v gibalni ali igralni situaciji.

Cilji predmeta šport v prvo vzgojno-izobraževalnem obdobju naj se smiselno medpredmetno povezujejo, dopolnjujejo in nadgrajujejo s športnimi vsebinami v razširjenem programu osnovne šole in Interesnimi programi športa otrok in mladine.

Gibalna pismenost

Učenca sistematično vključujemo v proces usvajanja in doseganja gibalne pismenosti, kot ene ključnih razvojnih nalog.

Struktura učnega načrta za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje za predmet se skozi 3 teme prepleta s področji razvoja gibalne pismenosti:

- » gibalna učinkovitost in gibalno znanje,
- » pomen gibanja,
- » odgovorno ravnanje in sodelovanje.

Gibalna pismenost posameznika je podlaga za usvajanje veščin posameznih športnih panog in disciplin ter rednega športnega udejstvovanja. Vsebine predmeta, ob upoštevanju prirojenih telesnih značilnosti in gibalnih potencialov, otroku ponujajo številne priložnosti za razvijanje in ohranjanje kakovostnih gibalnih izkušenj, gibalne raznovrstnosti in veščin športnih panog.

Obvezujoča navodila za učitelje

Učni načrt predmeta šport je temeljni dokument načrtovanja, poučevanja in vrednotenja znanja. Učno ciljna naravnost in izbirnost dopuščata avtonomijo šoli in učitelju a hkrati od njiju zahteva odgovornosti za ustrezno izbiro vsebin, učnih metod in oblik, organizacijskih pristopov ter načinov preverjanja standardov doseženega znanja učenca.

V procesu pouka športa je potrebno upoštevati predpisana normativna izhodišča ter poskrbeti za varnost pri vseh organizacijskih oblikah pouka. Šola ob rednih urah pouka vsako leto organizira tudi 5 športnih dni, ki praviloma trajajo po pet pedagoških ur.

GIBALNE/ŠPORTNE DEJAVNOSTI V OBVEZNEM PROGRAMU

redni pouk športa z 20-urnim tečajem plavanja v 2. ali 3. razredu	obvezno za vse učence
športni dnevi (pet na leto)*	

*Priporočljivo je, da večina športnih dni poteka v naravi ter vključuje intenzivnejše gibalne/športne dejavnosti, ki niso izvedljive med rednim poukom športa. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju imajo prednost gibalne/športne dejavnosti v avtentičnih situacijah, pri čemer je poudarjeno sodelovanje v skupini oz. npr. v moderirani igri.

Na športnem dnevu je mogoče ponuditi več različnih dejavnosti glede na interese, znanje in sposobnosti učencev, možnost okolja in vremenske razmere. Pomembno je, da so na športnih dnevih dejavni vsi učenci in da je športni dan zanje prijetno doživetje.

OSNOVE GIBANJA

CILJI

Učenec:

○: razvija gibalne in funkcionalne sposobnosti do stopnje, ki mu omogoča učinkovito izvedbo gibalnih nalog, reševanje gibalnih izzivov in igralnih situacij;

SC (3.1.3.2 | 5.1.2.1 | 3.1.3.3)

○: izvaja gibalne dejavnosti v zmerni do visoki intenzivnosti;

SC (3.2.1.3)

○: spoznava in izvaja gibalne dejavnosti, vaje za ogrevanje, umirjanje in sproščanje;

SC (3.2.1.3)

○: preizkuša se v različnih gibalnih dejavnostih, tudi tveganih, in s tem ugotavlja svoje zmožnosti;

SC (3.1.2.3)

○: uči se nadzora nad lastnim telesom in gibanja v različnih smereh, ravneh in okoli različnih osi;

SC (3.1.1.1)

○: usvaja temeljne gibalne vzorce, v različnih položajih, smereh in ravneh, v različnih pogojih in kombinacijah;

SC (3.2.4.1)

○: spremlja svojo gibalno učinkovitost in jo izboljšuje za učinkovito reševanje gibalnih izzivov in igralnih situacij;

SC (5.1.1.1 | 3.1.3.2)

○: uči se varno doskočiti, tudi v globino;

○: rešuje gibalne situacije in izzive na ustvarjalen način in išče svojo rešitev;

SC (3.1.4.1 | 5.1.2.1)

○: spoznava in izvaja gibalne naloge z različnimi športnimi pripomočki in orodji.

SC (3.1.4.1 | 1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Skladno s svojo gibalno učinkovitostjo:

- » poveže različne temeljne gibalne vzorce med seboj in z njimi učinkovito premaga ovire;
- » pravilno izvede vaje za ogrevanje;
- » teče v pogovornem tempu (tudi dlje časa) in šprintu, pri čemer uporabi visoki štart;
- » se odrine sonožno pri skokih z mesta in enonožno pri skokih z zaletom (v daljino in višino);
- » vrže pripomoček (npr. žogico, žvižgača ipd.) z mesta.

Temeljne gibalne vzorce pokaže tako, da nadzorovano in koordinirano:

- » se plazi in lazi po različnih površinah in orodjih;
- » pleza po različnih plezalih;
- » ritmično preskakuje kolebnico;
- » izvede gibanje v različnih ravninah in okoli različnih osi (preval naprej in nazaj v prilagojenih pogojih, stoja na lopaticah);
- » na ožji površini (klop, nizka gred) prikaže hojo naprej in nazaj, skok, sonožni obrat za 180°;
- » naskoči na večnamensko blazino/skrinjo/kozy v oporo klečno/čepno;
- » varno doskoči v globino.

TERMINI

- stoja ◦ razkorak ◦ čep ◦ klek ◦ sed ◦ leža ◦ predklon ◦ odklon ◦ zaklon ◦ preskok ◦ skok v globino
- enonožni odriv ◦ sonožni odriv ◦ vrsta ◦ kolona ◦ skupina ◦ razovka ◦ stoja na lopaticah ◦ preval
- enoročno ◦ soročno ◦ šprint ◦ štart ◦ cilj ◦ zalet ◦ razdalja ◦ telesna drža ◦ hoja ◦ tek ◦ skok ◦ plezanje
- met ◦ kotaljenje ◦ obrat

ELEMENTARNE IGRE

CILJI

Učenec:

○: sodeluje v elementarnih igrah;

SC (5.3.4.1 | 3.3.3.2)

○: vključuje se v igre z različnimi žogami, loparji in drugimi pripomočki;

SC (5.3.4.1)

○: razvija ustvarjalnost v igri;

SC (1.3.4.2 | 5.1.2.1)

○: spoznava in razvija lastne igralne strategije.

SC (3.1.4.1 | 5.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

V elementarnih igrah nadzorovano in koordinirano:

- » vodi, poda, sprejme in zaustavi žogo z dominantno in nedominantno roko in nogo ter s palico;
- » soročno vrže žogo izpred prsi v daljino;
- » vrže žogo in različne pripomočke v daljino z zadevanjem cilja;
- » odbija balon ali lahko žogo;
- » odbija žogico ali balon z loparjem, tudi z zadevanjem cilja.

TERMINI

◦ lovljenje ◦ vodenje ◦ podaja ◦ odboj ◦ ujet ◦ zadet ◦ izpadel ◦ prestop ◦ igralno polje ◦ žoga zunaj igrišča

USTVARJALNE IN RITMIČNE GIBALNE DEJAVNOSTI

CILJI

Učenec:

○: usklajuje gibanje z ritmom;

SC (3.1.1.1)

○: zaznava, posnema in ustvarja gibalno-ritmični vzorec ob različnih glasovnih in glasbenih spremljavah, sam ali v skupini, ob enakomernem in sestavljenem ritmu v različnih tempih;

SC (3.1.4.1 | 3.3.1.1 | 1.3.3.1)

○: z ustvarjalnim gibom izraža lastna čustva in ideje;

SC (3.1.1.1 | 1.3.4.2)

○: uči se otroških in ljudskih plesov ob glasbeni ali pevski spremljavi.

SC (1.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» ponovi/ustvari lastno zaporedje gibov z ali brez uporabe pripomočkov.

Zapleše otroški in ljudski ples ter pri tem izkaže:

» zaporedje korakov, držo telesa in ostalih gibov ob upoštevanju glasbene/zvočne spremljave/podlage;

» usklajenost s skupino ali v paru.

TERMINI

○ plesni korak ○ ritem ○ otroški ples ○ ljudski ples

GIBALNE DEJAVNOSTI V NARAVNEM IN GRAJENEM OKOLJU

CILJI

Učenec:

○: rešuje in izvaja gibalne naloge/izzive v naravnem okolju, se prilagaja različnim podlagam (npr. gozdna pot, led, sneg, voda), opremi (npr. smuči, kolo, drsalke) in vremenskim razmeram;

SC (2.1.3.1 | 3.2.1.3)

○: se prilagaja na vodo, izvaja različne oblike skokov na noge v vodo in se uči izbrane plavalne tehnike;

○: izvaja dlje časa trajajočo gibalno dejavnost v naravi in grajenih okoljih tudi z uporabo orientacijskih spretnosti in po označenih poteh.

SC (3.1.3.3 | 3.2.4.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» izkaže znanje prilagojenosti na vodo;

» preplava 15 m/v izbrani plavalni tehniki preplava 25 m ali več;

» prehodi daljšo pot, tudi navkreber, z vmesnimi postanki po označeni poti.

TERMINI

○ drsenje ○ zaveslaj ○ udarec ○ markacija

POMEN GIBANJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema Pomen gibanja dopolnjuje in osmisli razumevanje teme Gibalna učinkovitost in gibalno znanje. Učenec ob izvajanju gibalnih/športnih dejavnosti pridobiva pomembne informacije, ki mu pomagajo razumeti širši kontekst gibanja ter njegovega vpliva na zdravje in dobrobit.

Namen teme je spodbujanje učenja z razumevanjem. Cilji so usmerjeni v spoznavanje:

- športnega izrazoslovja, pravil in upoštevanje navodil,
- poteka učne ure športa (vadbe),
- spremljanje gibalne učinkovitosti.

Učitelj cilje teme pomen gibanja načrtno vplete v pouk športa tako, da z njimi razloži, pojasni, podkrepi in osmisli izvajanje in izvedbo praktičnih dejavnosti.

Pomen gibanja je ena izmed treh enakovrednih tem skozi katero učenec razvija gibalno pismenost. Za vsestranski razvoj učenca je pomembno, da se cilji te teme uresničujejo v povezavi in vzporedno s cilji drugih dveh tem: **Gibalna učinkovitost in gibalno znanje** ter **Odgovorno ravnanje in sodelovanje**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Cilji te teme so usmerjeni v usvajanje teoretičnih vsebin, ki učencu omogočajo vključevanje v različne športne dejavnosti (športno izrazoslovje, pravila, sodniški znaki, uporaba naprav ...). Usmerjajo ga v spremljanje in analizo svojih dosežkov (v gibalni učinkovitosti in znanju) ter iskanje priložnosti za napredek. Poučijo ga o delovanju telesa in spodbujajo k raziskovanju odzivov telesa na napor ter vplivu gibalne/športne vadbe na gibalno učinkovitost, zdravje in dobro počutje. Spodbujajo ga k zdravemu življenjskemu slogu (redno in dovolj intenzivno gibanje, uravnoteženo prehranjevanje, dovolj spanja).

K celostnemu razumevanju športa in njegovih učinkov pripomore tudi povezovanje z cilji in vsebinami drugih predmetov in skupnimi cilji področij.

POMEN GIBANJA

CILJI

Učenec:

○: spoznava izraze za različne položaje in gibe telesa, športna orodja in pripomočke ter nekatere organizacijske oblike;

SC (1.1.2.1 | 1.1.2.2)

○: navaja se na upoštevanje navodil in pravil iger in se aktivno odziva na dogajanje;

SC (3.3.4.3)

○: spoznava dele učne ure (ogrevanje, osrednja gibalna dejavnost, umirjanje), njihovo zaporedje in pomen;

SC (3.2.3.2)

○: spoznava, kaj zmore in česa še ne; se uči postavljati enostavnejše cilje v povezavi s svojo gibalno učinkovitostjo in pri tem spremlja svoj napredek in počutje.

SC (3.1.3.2 | 5.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » upošteva izraze povezane s položajem telesa in s smerjo gibanja v prostoru, prepozna športne pripomočke;
- » igra po pravilih igre;
- » razloži pomen ogrevanja in redne gibalne dejavnosti.

TERMINI

- ogrevanje ◦ umirjanje ◦ športna oprema ◦ športni pripomočki ◦ športna orodja ◦ pravila ◦ poligon
- štafeta ◦ igra ◦ vadba po postajah

ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

V okviru teme Odgovorno ravnanje in sodelovanje učenci skozi različne gibalne/športne dejavnosti razvijajo pomembne osebne lastnosti ter veščine sodelovanja in odgovornega ravnanja. To jim omogoča varno, uspešno, predvsem pa prijetno doživljanje gibanja in športa.

Namen teme je ustvarjanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki je ključno za uspešno učenje in razvoj potencialov, v katerem učenci:

- spoznajo pomen varne gibalne/športne vadbe,
- dosejajo zastavljene cilje s trudom in vztrajnostjo,
- prepoznajo napor kot pomemben dejavnik napredka,
- skozi poskuse in napake pridobivajo nove izkušnje in znanje,
- pri dejavnostih v naravi oblikujejo odnos do narave in okolja kot posebne vrednote,
- razvijajo strpnost in sprejema različnost in ozavešča pozitivne učinke gibanja.

Odgovorno ravnanje in sodelovanje je ena izmed treh enakovrednih tem, s katerimi učenci razvijajo gibalno pismenost. Za vsestranski razvoj učencev je pomembno, da se cilji te teme uresničujejo v povezavi in vzporedno s cilji drugih dveh tem: **Gibalna učinkovitost in gibalno znanje** ter **Pomen gibanja**.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Z usvajanjem ciljev te teme učenci razvijajo osebne lastnosti, veščine sodelovanja in komuniciranja. Učijo se strpnosti, sprejemanja različnosti in odgovornega ter spoštljivega ravnanja. Spoznava pomen varne športne vadbe, pri dejavnostih v naravi oblikuje odnos do narave in okolja kot posebne vrednote. Skozi različne gibalne izkušnje premagujejo negotovost, strah in morebitne neuspehe ter preizkuša svoje zmožnosti. Ob doseženih ciljnih razvijajo občutek zadovoljstva.

Učitelj cilje teme Odgovorno ravnanje in sodelovanje vplete v pouk z različnimi didaktičnimi strategijami. Učencem omogoči učenje in ravnanje v avtentičnih okoliščinah.

Učni predmet šport spodbuja redno gibalno/športno dejavnost in ima pomembno doživljajsko vrednost, saj

- » vpliva na zdrav in optimalen razvoj,
- » spodbuja k doseganju boljših učnih uspehov,
- » kompenzira negativne učinke gibalne nedejavnosti in psihičnih obremenitev,
- » ozavešča o zdravih življenjskih navadah.

V procesu pouka športa je treba upoštevati predpisana normativna izhodišča ter poskrbeti za varnost pri vseh organizacijskih oblikah pouka.

Osebna in druga športna oprema

Učenci morajo pri pouku športa uporabljati ustrezno osebno športno opremo (udobna, čista in zračna športna oblačila ter ndrseča obutev), ki jim omogoča sproščeno in varno sodelovanje in ob tem spoznavajo osnovne higienske navade (redna uporaba športne opreme, pomen preoblačenje pred in po končanju vadbe).

Učenci pri gibalnih/športnih dejavnosti uporabljajo ustrezno in vzdrževano drugo športno opremo: npr. čelada, ščitniki, drsalke, rolerji, smuči.

Učitelj uporablja ustrezno športno opremo in učence podpira s svojim zgledom.

Ustrezna osebna športna oprema in varnostna pravila so na predlog aktiv športa opredeljena v šolskem hišnem redu.

Skrb za varnost učencev

Pri športu je treba posebno skrb nameniti varnosti. Učitelj mora upoštevati naslednja izhodišča:

- » spoštovanje normativnih izhodišč veljavne zakonodaje (velikost vadbene skupine, spremstvo učencev izven šolskega prostora, normativi pri gibalnih/športnih dejavnostih zunaj šolske telovadnice),
- » priprava varnega vadbenega prostora,
- » uporaba vzdrževanih in varnih orodij in pripomočkov,
- » doslednost pri uporabi ustrezne osebne in druge športne opreme učiteljev in učencev,
- » upoštevanje vremenskih razmer,
- » izpeljava vseh delov učne ure (uvodni, glavni in zaključni del ure),
- » prilagajanje vsebin, didaktičnih strategij, organizacije in zahtevnosti pouka sposobnostim in predznanju učencev,
- » podajanje gibalnih/športnih vsebin, ki učencem omogočajo usvajanje znanj, varno sodelovanje in raziskovanje meja svojih zmožnosti (npr. varno padanje, hitro in spretno vstajanje) in preizkušanje v različnih gibalnih/športnih dejavnostih, tudi tveganih,
- » zagotavljanje varovanja in pomoči ter upoštevanje načel varnosti pri športnih dejavnostih (gimnastika, elementarne igre, pohodništvo, plavanje, smučanje ...).

Prostori, orodje in oprema morajo ustrezati varnostnim in higienskimi načelom. V telovadnici in v neposredni bližini drugih vadbenih prostorov morajo biti nameščene omarice prve pomoči ali zagotovljene torbe prve pomoči. V primeru poškodbe se ravna po protokolu in zapiše zapisnik.

ODGOVORNO RAVNANJE IN SODELOVANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija samozavest, zaupanje vase, empatijo, odločnost, borbenost, vztrajnost idr.;

SC (3.1.2.2 | 5.2.2.2)

○: uči se sodelovanja v skupini in športnega obnašanja (fair play): medsebojna pomoč, zdrava tekmovalnost, športno navijanje, odgovornost, dogovori, sprejemanje različnosti idr.;

SC (3.3.4.1 | 5.3.4.1 | 1.1.5.1)

○: uči se pravil in odgovornega gibanja in ravnanja v naravnem in grajenem okolju (trajnostno naravnano) ter pri tem upošteva higienska pravila;

SC (3.2.4.2 | 2.3.2.1)

○: uči se upoštevati navodila za varno izvajanje gibalnih dejavnosti ter skrbi za lastno varnost in varnost drugih;

SC (3.2.4.2 | 3.2.4.1)

○: seznanja se s primerno osebno športno opremo glede na športno dejavnost, različne vremenske razmere in okolje ter se navaja skrbeti za osebno higieno;

SC (3.2.4.2 | 3.2.4.1)

○: uči se vzpostavljati dotik in varen kontakt pri gibalnih dejavnostih;

SC (3.3.1.1 | 3.3.4.2)

○: spoznava gibalno dejavnost kot vir dobrega počutja, zadovoljstva in veselja;

SC (3.2.1.1 | 5.2.2.2)

○: ozavešča sprostitveni vpliv gibanja in umirjanja;

SC (3.2.3.1 | 3.2.3.2)

○: med gibalnimi dejavnostmi razvija sposobnost ocene tveganja (presodi/oceni višino, globino, razdaljo, oviro, podlago, hitrost idr.);

SC (3.2.4.2 | 5.3.3.2)

○: razvija samostojnost in ustvarjalnost pri reševanju gibalnih situacij in izzivov.

SC (1.3.4.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» sodeluje v elementarnih igrah skladno s pravili športnega obnašanja;

» upošteva pravila varnosti v naravnem in grajenem okolju;

» pozna primerno osebno športno opremo za izbrano gibalno/športno dejavnost.

TERMINI

◦ navijanje ◦ varnost ◦ nevarnost ◦ vztrajnost ◦ dobro počutje ◦ spoštovanje ◦ športno obnašanje (fair play)

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

SLOVENŠČINA

OPISMENJEVANJE

- » Černe, T. (2024). *Razumeti disleksijo, disortografijo in disgrafijo: strokovni napotki za učitelje, vzgojitelje, specialne in rehabilitacijske pedagoge, druge strokovne delavce ter študente pedagoških študijskih smeri*. Ljubljana, Rokus Klett.
- » Marjanovič Umek, L., Fekonja, U., & Hacin Beyazoglu, K. (2020). *Zgodnja pismenost otrok: razvoj, spremljanje in spodbujanje* (1. e-izd.). Znanstvena založba Filozofske fakultete.

PREDOPISMENJEVANJE

- » Ozbič, M. (2022). *Desno, levo, gor in dol: zbirka manj in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru*. Raven 1. Trst: Mladika.
- » Ozbič, M. (2022). *Desno, levo, gor in dol: zbirka manj in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru*. Raven 2. Trst: Mladika.
- » Ozbič, M. (2022). *Desno, levo, gor in dol: zbirka manj in bolj resnih čečkarij in vzorcev za uspešno ter ustrezno načrtovanje giba ob uporabi pisala ali prsta v dvodimenzionalnem prostoru*. Raven 3. Trst: Mladika.
- » Perčič, S., Bukavec, S. in Ozbič, M. (2023). V svetu glasov: vaje fonološkega zavedanja. Trst: Mladika.
- » Ropič Kop, M. (2019). Zmožnost učencev 1. razreda v zavedanju začetnega in končnega glasu v besedi = The ability of first grade pupils in awareness of the initial and the final sound in a word. *Vloga predmetnih didaktik za kompetence prihodnosti: zbornik povzetkov*, 257–258.
- » Ropič Kop, M. (2017). Razvoj določenih ravni glasovnega zavedanja v predšolskem obdobju. V *Bralna pismenost v predšolski vzgoji in izobraževanju* (str. 57–66). Univerzitetna založba Univerze.
- » Ropič Kop, Marija, VIZJAK PUŠKAR, Nika. Učinek prepoznavanja in poimenovanja črk na zmožnost prepoznave začetnega ter končnega glasu v besedi, na pisanje črk in besed ter na branje besed v začetku 1. razreda. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : izobraževanje*

učiteljic in učiteljev za raziskovalno učenje in poučevanje : [znanstvena monografija = scientific monograph]. Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2024. Str. 73-86, 205-206, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 48. ISBN 978-961-270-357-8, ISBN 978-961-270-358-5. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-357-8.pdf>, DOI: 10.32320/978-961-270-357-8.73-86 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wapqcvn>). [COBISS.SI-ID 211949059 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q0kp4zl>)] ROPIČ KOP, Marija, VIZJAK PUŠKAR, Nika. Učinek prepoznavanja in poimenovanja črk na zmožnost prepoznave začetnega ter končnega glasu v besedi, na pisanje črk in besed ter na branje besed v začetku 1. razreda. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : izobraževanje učiteljic in učiteljev za raziskovalno učenje in poučevanje : [znanstvena monografija = scientific monograph]*. Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2024. Str. 73-86, 205-206, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 48. ISBN 978-961-270-357-8, ISBN 978-961-270-358-5. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-357-8.pdf>, DOI: 10.32320/978-961-270-357-8.73-86 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wapqcvn>). [COBISS.SI-ID 211949059 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q0kp4zl>)]

- » Rot Vrhovec, A. (2019). Možnosti za razvijanje govornega učenca v 1. in 2. triletju OŠ. *Poučevanje govora: zbornik povzetkov*, 23.
- » Rot Vrhovec, A. (2022). Individualizirano opismenjevanje od predopismenjevalnih zmožnosti do branja z razumevanjem = Individualized literacy from preliteracy skills to reading comprehension. *Konferenca razredni pouk*.
- » Novak, N. (2022). *Postopno, sistematično in individualizirano opismenjevanje in razvijanje bralne pismenosti* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo.
- » Perčič, S., Bukavec, S. in Ozbič, M. (2023). *V svetu glasov: vaje fonološkega zavedanja*. Trst: Slovenski raziskovalni inštitut.
- » Grom, K. (2021). Hkratno opismenjevanje s tiskanimi črkami – sodobna metoda začetnega opismenjevanja. V: Orel, M., Brala-Mudrovčič, J. in Miletič, J. (ur.), *Novi izzivi današnjega časa – priložnosti za vključevanje inovativnih rešitev v izobraževanje 21. stoletja* (str. 478–491). Ljubljana. Dostopno: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rqls2n2>
- » Grom, K. (2023). Moč kakovostne šole v luči razvijanja pismenosti z uporabo integrativne metode opismenjevanja. V: K. Bizjak Merzel (ur.), *Zaupamo v kakovostno šolo prihodnosti* (109–121). 2. mednarodna konferenca. Ljubljana: Osnovna šola Danile Kumar. Dostopno: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/w9o6lza>
- » Grom, K. (2025). Pravica in odgovornost v okviru zgodnejšega razvijanja pismenosti, opredeljena v strateških dokumentih: analiza in kritičen pogled. *Vodenje v vzgoji in izobraževanju*, 58 (1), 24–46. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

SPORAZUMEVANJE IN BESEDILO

SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE BESEDILA

- » Bešter, M. (2014). "Odgovori v celem stavku.". *Jezik in slovstvo*, 59(2/3), 223-231., <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yjej4iv75490>

- » Pečjak, S. in Gradišar, A. (2002). *Bralne učne strategije*. Ljubljana: ZRSŠ.
- » ROPIČ KOP, Marija, KLAR ZADRAVEC, Saša. Učinek branja besed na branje neumetnostnega besedila in bralno razumevanje. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : učenje in poučevanje na daljavo - izkušnje, problemi, perspektive : [znanstvena monografija = scientific monograph]*. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2022. Str. 49-65, 181-182, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 43. ISBN 978-961-270-343-1, ISBN 978-961-270-344-8. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-343-1.pdf>. [COBISS.SI-ID 123988995 (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/zp7er9w>)]

KNJIŽEVNA BESEDILA IN ODZIV

PRVINE KNJIŽEVNIH BESEDIL

- Blažič, M. (2000). *Skrivni bralni zakladi : dnevniki branja in književna vzgoja v devetletki : didaktični priročnik za učitelje k (Skrivnim) dnevnikom ustvarjalnega branja od 2 do 9 (od 1 do 8)*. Ljubljana. Rokus.
- Kordigel Aberšek, M. (2008). *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo.
- Saksida, I. (1992). *Mladinska književnost pri pouku na razredni stopnji osnovne šole : priročnik za učitelje*. Ljubljana. Mladinska knjiga.
- Kos, J. (1996). *Očrt literarne teorije*. Ljubljana. DZS.
- Kmecl, M. (1996). *Mala literarna teorija*. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo

KNJIŽEVNOST V PROSTORU IN ČASU

USTVARJALCI IN NJIHOVA KNJIŽEVNA DELA TER SLOVSTVENA FOLKLORA

- » Dragica Haramija, 2021: Vrednotenje otroške in mladinske književnosti za branje v izobraževalnem prostoru. *Otrok in knjiga* 48(111). 16–31. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/d0xirbk>
- » Dragica Haramija in Milena Ivanuš Grmek, 2024: Nekateri mehanizmi razvijanja bralne pismenosti na področju vzgoje in izobraževanja. *Jezik in slovstvo* 69(3). 151–164. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/pe1bi2c>
- » Dragica Haramija (ur.), 2024: Antologijo sodobne slovenske otroške in mladinske književnosti. Spremna beseda Saksida (poezija) in Haramija (proza). <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/kcni8f1>

PRILOGE

MAGYAR MINT MÁSODIK NYELV

SZÖVEGÉRTÉS

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Javasolt művészi szövegek 1. harmad 2025 03 17.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Javasolt_művészi_szövegek_1._harmad_2025_03_17.docx)

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/FELADATOK SZÖVEGÉRTÉS Feher Meji Smej Roland.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/FELADATOK_SZÖVEGÉRTÉS_Feher_Meji_Smej_Roland.docx)

Didaktična priporočila za temo

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/A kismalac es a farkasok 2. feladat Tivadar Eva.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/A_kismalac_es_a_farkasok_2._feladat_Tivadar_Eva.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Feladatgyűjtemény a tanulási nehézségek kezeléséhez.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Feladatgyűjtemény_a_tanulási_nehézségek_kezeléséhez.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tavaszi versek.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tavaszi_versek.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Húsvét képregény Horvat Renata.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Húsvét_képregény_Horvat_Renata.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/A kismalac es a farkasok feladatok Tivadar Eva.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/A_kismalac_es_a_farkasok_feladatok_Tivadar_Eva.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/A kiskakas gyemant felkrajcarja -feladatok Tivadar Eva.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/A_kiskakas_gyemant_felkrajcarja_-feladatok_Tivadar_Eva.docx)

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/jatekgyujtemeny_tanaroknak.pdf

» <https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Testrészek.docx>

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Linkek módszertanihoz 1. harmad.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Linkek_módszertanihoz_1._harmad.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Családfa, Ujj dal Gróf Annamária.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Családfa_Ujj_dal_Gróf_Annamária.docx)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Kepes szotar 2. o.pdf](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Kepes_szotar_2._o.pdf)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Képes szótár 1. o..pdf](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Képes_szótár_1._o..pdf)

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Téli versek, dalok.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Téli_versek,_dalok.docx)

SZÖVEGALKOTÁS

OPIS TEME

- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/FELADATOK_SZÖVEGALKOTÁS_Feher_Megi_Smej_Roland.docx

INTERAKCIÓ

OPIS TEME

- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/FELADATOK_INTERAKCIÓ_Feher_Megi_Smej_Roland.docx

KÖZVETÍTÉS, TÖBBNYELVŰ ÉS MULTIKULTURÁLIS KOMPETENCIA

OPIS TEME

- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/FELADATOK_KÖZVETÍTÉS_Feher_Megi_Smej_Roland.docx

KOMMUNIKATÍV NYELVI KOMPETENCIÁK

OPIS TEME

- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/FELADATOK_KOMMUNIKATÍV_NYELVI_KOMP_Feher_Megi_Smej_Roland.docx
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/5._téma_A_létige_tanítása_Gróf.pdf
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/5._téma_A_magánhangzó-harmónia_tanítása_Gróf.pdf
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/5._téma_A_tárgyrağ_Gróf.pdf
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/5._téma_A_többes_szám_Gróf.pdf
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/5._téma_Az_általános_vagy_alanyi_raqozás_tanítása_napi_rutin_Gróf.pdf
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/5._téma_Az_írányhármasság_Gróf.pdf

A MAGYAR NYELV HANGJAI ÉS BETŰKÉSZLETE

OPIS TEME

- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/6._téma_A_magyar_nyelv_hangjai_és_betűkészlete_módszertan_Gróf.pdf

ŠPORT

GIBALNA UČINKOVITOST IN GIBALNO ZNANJE

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

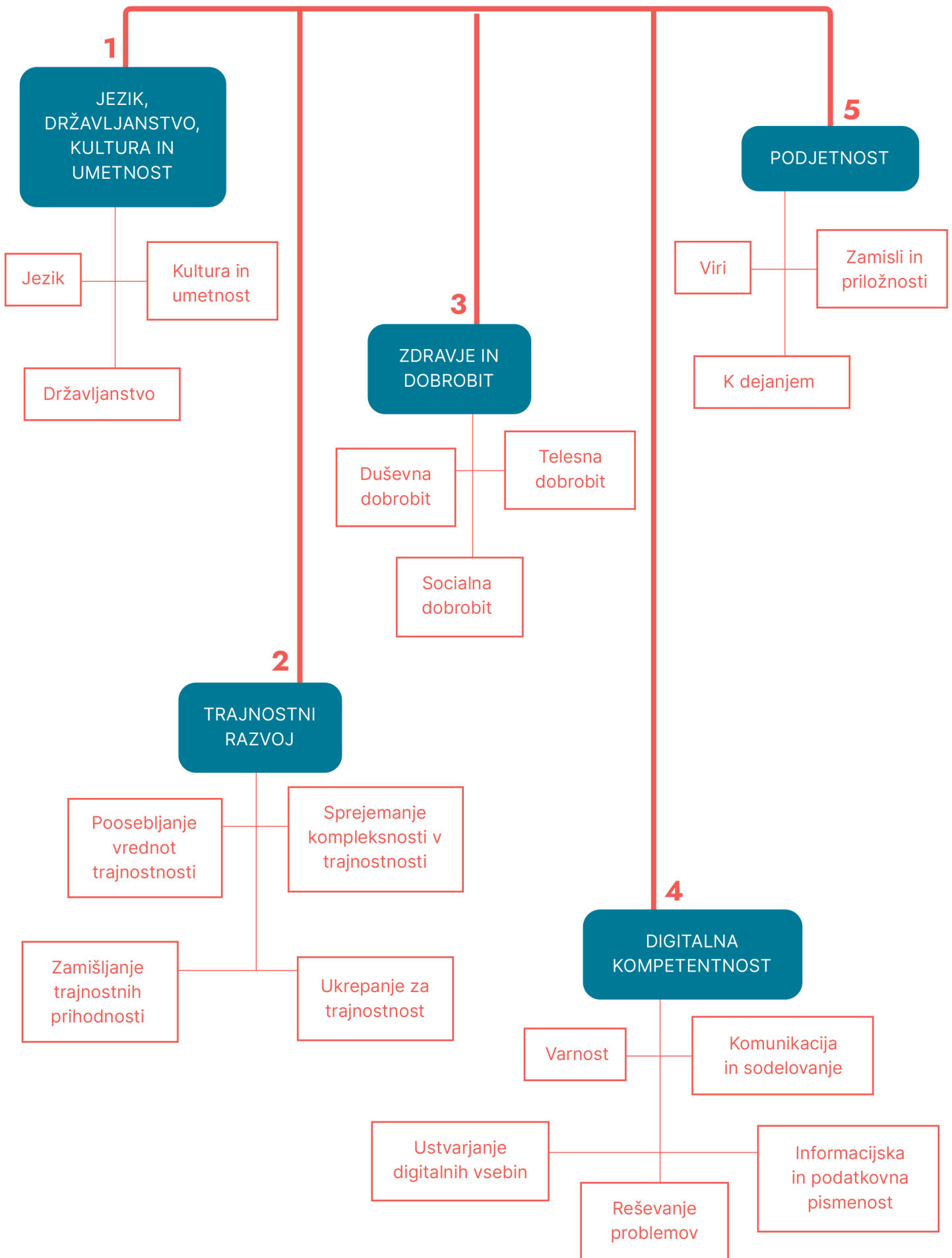
- » https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Priloğa_št._1_Pojasnilo_nekaterih_pojmov_ŠPORT_kopija5697.docx

Didaktična priporočila za temo

» [https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Priloga št. 1 Pojasnilo nekaterih pojmov kopija6200.docx](https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Priloga%20št.1%20Pojasnilo%20nekaterih%20pojmov%20kopija6200.docx)

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih): 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih): 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpoznava podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spoznava, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepoznavna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spoznava kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živim kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogojene z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in zelene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje zelene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepozna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepozna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepozna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepozna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepozna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobroti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnano in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.